

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

Široka pooblastila vladi

Francoska skupščina je izglasovala pooblastila s 441 proti 75 glasovom — De Gaulle o alžirski državi — Govor Debreja v skupščini

PARIZ, 3. febr. (Reuter). Francoska narodna skupščina je objavila pregledane rezultate sinočnjega glasovanja na izrednem zasedanju skupščine. Za posebna pooblastila vladi je glasovalo 441 poslancev, 75 pa jih je bilo proti. Na podlagi posebnih pooblastil bo lahko vlada sprejemala odloke z zakonsko veljavo za dobo 14 mesecev zaradi ohranitve reda, zaščite države, pacifikacije in upravljanja v Alžiriji.

Od 75 poslancev, ki so glasovali proti izrednim pooblastilom vladi, je 30 poslancev Pinayevske skupine neodvisnih, 21 alžirskih poslancev, 10 poslancev komunistične partije, 9 neodvisnih desničarskih in alžirskih poslancev, trije poslanci republikanske stranke ter dva izmed 44 poslancev socialistične stranke v narodni skupščini.

Francoski senat bo danes sklepal o zahtevi vlade po posebnih pooblastilih. Menijo, da bo podobno kot narodna skupščina glasoval za pooblastila.

Razprava o vladnem osnutku zakona se bo začela ob petih.

ke sprožila zelo živahne komentarje.

Parlamentarni krogi poudarjajo v tej zvezi, da je predsednik de Gaulle na neuradni razgovori s parlamentarji večkrat napovedal, da se mu zdi izmed treh načinov možne ureditve alžirskega problema — odcepitev, priključitev ali integracija in združitve Alžirije s Francijo — zadnja

Seja trojne konference v Ženevi

Ženeva, 3. febr. (AFP). V Ženevi je bila 166. seja trojne konference o opustitvi poskusov z atomskim orožjem. Trajala je eno uro. Sejo je predsedoval ameriški predstavnik.

V sporočilu, ki je že skoraj 15 dni vedno enako, je rečeno, da so na seji proučevali dokumente.

Prihodnja seja bo jutri popoldne.

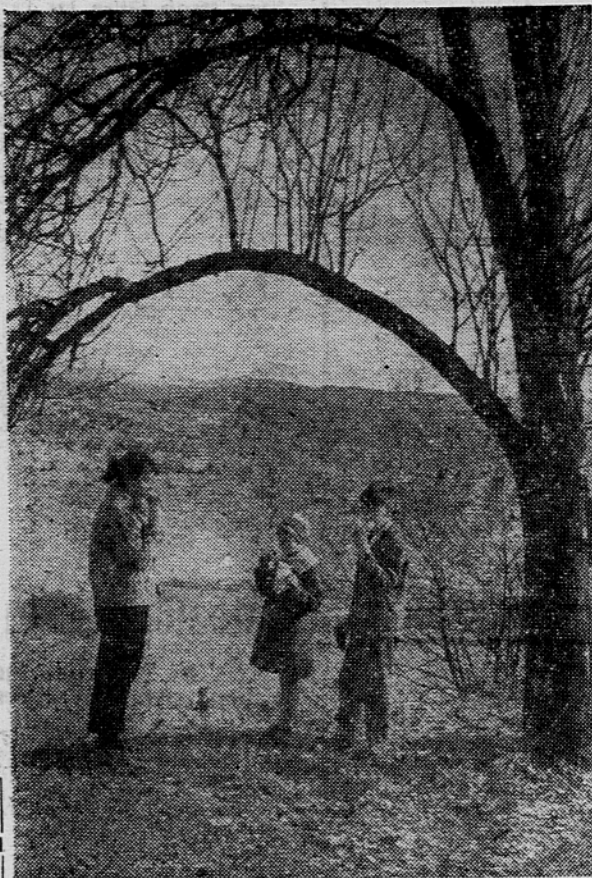
najprimernejša. Pripominjajo, da nikoli pred tem sestankom s predsedniki parlamentarnih skupin ni izjavil, da se mu zdi ta možnost tudi neizogibna.

Ministrski predsednik Debré je v narodni skupščini pojasnjeval vladno zahtevo po posebnih pooblastilih in je najprej govoril o nedavnem uporu desničarskih elementov v mestu Alžiru. Dejal je, da je bila Francija na robu državljanske vojne. Zdaj je stvar sodnih organov, da razsodijo o uporu, zarotniškem povezanju in prikritih težnjah, ki so zadale hud udarec Franciji. Dejal je, da je nevarnost državljske vojne odstranjena po zaslugi predsednika republike de Gaulle.

Debré je tudi zagotovil poslancem, da v času, ko bo veljal zakon o posebnih pooblastilih vladi, ne bodo ogrožene osnovne pravice in pristojnosti parlamenta glede zakonodaje, proračuna in kontrole. Poudaril je, da so pooblastila, ki jih zahteva vlada, omejena in začasnega značaja.

Debré je tudi dejal, da pomeni politika samoodločbe, ki jo je lani proglasil predsednik de Gaulle, možnost za Francijo in za Alžirijo, in da je treba storiti vse, da bo ta politika uveljavljena. Francoske vojaške sile bodo nadaljevale »pacifikacijo« v Alžiriji, dokler ne bo v tej deželi zavladal mir. Toda pacifikacija je samo prva etapa, je dejal Debré. Druga etapa je svobodna opredelitev Alžircev.

Včeraj je bilo objavljeno, da je policija aretirala voditelja skrajne desnice, poslanca Biagija, ki je aktivno sodeloval v kolonizacijskem uporu proti vladi. Takoj po prihodu iz Alžira so ga spravili v jetnišnico »Santé«, kjer je sedel eden izmed obeh kolovodij upora Lagailarde. Izdali so tudi naloge za aretacijo alžirskega poslanca Kaouaha, ki je prav tako sodeloval v uporu. Bivši poučadistični poslanec Demarquet je v Alžiru izjavil, da se je drugi voditelj upora Ortiz zatekel v »neko tajno uporiško poveljstvo«. Kje je to poveljstvo, ni povedal.

Zimske počitnice so se iztekale. Naše šolarje bodo pospremili v njihove razrede spominjajo na počitniške dneve, ki jih sicer niso preživeli tako, kot so morali želeli, pa vendarle lepo. Namesto snega jih je namreč pozdravilo sonce z mlado zeleno travo, s prvo obljubo pomladi. Zvabilo jih je na prijetne izlete in zbudilo v njih želje po drugem, še lepšem in še bolj uspešnem šolskem poletju.

Brzjavka predsednika Tita Dahanajaku in Vorošilova

Beograd, 3. febr. (Tanjug). — Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal predsedniku vlade, obrambnemu in zunanjemu ministru Cejlona Dahanajaku tole čestitko:

»V imenu narodov in vlade Jugoslavije in v svojem imenu izražam s posebnim zadovoljstvom Vaši ekselenciji, vladi in ljudstvu Cejlona najiskrenejše čestitke ob narodnem prazniku in najlepše želje za napredek cejlonskega naroda.«

Predsednik republike je poslal predsedniku prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Klimentu Efremoviču Vorošilovu naslednjo brzjavko:

»Dovolite mi, tovariš predsednik, da vam ob Vašem rojstnem dnevu izrazim prisrčne čestitke in najboljšje želje za Vašo osebnostno in za nadaljnji napredek bratskega sovjetskega ljudstva.«

Poveljnik UNEF obiskal el Ariš

El Ariš, 3. febr. (Tanjug). Novi poveljnik varnostnih sil OZN na Sinaju general Džan el Ariš je obiskal taborišče jugoslovanskega odreda v el Arisu ter kontrolni postaji v Ras el Nagbu in el Kuseini kakor tudi opazovalnico na el Sabki. Seznanil se je z načinom življenja jugoslovanskih vojakov ter se dalj časa razgovarjal z oficirji odreda. Dejal je, da je že vedel za pogum in borbenost jugoslovanskih in je izrazil svoje prepričanje, da bodo tudi v prihodnje z uspehom izpolnjevali vse naloge, ne glede na težave.

KONFERENCA ZA OKROGLO MIZO V LONDONU

Razorožitev prevladuje

Po mnenju britanskega filozofa Russela so danes večje možnosti za razorožitev kot kdaj koli prej — Predlogi Noel-Bakerja

LONDON, 3. febr. (Tanjug). Na neuradni konferenci uglednih predstavnikov zahodnih in vzhodnih držav, ki jo je organizirala skupina poslancev britanske laburistične stranke, se je danes nadaljevala razprava o perečih mednarodnih vprašanjih.

Konferenca je v postopku britanskega parlamenta, udeležuje pa se je okrog 60 predstavnikov iz 18 dežel, med njimi iz Jugoslavije predsednik zveznega zbora Zvezne ljudske skupščine dr. Mladen Iveković in glavni urednik »Borbe« Miroslav Vitorović.

V razpravo so desle med drugim posegli sovjetski književnik A. Kornejčuk, član predstavnika doma Dž. Charles Foster, član izvršnega odbora socialistične stranke Italije Vittorelli, grški poslanec Makas in francoski javni delavec Leo Amou.

V dosedanjih razpravah je bilo največ govora o razorožitvi.

Eisenhower za opustitev atomskih poskusov

Washington, 3. febr. (AFP). — Predsednik ZDA Eisenhower se je na današnjem sestanku z novinarji zavzel za popolno opustitev atomskih poskusov. Dejal je, da bo ameriška delegacija ostala na zasedanju v Ženevi, na katerem razpravljajo o opustitvi atomskih poskusov, dokler bodo možnosti za uspeh konference.

Eisenhower se je zavzel za ublažitev Macmahonovega zaloga, tako da bi lahko ZDA posredovale več podatkov s področja atomistike svojim zaveznikom, dokler bodo prepričane, da bodo njihovi zavezniki v primeru nevarnosti na strani ZDA.

Melioracije na Kosmetu

Gradijo pet hidromelioracijskih objektov, ki bodo veljali kakih šest milijard dinarjev

Priština, 3. febr. (Tanjug). Izvršni svet Kosovsko-metohijske avtonomne pokrajine je na današnji seji pod predsedstvom Fadila Hodže sklenil ustanoviti oblastno upravo za vodno gospodarstvo s sedežem v Prištini.

Na Kosmetu grade pet hidro-melioracijskih objektov v vrednosti kakih šest milijard. Na prave za namakanje Spodnjega

Orjaški protonsinhotron v Ženevi

Ženeva, 3. febr. (Tanjug). V Ženevi bodo jutri na slovesen način izročili namenu protosinhotron, najmočnejši stroj za pospeševanje hitrosti delcev, ki bo kasneje zgradil na svetu. Celice v tem stroju lahko dosežejo skoraj hitrost svetlobe. Jugoslovanci bodo na slovesnosti zastopali državni podsekretar v zvezni komisiji za atomsko energijo Slobodan Nakićenović, član te komisije dr. Ivan Supek in načelnik oddelka za mednarodne stike Drago Baum.

derne oborožitve. Podprl je pobudo člana norveškega parlamenta Fina Moeja, ki je v poslanski londonski konferenci predlagal, naj bi bila razorožitvena razprava predsednikov vlad in zunanjih ministrov v Varnostnem svetu OZN.

Sporazum o tranzitu med ČSR in Trstom

Trst, 3. febr. (Po telefonu). Po dvanajstih dneh pogajanj je bil danes podpisan sporazum med Češkoslovaško in Trstom glede češkoslovaškega uvoza in izvoza preko tržaškega pristanišča. Za zdaj sporazum zagotavlja Trstu okoli 100.000 ton češkoslovaškega blagovnega tranzitnega prometa.

Češkoslovaška bo uvažala preko Trsta rudnine, sive in posušeno sadje ter povrtnine, ladjarja pa tekstil, avtomobile, traktorje in strojno opremo. Dogovorjene so bile tudi posebne pristajne in železniške tarife za vse vrste blaga. Sporazum bo veljaven eno leto in ga bodo obnavljali vsako leto posebej.

Kasavubovo pismo Schryverju

Bruselj, 3. febr. (AFP). Predsednik stranke Abako v Belgjskem Kongu Kasavubu, ki se od 25. januarja ne udeležuje sestankov na konferenci »za okroglo mizo«, je poslal belgijskemu ministru za Kongo Schryverju pismo, v katerem ga opozarja na »nečloveško ravnanje s prebivalstvom Konga«. Takšno ravnanje v času, ko naj bi Kongo postal neodvisen, je krivo, da

so prebivalci Konga mnenja, da Belgija ne zagotovi te neodvisnosti. Kasavuba izraža upanje, da bodo preprečili takšno ravnanje s prebivalstvom Konga.

Kasavuba je poslal tudi brzjavko stranki Abako v Leopoldvillu, v katerem jo obvešča, da so njegova pojanja z udeleženci konference za okroglo mizo do končnega prekinitve in da se bodo nadaljevala šele, ko bo vlada sprejela tri pogoje, ki jih stavlja Abako za začetek suverenosti Konga. Kasavuba poziva prebivalstvo, naj ostane hladnokrvno sprito obupnih manevrov kolonializma.

Naš izvoz v Francijo

lani za tri in pol milijarde dinarjev

Beograd, 3. febr. Leta 1959 je menjava blaga med Francijo in Jugoslavijo dosegla vrednost 7,7 milijard din. Bila je za 3,1 milijarde manjša kot 1958. leta. Jugoslovanski izvoz je znašal 3,5 milijarde, uvoz pa 4,2 milijarde. Izvoz se je zmanjšal za 1 milijardo, uvoz pa za 3,1 milijarde din.

Zmanjšal se je izvoz skoro

Rudnik »Kreka« letos 3,4 milijona ton lignita

Tuzla, 3. febr. Delavski svet rudnika lignita »Kreka« je sprejel proizvodni plan za letošnje leto. Izlopoti nameravajo 3,4 milijone ton lignita, kar je za 13,3% več kot lani. Izlopot na posameznega delavca na izmenno se bo povečal na 1.570 kg. Predvideno je tudi zmanjšanje proizvodnih stroškov, izboljšanje asortimana premoža itd.

vsega jugoslovanskega blaga, najbolj pa živil (za 1,3 milijarde din) in surovin (za 251 milijonov). Lani je izostal izvoz živine, mesa, nekaterih destilatov, otrobov, izvoz paradižnikov meze pa se je omejil od 137 na 39, sadnih pulp pa od 194 na 11, hmelja od 93 na 41 milijonov din.

Kot nov izvozni predmet se je lani pojavil sladkor, katerega smo izvozili v Francijo za 438 milijonov din. Znanost se je zmanjšal izvoz tabaka. Kar zadeva surovine, se je posebno zmanjšal izvoz cinkovega koncentrata, celuloze, magnetne in hrom-magnetne opeke, zdravlilnih rastlin (od 113 na 61 milijonov din). Povečal pa se je izvoz živega srebra in galanterijskega usnja.

V našem uvozu iz Francije se je lani najbolj zmanjšal uvoz strojev in surovin.

RAZGOVORI V BUKAREŠTI

Bukarešta, 3. febr. (Tanjug). Skupina poslancev italijanske socialistične stranke, ki jo vodi član centralnega odbora Dominico Ceravolo, je imela v Bukarešti razgovore s poslanci romunske velike narodne skupščine, med njimi predsednikom nacionalne skupine medparlamentarne unije bivšim ministrom Petrom Constantinescuem. Govorili so o sodelovanju med balkanskimi deželami in deželami ex Jadranskem morju ter posebej o sodelovanju med Italijo in Romunijo.

Skupina italijanskih socialističnih poslancev se v Bukarešti udeležuje srečanj mladinskih in študentskih organizacij balkanskih dežel in dežel ex Jadrana, kjer so podprli pobu-

Posvetovanje o usnjarski industriji

Beograd, 3. febr. Na današnjem sestanku strokovnega odbora za proizvodnjo obutve Zdrženje usnjarsko-predelovalne in gumarske industrije so razpravljali o predlogih strokovnjakov za obutveno industrijo, ki so se nedavno vrnili iz ZDA. Ti so predložili ukrepe za povečanje produktivnosti dela, izboljšanje kvalitete ter modernizacijo proizvodnje. Predlogi se nanašajo tudi na racionalnejše izkoriščanje obratnih in osnovnih sredstev. V zvezi s tem so razpravljali tudi o usnjarskih standardih, ki jih bo treba spopolniti in spremeniti.

V DANAŠNJI ŠTEVILKI

- Str. 2 — Prvomajska
- Str. 3 — Iz dela SZDL v celjskem okraju
- Str. 4 — Presenetljiva deklaracija
- Str. 5 — Trije likovni obrazi
- Str. 6 — Največji kmetijski okraj v državi — Lovski kotiček
- Str. 7 — Najdihojca
- Str. 9 — Pred šahovskim dvobojem „Maribor“: Partizan

VREME

Stanje 3. februarja: Področje vlažnega zraka. Pritiska se razprostira nad Vzhodno in Srednjo Evropo ter Sredozemljem. Atlantiske fronte, močnejše se polagoma pomikajo proti Alpam. V zvezi s njimi doteka nad Alpe toplejši zrak. Napoved za četrtek: Pretežno jasno, čez dan od zahoda narasla oblakovitost. Temperatura ponoči med -5 in -10, v Primoni ju do 0, čez dan med 0 in 3, v Primorju 8 stopinj Celzija.

Prvomajska

To je lepa tovarna z lepim imenom in zavidanim vrednim uspehi. Vsekakor se spominjate mnogih člankov o »Prvomajski«, o njenih strojih, ki danes marljivo brne v mnogih naših tovarnah. Vsi smo se veselili skupaj s kolektivom »Prvomajska«, ki je z novimi stroji bogatila leto za leto seznam svojih izdelkov. Veselili smo se, ker je »Prvomajska« nekakšen prvenec naše mlade industrije. Sedaj pa je slišati očitke na njen račun, in sicer upravičen, čeprav so izdelki mnogo boljši in čeprav si je tovarna pridobila sloves tudi izven meja naše domovine.

Pred več kot desetimi dnevi je bilo rečeno na plenumu CK ZK Hrvatske v referatu o »Prvomajski« naslednje: »Podjetje »Ernaul batignolles« v Franciji je izdelalo leta 1958 približno 720 strojev s približno 500 delavci in uslužbenci. Naša »Prvomajska«, ki prav tako izdeluje delovne stroje, je izdelala leta 1958 približno 700 strojev s 1800 delavci, čeprav menimo, da je »Prvomajska« eno izmed naših najboljših organiziranih podjetij. Njena produktivnost na posameznika pa je v primerjavi s tovarno »Batignolles« približno 3,7 krat manjša. Pripominjajo, da francoska tovarna nima na razpolago boljših delovnih sredstev, kakor jih ima »Prvomajska«, niti ni njena delovna sila bolj kvalificirana. Razlika je v organizacijski stopnji proizvodnje v teh tovarnah. To je eden izmed glavnih vzrokov obične razlike v njihovi produktivnosti.«

Taka primerjava bi dovela v podoben in morda še v bolj neugoden položaj kolektive še nekaterih drugih naših velikih tovarn. Zato je ta tema močno aktualna za naš nadaljnji razvoj.

V prizadevanju za industrializacijo dežele smo se lahko zadovoljili z uspehi »Prvomajske«, Zenice, Železnika in mnogih drugih novih tovarn, sedaj se pa več ne moremo. Tedaj je naše gospodarstvo — v ostalem tudi zaradi zunanjih političnega pritiska v določeni dobi — prenašalo in včasih tudi terjalo, naj se naše velike tovarne ukvarjajo z raznolikimi izdelki, naj tudi drago in polindustrialno proizvajajo. Toda ta dobava je v glavnem za nami in je sedaj tak način proizvodnje nevarčen. Tudi sam gospodarski razvoj s prstom kaže na zastarelo delovno organizacijo in nizko proizvodnjo kot na anahronizem.

Nagrajevanje po učinku, ki je sedaj na dnevnem redu, bo odprlo še širši proces boja za

cenejšo proizvodnjo, ker sta pri tem neposredno zainteresirana kolektiv in vsak posameznik in njemu. To je pot k množični in sodobni proizvodnji. Razumljivo je, da ustvarja cela vrsta čimlejev ugodno vzdušje za usmeritev podjetij k specializaciji in sodobni proizvodnji. Zadeva ni preprosta in ni odvisna samo od sposobnosti ali iznajdlivosti tega ali drugega kolektiva, toda to je imperativ našega nadaljnjega gospodarskega razvoja.

Kakor je znano, je Jugoslavija zavzela prvo mesto na svetu v tempu naraščanja industrijske proizvodnje. To je velik uspeh, ki so ga opazili tudi po svetu. Velik je ne samo zaradi tega, ker nam naša proizvodnja omogoča, da gradimo sedaj n. pr. hkrati 10 velikih hidrocentral, kakršna je Jablanica, ker so torej naše materialne možnosti mnogo večje, temveč tudi zaradi tega, ker je ta tempo rasti velika žetev našega družbenega sistema. Toda s temi uspehi se ne moremo in ne smemo zadovoljiti. Ne smemo se zaradi tega, ker imamo možnosti mnogo hitrejšega, skokovitega povečanja delovne storilnosti in proizvodnje, s tem pa tudi standarda, in ker imamo na razpolago dragocene izkušnje iz kmetijstva, ki jih lahko v mnogočem uporabljamo tudi v industriji.

Ni odveč opozoriti, da je bilo skrajša precej dvomov, ko so govorili o dvakrat ali trikrat večjih pridelkih pšenice in koruze namesto o povečanju za 2 do 3%. Ti dvomi so izginili ob bogatih pridelkih na socialističnih gospodarstvih in njihovih v kooperaciji, ob žetvi, ki je učinkovala kot senzacija v deželah, znanih po velikih pridelkih.

Ni odveč opozoriti na to, ker se podoben delovni proces kaže tudi v industriji. Treba je slišati na raznih sestankih in posvetovanjih o bogatih rezultatih v podjetjih, ki nagradujejo po učinku, ki kooperirajo in specializirajo proizvodnjo. In ta proces se je šele prav začel. To leto bo vsekar obrodilo vidne sadove. Mnogo je treba še napraviti, da bi ustvarili ugodnejše vzdušje za razširjanje in spodbujanje tega procesa. Prizadevanja gredo v to smer. Imamo pa podjetja, kakor je »Prvomajska«, ki bi lahko še močno napredovala tako v specializaciji proizvodnje kakor v povečanju delovne storilnosti. Tedaj se kolektiv ne bi počutil ne prijetno, ko bi ga primerjali s podobnimi podjetji v Franciji ali Nemčiji, tedaj ne bi bila njegova proizvodnja skoraj štirikrat manjša.

R. VUJOVIĆ

PLENUM OKRAJNEGA ODBORA SZDL V MARIBORU

Naproti avtomatizaciji v industriji

Vsklajevalna vloga okraja v akcijskih odnosih med podjetji in občinskimi ljudskimi odbori — Potrebni je več strokovnih šol in izobraževalnih centrov v podjetjih

MARIBOR, 3. febr. Danes je bil v Mariboru plenum okrajnega odbora Socialistične zveze, katerega so se razen članov plenuma udeležili tudi ljudski poslanci Vlado Majhen, Marija Vilfan, inž. Pavle Zaucer, dr. Maks Snuderl, Ivan Potrč in drugi. Na plenumu so razpravljali o nalogah organizacij SZDL pri izvajanju smernic letošnjega okrajnega družbenega plana.

Predsednik okrajnega ljudskega odbora Jože Trnšek, je obeležil nekatere značilnosti plana in ukazal naloge organizacij SZDL v izpolnjevanju plana. Med drugim je dejal, da imajo nekatere gospodarske organizacije vrsto obratov, ki bi jih lahko brez večjih težav premeštile na podeželje. Gospodarske organizacije si morajo letos bolj kot doslej prizadevati, da bi uvedle avtomatizacijo in druge moderne proizvodne procese. Trnšek je dejal, da je treba na okrajnem ljudskem odboru opustiti prakso, da bi nekatere probleme na področju industrije in kmetijstva urejali neposredno na okraju, mimo občinskih ljudskih odborov. Tak način dela oddaljuje gospodarske organizacije od občinskih ljudskih od-

borov. Okrajni ljudski odbor naj bi v bodoče bolj pomagal vsklajevati pobudo gospodarske organizacije in občinske ljudske odbora v konkretnih akcijah.

Govoril je potem o združevanju sredstev in dejal, da n. pr. ptujski komunizem bo težko prepričati mariborsko industrijsko podjetje, da bi vlagala svoja sredstva tudi za razvoj kmetijstva na Ptujem polju.

Miloš Ledinek je v razpravi dejal, da bo treba v občinah izdelati dobre programe za daljše obdobje, iz katerih bo natančno razvidno usmerjanje sredstev v proizvodnjo in za izboljšanje življenjske ravni ljudi. Nekatere občine v okraju naj bi proučile možnosti za ustanavljanje strokovnih šol.

Marija Vilfan je označila to-

mačenja letošnjega plana in proračuna za eno najbolj pomembnih političnih dejanj v tem letu. Predlagala je, naj vsaka občina za tolmačenje družbenega plana in proračuna ustanovi občanske aktivne. V vsaki občini naj bi organizirali enodnevne seminarje za vse politične aktivne, na katerih bi tolmačili družbeni plan in proračun. Glede izobraževanja delavcev je opozorila na izredno pomen izobraževalnih centrov v podjetjih in priučevanja delavcev na delovna mesta. Ko je govorila o izvozu, je ugotovila, da je mariborski okraj nakazal v svojem družbenem planu za 24% povečan izvoz, torej petino vsega slovenskega izvoza. Pravila je usmeritev izvoza gospodarskih organizacij na oddaljenejša področja. Pri tem pa je treba izboljšati usposobljenost gospodarskih organizacij za izvoz, ki se morajo pred nastopom na tujem tržišču temeljito seznaniti s cenami in drugimi problemi tržišča.

Inž. Pavle Zaucer je dejal, da je v letošnjem družbenem planu poudarjena potreba po avtomatizaciji in sploh po modernizaciji v proizvodnji. Pri tem delu čakajo tehnične strokovnjake odgovorne naloge. Člani društva inženirjev in tehnikov lahko kot močan subjektivni čimnik veliko prispevajo k dosegu tega cilja.

Vlado Majhen je dejal, da je ena prvih nalog organizacij SZDL, pregledati sedanjo organizacijo solstva v okraju in dognati, ali vrste posameznih delovnih konference, na desedajšnjih sestankih so razpravljali o celotnih rezultatih enoletnega napornega dela enot. Pomenili

Letos pet milijonov ton povrtnin

prihodnje leto pa bo zgodnja povrtnina na trgu že januarja in februarja

Beograd, 3. febr. (Tanjug). Na seji upravnega odbora Skupnosti poslovnih zvez za poljedelstvo so sprejeli predlog, ki predvideva, da bo letošnji pridelok povrtnine na 400.000 ha znašal kakih 5 milijonov ton. Največ bodo pridelali krompirja, fižola, zelja in čebule. V primerjavi s predlanskim letom se bo pridelok povrtnine povečal približno za milijon ton.

Povečanje pridelka zgodnjih povrtnin je moč doseči z zgraditvijo toplih gred. Za takšen način pridelovanja povrtnine imamo pri nas zelo ugodne pogoje. Doslej so zgradili tople grede na kakih 150 ha, od tega največ v Makedoniji, letos pa jih bodo zgradili približno na 140 ha.

Pridelovalci zgodnje povrtnine v toplih gredah pravijo, da pridejo njihovi pridelki na trg v marcu in aprilu, nekatere povrtnine pa že prej. V toplih gredah pridelajo na hektar približno 15 vagonov paradiznikov, pri čemer znaša čist dohodek nad 27 milijonov din.

Novi kmetijski kombinati

Beograd, 3. februarja (Tanjug). Po podatkih Zveze kmetijsko-gospodarskih zbornic posluje v državi na podlagi združenih proizvodnih sredstev že približno 40 novih kmetijskih kombinatov. Prve izkušnje novih kombinatov so pokazale, da je združevanje posestev z delovnimi zadruhami, klavnicami, mlekararnami in drugimi industrijskimi objekti dalo pozitivne rezultate. Doslgi so izenačeno kakovost proizvodov, izognili se medsebojni konkurenci, skupna komercialna služba pa nastopa na trgu bolj učinkovito. Z ustanavljanjem kombinatov se je povečala tudi vrednost kmetijske in živinorejske proizvodnje. Že lani je dosegla v večini kombinatov po več milijard dinarjev.

Beogradski ljudski odbor bo imel 200 odbornikov

Beograd, 3. febr. (Tanjug). Mestna volilna komisija v Beogradu je sklenila, da bodo občinski zbori ljudskih odborov po volitvah, ki bodo ob koncu marca, izvolili v novi mestni zbor in Zbor proizvajalcev 20 odbornikov.

Enajst ton rib na ribiča

CRKVENICA, 3. febr. Čeprav je bilo lansko leto glede ribolova na Jadranu eno najslabših, so crkvenški ribiči ujeli znatno več rib kakor predlanskim. Ujeli so jih matone 920.000 kg ali nad 350 tisoč 540 kg več kakor predlanskim. Na enega ribiča je prišlo povprečno nad 11.000 kg rib. Lani so prodali ribe povprečno po 63 din, predlanskim pa po nekaj nad 50 din.

ditvijo toplih gred. Za takšen način pridelovanja povrtnine imamo pri nas zelo ugodne pogoje. Doslej so zgradili tople grede na kakih 150 ha, od tega največ v Makedoniji, letos pa jih bodo zgradili približno na 140 ha.

Pridelovalci zgodnje povrtnine v toplih gredah pravijo, da pridejo njihovi pridelki na trg v marcu in aprilu, nekatere povrtnine pa že prej. V toplih gredah pridelajo na hektar približno 15 vagonov paradiznikov, pri čemer znaša čist dohodek nad 27 milijonov din.

Novi kmetijski kombinati

Beograd, 3. februarja (Tanjug). Po podatkih Zveze kmetijsko-gospodarskih zbornic posluje v državi na podlagi združenih proizvodnih sredstev že približno 40 novih kmetijskih kombinatov. Prve izkušnje novih kombinatov so pokazale, da je združevanje posestev z delovnimi zadruhami, klavnicami, mlekararnami in drugimi industrijskimi objekti dalo pozitivne rezultate. Doslgi so izenačeno kakovost proizvodov, izognili se medsebojni konkurenci, skupna komercialna služba pa nastopa na trgu bolj učinkovito. Z ustanavljanjem kombinatov se je povečala tudi vrednost kmetijske in živinorejske proizvodnje. Že lani je dosegla v večini kombinatov po več milijard dinarjev.

Beogradski ljudski odbor bo imel 200 odbornikov

Beograd, 3. febr. (Tanjug). Mestna volilna komisija v Beogradu je sklenila, da bodo občinski zbori ljudskih odborov po volitvah, ki bodo ob koncu marca, izvolili v novi mestni zbor in Zbor proizvajalcev 20 odbornikov.

Enajst ton rib na ribiča

CRKVENICA, 3. febr. Čeprav je bilo lansko leto glede ribolova na Jadranu eno najslabših, so crkvenški ribiči ujeli znatno več rib kakor predlanskim. Ujeli so jih matone 920.000 kg ali nad 350 tisoč 540 kg več kakor predlanskim. Na enega ribiča je prišlo povprečno nad 11.000 kg rib. Lani so prodali ribe povprečno po 63 din, predlanskim pa po nekaj nad 50 din.

mačo strokovnih šol. Pri urejanju šolskih problemov naj obvelja načelo, naj vsak okraj šolstvo prilagodi svojim gospodarskim in družbenim potrebam. Potem je govoril o metodah in oblikah izobraževanja.

France Ventrinur se je zavzel za ustanovitve višje pravne šole v Mariboru, ki naj bi dala pravosodnim ustanovam, občinam in podjetjem pravnike, ki jim jih zdaj primanjkuje. Ivo Janžekovič je predlagal, naj bi podjetja uvedla sistem obračuna po ekonomskih enotah.

Na današnjem plenumu so odobrili tudi poročilo sekretarja okrajnega odbora SZDL Ančke Globačnik kot napotilo za delo organizacij SZDL pred zveznim kongresom.

Za novega predsednika okrajnega odbora SZDL Maribor so izvolili Slavka Kobala, dosedanjega sekretarja občinskega komiteja ZKS Tabor. Dosedanja predsednik okrajnega odbora SZDL Miloš Ledinek je bil razrešen te dolžnosti. Se nadalje bo opravljal dolžnost sekretarja okrajnega komiteja ZKS.

M. K.

Mladinska delovna akcija v Srbiji

Beograd, 3. febr. (Tanjug). Prvega aprila na dan mladinskih delovnih brigad, bo približno 1200 mladincev in mladink iz Srbije začelo graditi cesto Prekline — Čačak — Titovo Uže, dolgo 37 km. To cesto bodo mladinske delovne brigade gradile za počastitev 20-letnice narodnoosvobodilne vojne. Delalo bo 11.000 mladincev in mladink ter 6 gradbenih podjetij. Sodelovalo bo tudi več brigad iz drugih republik. Cesta bo široka približno 11 m. Pripravljalna dela so se že začela. Nad 6500 kmečkih fantov in študentov bo nastanjenih v šestih naseljih, ki jih že grade v Preljini, Parmenu, Prijanovcih, Garobilju, Užu in Gorjanju.

Okrajna konferenca ZK v Nišu končana

Niš, 3. febr. (Tanjug). — Z razpravo o ideološko političnem izobraževanju mladih komunistov se je danes tu končala okrajna konferenca Zveze komunistov. V imenu Izvršnega komiteja CK ZK Srbije je pozdravil konferenco Slobodan Penčić, v razpravi pa je sodeloval tudi član CK ZK Srbije Svetislav Popović.

Ob polkovnih konferencah

Delo komunistov v naši armadi

Beograd, 3. febr. (Tanjug). V organizacijah Zveze komunistov v Jugoslovanski ljudski armadi bodo te dni končali polkovne vojne konference. Na desedajšnjih sestankih so razpravljali o celotnih rezultatih enoletnega napornega dela enot. Pomenili

so manifestacijo moralno-politične enotnosti naših oboroženih sil. Zlasti so govorili o sodelovanju pripadnikov JLA v družbenih organizacijah.

V vseh četah so že izvolili nove sekretarje ZK. V vodstvu četnih organizacij je bilo izvoljeno večje število mladih komunistov, za sekretarje pa ugledni komandirji vodov, prav tako mladi ljudje. Samo lani so sprejeli v Zvezu komunistov v JLA nad 9200 novih članov.

Z volilnih konferenc so komunisti v naši vojski poslali pozdravna pisma centralnemu komiteju ZKJ, generalnemu sekretarju ZKJ Josipu Brozu Titu, kakor tudi pooblaščencom CK ZKJ za Jugoslovansko ljudsko armado.

Prve tovarne stanovanj

gradi gradbeno podjetje »Rad« v Beogradu

Beograd, 3. febr. (Tanjug). — Gradbeno podjetje »Rad« v Beogradu bo začelo spomlad graditi prve tri »tovarne stanovanj« v državi. Ko bodo leta 1962 zgrajene, bodo tovarne lahkega betona, gradbene keramike in tako imenovane »Betonkerke«, ki bodo izdelovale kompletne dele poslopij in stanovanj, omogočile, da bo to veliko gradbeno podjetje zgradilo petkrat več stanovanj kakor lani, ne da bi povečalo število delavcev.

Cena »industrijskih stanovanj« bo približno za 15 do 20 odstotkov manjša kakor cena povprečne stanovanja, kakršnega grade sedaj. To pomeni, da bodo lahko s istimi sredstvi namesto sedanjih 1000 stanovanj zgradili 1200.

Prednost bo tudi v tem, da bodo gradili mnogo hitreje. Na gradbišča bodo dovažali kompletne dele stanovanj — zidove z instalacijami, vdelanimi okni in preplekanimi vrati, mednarodne konstrukcije in podobno, tako da bodo samo montirali, vgrajevali in spajali. Študijski odtsek pri gradbenem podjetju »Rad« že izdeluje šest vrst načrtov stanovanj za naše razmere. Ko bodo tovarne začele obratovati, bodo investitorjem na razpolago posebni katalogi z risbami enosobnih, dvosobnih ali trisobnih stanovanj. O videzu poslopij, razmerstvih in številu stanovanj v nadstropju in o višini objekta bodo odločali investitorji sami, s čimer se bodo izognili »uniformiranosti« stanovanj.

Tudi Moskovčanom je ugajala

naša moda, ki jo je uspelo prikazala skupina manekenk iz Ljubljane, Zagreba in Beograda

Moskva, konec januarja. Vsi sedeži v prireditveni dvorani največje sovjetske veleblagovnice GUM so bili od 25. do 31. januarja razprodani. V teh dneh je bila v tej dvorani modna revija jugoslovanskih moških in ženskih oblik ter konfekcijske trikotaje.

Revija sta priredila v sodelovanju z veleblagovnico GUM Obrtna zbornica Slovenije in

»Centrotekstil«. Pred začetkom sta izvajalce revije pozdravila namestnik ministra za trgovino RSFSR Serebrennikov in gospodarski svetovalec našega veleposlanstva v Moskvi Ivo Pelicon.

Pred nabito polno dvorano so naši manekeni, med njimi Meta Preskar, Majda Sepe, Marija Peterca, Jana Čebe in Polde Potončnik iz Slovenije, dvakrat dnevno pokazali najlepše modele in konfekcije mnogih naših tovarn iz Beograda, Ljubljane, Zagreba in od drugod. Revija je spremljal odlični sovjetski jazz-orkester (ki je celo pripravil zbor dalmatinskih pesmi, tako da je bilo čez cesto nasproti Kremiju slišati »Čiri buri — bela Mare moja«, »Nočas mi se snilo« itd.) ter prisrčno in spontano ploskanje našim modelom in manekenom.

Sovjetskemu občinstvu, ki zelo cení našo trikotajo, je ta revija omogočila, da je videlo naše najnovejše modele. Zelo dobra izdelava, skladne barve, preproste in skladne linije modelov so bile deležne najvišjih ocen občinstva na kartonih, izdelanih posebej za to priložnost. V tej pretekli reviji okusa pravosti je naša moda dobro opravila izpiz. Zanimivo je, da so vzbudili največjo pozornost modeli (ta-

ko večerna obleka »zvono« in podobno) manj zanimanja, kar vidijo v Moskvi v njih še zmerom nekakšno ekstravaganco. Iste modele bi po mnenju mnogih gledalcev v Parizu ocenili za slabe, toda tam zaradi tega, ker bi ne bili dovolj ekstravagantni. Takšna je pač moda. Moskvi so všeč preproste linije, manj kričeče barve in boljše kakovost. Jugoslovanska modna revija je prikazala Moskovčanom v glavnem prav to in jih je tudi zadovoljila, nekatere celo navdušila.

Iz Moskve je skupina manekenk krenila še v Leningrad in Rigo.

Z. B.

DELO

IZHAJA VSAK DAN

UREJUJE GA UREDNIŠKI ODBOR

Mirza Zakariček, Aleksander Javorak, Pavle Zrimšek, Rudi Vogrli (notranjopolitično in gospodarsko področje) — Milan Suga, Cene Kramlje (kultura, prosveta) — France Brenovac (zunanjepolitično) — Boštjan Zagar (dnevna redakcija) — Milan Starša (dopisništvo) — Bojana Ajdič (ljudske pravice) — Dušan Kurek (naučna vprašanja) — Ivan Kranjc (znanstvenost) — Dušan Vrtovc (ljudske urednice)

DNEVNE VESTI

Premiera beogradskega Narodnega gledališča

BEograd, 3. febr. (Tanjug). V režiji dr. Vuka Klana bo Narodno gledališče v Beogradu kot svojo prvo letošnja dramsko premiero uprizorilo 3. februarja Shavovo »Sveto Ivan«. V naslovni vlogi nastopi Milena Dapčević. Razen nje bo sodelovalo v drami več članov tega gledališča — Baša Pivović, Božidar Dračić, Ljuba Tadić, Milan Puzić, Dragan Očković in drugi.

Nova oblika tehnične izobrazbe

NOVI SAD, 3. febr. (Tanjug). V Novem Sadu bodo jutri odprli prvo »tribuno tehnične« v naši deželi, novo, neakademsko obliko tehnične izobrazbe in vzgoje. S številnimi predavanji uglednih znanstvenikov in strokovnjakov, s razkazovanjem strojev, sestanki, združenimi izobraževanji, s filmskimi predstavitvami, ekskurzijami in drugimi poljudnimi dejavnostmi naj bi ta ustanova zapolnila dosedanje vrzeli v tehnični izobrazbi in vzgoji. Centralni odbor ljudske tehnike pričakuje, da bodo izkušnje v delu te prve tribune pripomogle k poglavitni tehnični izobrazbi tudi v drugih naših komunah.

Beogradski dijakl za letošnje delovne akcije

BEograd, 3. febr. (Tanjug). — Na današnjem plenumu Mestnega komiteja LM Beograda so razpravljali o letošnjih delovnih akcijah. Ugotovili so, da bo vsak deseti beogradski dijak sodeloval letos na zvezni, republiški ali krajevni delovni akciji. Prve brigade pojdejo na delo že 1. aprila. Letos bo delalo kakih 6.000 beogradske mladičev — 2.000 več kakor lani.

Naše letošnje industrijske razstave na svetovnem trgu

Beograd, 3. febr. Čez mesec dni bodo v glavnem mestu Burme Rangunu započele jugoslovanske razstave v počastitev prve letošnje razstave naše industrije na svetovnem trgu in hkrati prve samostojne jugoslovanske industrijske razstave v tem delu sveta. Dvajset večjih podjetij bo pokazalo, kaj lahko izdeluje in izveža naša industrija, zlasti njena strojegradnja, motorna, kemična, živilska in lesna industrija ter nekatere druge pa-

Mladinska delovna akcija zelo važne naloge tudi v zvezi s pripravo na bližnje volitve odborov ljudskih odborov. V mnogih občinah bodo imeli zbori mladih volivcev, na katerih bodo mladinci, ki bodo prikratk volili, govorili o pomenu bližnjih volitev.

MKJD iz Sarajeva gostuje na Siciliji

SARAJEVO, 3. febr. (Tanjug). — Mladinsko kulturno-umetniško društvo »Milijenko Cvitković« iz Sarajeva je odpotovalo v Italijo v Agriento na Sicilijo. Kjer bo z družiti iz 13 drugih dežel sodelovalo na festivalu folklorne. Vabilo za sodelovanje na festivalu je dobilo društvo po lanskem uspešnem gostovanju v Italiji.

Seminar o likovni umetnosti

BEograd, 3. febr. (Tanjug). Tu se je končala tretja dnevna seminar za člane 36 odborov in klubov ljubiteljev likovne umetnosti. Kulturno-prosvetna skupnost Srbije, ki je organizirala seminar, je pridobila predavatelje iz vrst akademskih slikarjev ter drugih kulturnih in javnih delavcev.

Obiskovalce seminarja so seznanili z vlogo in nalogami kulturno-prosvetnih skupnosti in kulturno-propagandnih centrov o populariziranju in širjenju likovne kulture, z organiziranjem in prirejanjem razstav, ter z osnovami zaštite kulturnih spomenikov.

Divji prašiči v ogulinskem okraju

OGULIN, 3. febr. (Tanjug). V mnogih delih ogulinskega okraja se je poleg volilnih krdel pojavilo veliko število divjih prašičev, zlasti v okolici Ogulina. Ponekod so imeli zelo uspešne pogoje. Sami v enem so jih ustrelili 20.

Eksplodizija v stanovanju

LJUBLJANA, 3. febr. Danes ob 19.46 uri je nastala eksplozija v stanovanju gospodinjice Angeline Kante v ulici Moše Pijade, št. 13. Angela Kante je prala v kuhinji perilo z bencinom. Posodo z bencinom je položila na zaboj, en meter od štedilnika, v katerem je gorel ogel. Nenadoma se so vneli koncentrirani bencinski hlapi in povzročili močno eksplozijo. Ta je porušila vrata in okna ter tudi drugače poškodovala stanovanje. Gospodinja je dobila hude opiske na obrazu, rokah in drugih delih telesa. Odpeljali so jo v bolnišnico.

Požar v Plešivici

LJUBLJANA, 3. febr. Včeraj ob devetih uri je nenadoma izbruhnil požar v stanovanjski hiši Cirila Prebriha iz Plešivice pri Brezovici. Ogenj se je najprej pojavil na podstrešju, kjer je uničil več kot pet ton sena in razne premične. Zaradi pravčasne pomoči gasilcev je zgorelo le ostriže in del stropa, tako da cenilo škodo na 200.000 dinarjev. Požar je nastal zaradi slabo ziganega dimnika. V.

Motorista sta se zaletela

NOVA GORICA, 3. febr. Danes popoldne sta se na križišču pri Gorini blizu Nove Gorice zaletela motorista Cvetko Bračina, ki je pripeljal z motornim kolesom S-167 iz Grčine in se ni prepirjal, če je cesta prosta, ter motorist Slavko Vrus z motornim kolesom S-733, ki je pripeljal iz Gorice. Pri trčenju se je hudo poškodoval Slavko Vrus, tako da so ga odpeljali v bolnišnico.

Podobne samostojne industrijske razstave bomo organizirali letos v Oslu, San Franciscu, Sao Paulu, Buenos Airesu, Colombu in moskovskem parku »Gorki«

Samo jugoslovanska konfekcijska industrija prireja nad 20 modnih revij v najpomembnejših mestih ZSSR, kar je prvič, da kaka država prireja toliko modnih revij v Sovjetski zvezi. Kakor pričakujejo, bodo te razstave postale tradicionalne gospodarske manifestacije jugoslovanskih proizvajalcev.

RAZVOJ ODPIRA NOVE PROBLEME

Naš nedavni razgovor s predstavniki Okrajnega odbora SZDL Celje ter občinskih odborov SZDL Celje, Zalec in Sentjur je veljal za problemom, s katerimi se ukvarja Socialistična zveza v tem okraju ter rezultat in pomanjkljivostim v njenem delu.

Značilno za področje celjskega okraja je, da so se organizacije Socialistične zveze v zadnjem času organizacijsko močno okrepile. Kar zadeva vsebino njihovega dela, pa razvoj ni enako hiter v vseh občinah.

Zlasti v Zalcu, Velenju, Sošanju in Sentjurju je Socialistična zveza že nekaj let po budnik in usmerjevalec številnih aktivnosti. To velja tudi za Socialistično zvezo v Celju, ki se je lotila razvijanja stanovalniških skupnosti, dasiravno razen nekateri, doslej še ni uspelo pokazati pomembnejših rezultatov. Za temi občinami in kraji pa zaostaja aktivnost SZDL, denimo, v Slov. Konjicah, Laškem in Smarju, vendar kaže, da se v Smarju stvari zadnji čas izboljšujejo.

Se vedno je šibkost mnogih organizacij SZDL v tem, da se ne lotijo dovolj konkretnih aktivnosti na področju skrbi za človeka, marveč ostane dostikrat le pri govorjenju, oziroma sklepu. Toda v zadnjem času

gredo stvari na bolje. Organizacije SZDL v Velenju, Sošanju, Polzeli, Zalcu, Preboldu in drugod so v sodelovanju s podjetji oziroma sindikati, uredile vrsto koristnih ustanov, kot so knjižnice, otroške ustanove, delo Svoboda in podobno. V nekaterih vaseh se SZDL v zadnjem času močno zavzema za razvijanje krajevnih skupnosti, ki naj bi opredeljevale podobno vlogo kot stanovalniške skupnosti v industrijskih središčih. Lep primer, kaj lahko zmore taka krajeva skupnost, je v Braslovcih, kjer so na pobudo prebivalstva, zlasti še žensk, že pred leti uredili šolsko kuhinjo in jo je prebivalstvo skoraj v celoti samo vzdrževalo. Tu imajo tudi pralnico. Na sošanskem oziroma velenjskem območju je čutili dokajšnjo pozornost za probleme delovnega človeka, razen za razvijanje trgovine in družbene prehrane, ki se jih še zdaj krepkeje lotevajo in skušajo slediti celjski komunali v politiki oskrbovanja trga in podobno. Zdaj se lotevajo ureditve ekonomij in posestva Salek, izdelani pa so tudi projekti za ureditev toplih gred, pri čemer bi uporabljali toplo vodo iz termoelektrarne.

NAPREDEK GLEDE SODELOVANJA SOCIALISTIČNE ZVEZE IN SINDIKATOV

Kar zadeva sodelovanje organizacij SZDL s sindikati in organi delavskega upravljanja, kaže poudariti zlasti aktivnost v Velenju. S prostovoljnimi delom, v katerega so se vključili vsi za delo sposobni ljudje v tem kraju, so uredili številne komunalne probleme. Podobno velja v zadnjem času za Sošanje. Tu di osnovne organizacije SZDL v Gabrju in Storah (v celjski občini) so organizirale akcije, v katere so se vključili prebivalci bodisi s prostovoljnimi delom bodisi z drugimi prispevki ter na ta način opravili v občini dela v vrednosti okrog 100 milijonov din. Že prej pa smo omenili zelo uspešno sodelovanje sindikatov, organov delavskega samoupravljanja in Socialistične zveze v nekaterih drugih krajih (Zalec, Prebold itd.). Seveda takega sodelovanja še ni povsod, pomembno pa je to, da se začelo prodirati. Če pa pripomniti, da so v celjskem okraju sili podjetja in komunale v to, da so predlanskim in lani dajali sredstva — več kot v drugih okrajih — za rekonstrukcijo industrije.

Okrajni in občinski zavodi za napredek gospodinjstva so aktivizirali širok krog žensk. Hiba pa je bila v tem, da so se ti zavodi skrajno usmerili predvsem na moderniziranje individualnega gospodinjstva oziroma na vas, premalo pa na razvijanje sodobne tehnike in baze gospodinjstva v okviru stanovalniških skupnosti; v tem pogledu pa je čutili novo, ustreznejšo usmeritev v delu večine teh zavodov.

V prihodnje bo potreben še močnejši pritisk političnih sil

na ustanavljanje in razvijanje čim bolj sodobnih servisnih obratov, vzgojnih in varstvenih ustanov, brez katerih današnji ustanov ne moremo več prebiti. Ti obrati lahko sprejmejo ne le ženske, ki želijo zaposlitve (v Celju so jih tako že precej zaposlili), marveč tudi delovno silo, ki se bo pokazala kot odvisna sprito rekonstrukcije industrije in nagrajevanja po učinku. Opozoriti kaže tudi na to, da so v nekaterih podjetjih zaostali stvari glede proizvodnosti dela le v osnovnih proizvodnih obratih, v takih imenovanih stranskih podjetjih pa je še vedno mnogo delovne sile, ki je neracionalno zaposlena in zmanjšuje proizvodnost oziroma gospodarski uspeh poslovanja podjetja kot celote. Take stranske obrate je treba združevati za več podjetij skupaj in tudi v njih z ustreznimi koraki bistveno povečati proizvodnost. To je tudi naloga komun, ki so sprito novega proračunskega sistema celo bolj kot podjetja zainteresirane za visoko produktivnost na vsakem delovnem mestu na njihovem območju.

KORIGIRATI NEKOLIKO ENOSTRANSKO USMERJENOST V KMETIJSTVU

V celjskem okraju predvidevajo, da bodo letos lahko povečali družbeni sektor kmetijstva (z zakupi, odkupi itd.), najmanj za 100 odstotkov. V šentjurski občini, na primer, se je SZDL že pred leti močno usmerila na razvijanje kmetijstva in socialističnih odnosov na vas. Dosegli so lepe uspehe kljub nekaterim težavam, ki so izven njihove moči (hrbivito območje, razdrobljenost posestev, polprelariati). Občinski plan predvideva, da bodo do konca letošnjega leta dobili v zakup najmanj 600 ha zemlje, še sedaj pa kooperirajo na 26 odstotkih obdelovalnih površin. Zgradijo bodo sodobne hleve in osnovali živinorejske farme. V Rimskih Toplicah pa je vsa vas oddaljena zemljo v zakup.

Sedanje politike na vasi ni sprejel samo politični aktiv, marveč tudi pretežna večina

kmetov. Mnogi kmetje zdaj sami zahtevajo kooperacijo. Značilni so primeri, ko nekateri kmetje na zborih volivcev sami zahtevajo tudi to, da so sed, ki se ni plačal davka, to stori, ali pa začne drugače gospodariti, če davka ni zmogel. oziroma naj odda zemljo!

Vendar pa so se organizacije Zveze komunistov in Socialistične zveze ponekod preveč enostransko vrgle na širjenje pogodbene sodelovanja, premalo pa hkrati na hitrejšo razvijanje družbenih posestev, ekonomij in socialističnih odnosov na vasi. Posebno pozornost zasluži tudi nagrajevanje po učinku in življenjski pogoji kmetijskih delavcev. Na večini družbenih posestev delavci že razmeroma dobro zaslužijo, ker pa nimajo stanovanj, razvedrila itd., njihove življenjske razmere niso take, kot bi lahko bile glede na njihov zaslužek, ki ga zato čisto puščaj v gostinjah.

MOCNEJŠA VLOGA ZBOROV VOLIVCEV

V razgovoru o zborih volivcev v celjskem okraju smo ugotovili, da je njihova vloga v praksi dokaj pomembnejša, kot je bila pred leti. V žalski občini, denimo, so dokaj uspešni tudi zbori volivcev proizvajalcev. Kot enega izmed dokazov, da se v žalski občini krepi lokalna samoiniciativnost, lahko navedemo to, da so v tej komuni občinske ceste bolj vzdrževane kot v okrajnih ali republikah. V tej občini so razpolagali krajevni odbori s 25 milijoni din (toliko kot krajevni odbori v vseh ostalih občinah v celjskem okraju skupaj); vrednost, ki so jo s temi sredstvi ustvarili, pa je najmanj še enkrat večja.

Seveda obravnavajo na zborih drobna komunalna vprašanja, vendar volivci v razpravah vse bolj upoštevajo širšo problematiko. Tudi dokaj obilnejša udeležba potrjuje naraščajoče zanimanje za zore volivcev. Kadar začetno pomembnejši problem, volivci zahtevajo naj pride mednje poslanec oziroma odbornik. Vedno bolj pa se hkrati zastruže ugotovitve, da se nekateri občinski odborniki še niso

dovolj sposobni, da bi kvalitetno razpravljali z volivci o vprašanih, ki jih zanimajo. Ljudski odbori pa so zainteresirani, da nastopajo na zborih volivcev, razen republikah in zveznih poslancev, ki jih volivci prvenstveno zahtevajo na zore, tudi občinski odborniki, že zato, da bi občine povečale svoj vpliv v gospodarskih organizacijah oziroma na svojih območjih sloh.

Tudi v celjski občini ljudski odbor ni sprejel v zadnjem času nobene pomembnejše odločitve brez sodelovanja volivcev. Se vedno pa je premalo konkretnih predlogov in sklepov zborov volivcev glede problemov družbenega standarda, ker tudi ljudski odbori premalokrat pridejo s temi zadevami pred volivce. Tu in tam pa ljudski odbor s kakim koristnim predlogom ne uspe pri volivcih zato, ker odborniki zadevo pomanjkljivo utemeljijo, ki je bilo pred nedavnim s prispevkom za novo slo v Celju.

M. Z.

Vitaminiziramo olje zagrebške tovarne »Zvezde«

Zagrebška tovarna »Zvezda« začela je proizvodnjo posebne rafiniranega jedilnega olja, ki ga bodo prodajali v politer-skih steklenicah in mu bodo dodajali posamezne vitamine. Razen vitaminov, ki so že v olju, bodo dodajali še vitamine A in D. Ker sončna svetloba uničuje deluje na vitamine, bodo steklenice temnorjave barve.

Velik namakalni sistem v osiješkem okraju

Skupina kmetijskih strokovnjakov in strokovnjakov gospodarsko-tehniškega zavoda v Osijeku je izdelala elaborat za velik namakalni sistem. Uresničitev elaborata bo omogočila 110.000 hektarov zemlje. Predvidoma bo pričela gradnja namakalnega sistema v neposredni bližini Osijeka prihodnje leto in se bo nadaljevala v etapah do 1964 leta.

Ob stotem letu hrastniške steklarne in 10-letnici delavskega samoupravljanja

15.000 TONAM STEKLA NAPROTI

Ob stotem, jubilejnim letu hrastniške steklarne, združenim z desetletjem delavskega samoupravljanja, lahko še skrajno ugotovimo: realnost hrastniške steklarne niso samo tone in tone več stekla, je skoraj nova tovarna, so novi, zdravi in svetli delovni prostori, je več in več novih stanovanj, so ure prizadeti, ki jih ni moč nikoli prešeti, prav oceniti. So zgodovna dejstva o vsestranskem, bogatem in pisanim življenju hrastniškega steklarja, so iz dneva v dan lepši sadovi njegovega poseganja v družbeno in politično življenje celotnega kraja.

Obletnici prihajata ravno prav. Za pogovore in nove želje. Veliko je vsega, česar se je vredno spomniti, veliko opravljene ali začete, dovolj naravnih, o katerih se je vredno zamisliti. Kajpak tudi ne zamerite, če vam bodo hrastniški steklarji predvsem in zelo radi spregovorili o obnavljanju in modernizaciji svoje tovarne, saj

pomeni prav to opravilo njihovo največjo skrb. Zato, da bi bilo še več ton stekla, da bi bilo v njihovih delovnih dvoranah še prijetnejše, da bi prišla skrb za vsakega delavca še bolj do veljave, da bi se skoro lahko pohvalili z imenitno številko — 15.000 ton stekla na leto.

Na sejah delavskega sveta z zadovoljstvom ugotavljajo, da

predlani začeta in končana prva etapa rekonstrukcije že daje najlepše rezultate. Leta 1958 so n. pr. izdelali 6382 ton stekla, lani pa 6924 ton, čeprav je program prve etape napovedoval samo 6100 ton stekla. Seveda upravljajci takoj z zadovoljstvom vedo, da ni bilo zaman načrtno vlaganje denarja v osnovna sredstva, da je k temu mnogo pripomogel nakup avtomatov za drobno embalažo, tehtno izveden tehnološki proces, zmanjšanje škarta in boljši notranji transport. Za dela v tem obdobju je prispeval delovni kolektiv k 148 milijonov din iz splošnega investicijskega sklada še 125 milijonov din lastnih sredstev.

Predvsem pa pomenijo vsa rekonstrukcijska dela tudi konec pretežnih delovnih pogojev steklarjev iz tistih časov, ko so tudi vsi hrastniški rodovi delali zgolj za bogatenje drugih.

Zdaj je na vrsti druga etapa rekonstrukcije, ki obeta proizvodnjo 8.550 ton stekla. V tej etapi bodo igrala glavno vlogo lastna sredstva, vsa dela pa bodo predvidoma zaključena do maja ali junija 1961. leta. Uvedli bodo sodobno pripravo zmesi za peči, zgradili dve novi peči, in kupili še en avtomat za izdelovanje drobne embalaže.

To pa še ni vse. Stanje na tržišču zgornjega pričla, da stekla še vedno primanjkuje. Samo letos bi lahko Hrastničani prodali še enkrat več stekla kot ga izdelajo. Zato se je delavski svet odločil, da pripravi podjetje še program za tretjo etapo rekonstrukcije, po kateri naj bi se proizvodnja dvignila na 15.000 ton stekla letno. Ta etapa bo bistveno vplivala na zorenje asortimenta, na avtomatizacijo proizvodnje in transporta. To pa so stvari, od katerih vsi v tovarni največ pričakujejo, o katerih že zdaj mnogo govori.

Delavski svet, skupaj z njim pa celotni kolektiv, je posvetil v teh letih vso skrb tudi kar najracionalnejši uporabi investicijskih sredstev. Tudi tu je prišla do veljave visoka zavest in prizadevnost hrastniških steklarjev. Tako so se potrudili in v svojih delavnicah izdelali večino opreme, ki bi jo sicer morali v veliki večini za devize uvoziti iz tujine.

M. R.

Jano Koprivec

Celje: Pogled na Otok — (Foto: F. Krivec)

NAGRAJEVANJE PO UČINKU V GOSTINSTVU

Poiščimo boljšo rešitev

V vašem časopisu ste 28. januarja objavili daljši članek o nagrajevanju po učinku v gostinstvu. Kot gostinski delavec se tudi jaz oglašam z nekaterimi pripombami, ki bi jih kazalo upoštevati v razpravah o nagrajevanju po učinku v gostinstvu.

Nedvomno mi nikogar, ki bi mogel oporekati, da pomeni nagrajevanje po učinku velik napredek za gostinstvo. Predvsem bi se moralo izboljšati gospodarjenje, seveda pa prispeva tudi k urnosti in kakovostnejši strežbi. Menim pa, da je prav, če osvetlim nekatere pojave, ki bi utegnili nastati, če bi se nagrajevanje po učinku lotevali le enostransko.

Tudi v gostinstvu so ljudje

različni: nekateri so strokovno bolj poškovanji, drugi manj, nekateri urnejši, drugi počasnejši itd., nekateri pa bi ob nagrajevanju samo po prometu lovili le tako imenovane »boljše goste«, ki v obratu več potrošijo. Tisti natakari v »Turist«, ki se prestreže goste pri vnosu na vrt, najbrž ni vseh ustavljal, ampak le take, pri katerih je čutil, da bo več prometa. Če bi to postala praksa pri vseh natakarijih, bi tak odnos do gostov povzročil nedvomno veliko negotovanja in kritike. Gostje prihajajo v restavracijo tudi samo na juho ali mali golaž, v kavarnah pa se redno dogaja, da naroči kdo le dva deci radenske ali turške kava in predesi ob tem ves popoldne, ker ima doma mrzlo sobo in dela v kavarni. Takih gostov bi se po-

tem vsak natakari rad znebil, ker mu zasedajo prostor, na katerem bi ob »boljši« družbi dosti več zaslužil.

Tako pridemo potem tudi do razonizacije gostinskih prostorov. Odkrito povem, da si ne morem zamisljati reda in solidne postrežbe brez rajonov. Če bi se natakariji trgali za goste, brž ko bi prestopil prag lokala, bi se čutil kot kakšen ujetnik. Sicer pa sta že sedaj v restavraciji v enem rajonu po dva natakarija, tako da pride tudi tak gost, ki skromno sede na prostor in čaka na natakarija, na vrsto. Seveda se zgodi, da je nek rajon zaseden in mora gost čakati, medtem ko v drugem rajonu natakariji nimajo dela. Prav isto se dogaja tudi po naših trgovinah, pa trgovskih delavcev zaradi tega ne grajamo, ker pač vemo, da ima vsak odmerjeno delo. Z odpravo rajonizacije bržčas torej ne bi ničesar pridobili, le nered bi ustvarili.

Nagrajevanje samo po prometu pa ima še drugo slabost. Naj spet poiščemo primer iz trgovine. Nek prodajalec prida la drago blago in ima veliko prometa, čeprav je manj delal kot drugi, ki je n. pr. prodajal bonbone. Podobno je tudi v gostinstvu, saj mora natakari postreči gosta s tem, kar naroči, pa čeprav je po prometu to malo. Vsekakor pa je tudi tako nagrajevanje po prometu boljše kot po času, saj le predstavlja stimulacijo gostinskih delavcev. Z združenimi močmi bi morali poiskati še boljše merila nagrajevanja in jih preveriti v praksi.

Drago Gregorič

Ali poznate svoje pravice in dolžnosti?

Kaj so stroški po advokatski tarifi

Naprosili ste advokata, naj vam opravi neko pravno zadevo, ki je bila zvezana s potovanjem. Pri končnem obračunu vam je advokat zaračunal poleg nagrade tudi potne in druge stroške. Kaj so po advokatski tarifi stroški?

Advokatu pripada povračilo stroškov, ki pa so dejanski izdatki, potrebni za opravilo potrebnih zadev, n. pr. za poštno, brzojavno, telefonske in druge usluge. Če mora advokat odpotovati izven kraja, kjer je njegova pisarna, mu mora

stranka povrniti potne stroške, in sicer povzno za prvi razred brzovalca ali podobno, dnevno po 1500 dinarjev, kakor tudi odškodnino za odsotnost iz pisarne po 2000 dinarjev na dan. Če na potovanju ni javnih prometnih sredstev, potem pripada advokatu odškodnina poleg dnevnice in za odsotnost iz pisarne po 30 dinarjev za vsak kilometer. Advokat ima tudi pravico, da zahteva od stranke, naj mu vnaprej plača potreben znesek za stroške.

Kako naprej? Bučka ne sme zaiti v slepo ulico

Med tistimi, ki so lani na Dan mrtvih pohiteli na partizansko Bučko, je bil tudi predsednik Ljudske skupščine LR Slovenije Miha Marinko. »Spomini na dni iz prvih partizanskih bojev me vežejo na Bučko,« je dejal tovariš Marinko, ki skoraj vsako leto obišče Bučko, »rad pridem med te ljudi in se z njimi pogovarjam o doseganju in nadaljnjem napredku. Napredek pa dosegamo povsod, kjer so ljudje ob razgibanem delu družbeno političnih organizacij voljni sodelovati v naporih za boljše življenje.« Tovariš Marinko je 1. novembra leta 1941 sodeloval pri partizanskem napadu na nemško postojanko v župnišču na Bučki. Ta prvi nastop partizanov je bil nemškimi in italijanskimi nasilnikom resen opomin, da jim na tej slovenski zemlji, ki so jo razkosali s bodočo žico, ne bo lahko gospodovati in izseljevati.

Med predsednikom Marinkom in prebivalci Bučke je nato tekla beseda o letini, problemih vsakdanjega življenja in bodočih načrtih in obljubi, visoki gost ter domačini so bili soglasni, da je napredek odvisen predvsem od vaštanov samih.

»Tako je, od nas vseh, ki tu živimo, je močno odvisno, kakšen bo naš jutrišnji dan,« pravijo ljudje z Bučke. »Tudi tiste redke, ki bi se radi v nedogled na nekoga naslanjali, bo nujna čama ali jutri prisiljena k pridnemu delu. Spomnimo se delovnega poleta na Bučki takoj po vojni! Čeprav nas je okupator izselil ali smo odšli v partizane, so mnogi za vselej osteli v tabornišku ali padli v partizanih, se še vendarle od vsake hiše

vsaj eden vrnil. Eden je zamenjal hišo, ker se je spremenila v pogorišče, drugi spet je našel zapuščen in mrtvo domačijo. Pa smo bili kljub taki ali drugi okoliščini žalostni veseli, se vedno oklenili življenja in se z vsem ognjem lotili obnove. Ob pomoči oblasti se je na Bučki kmalu dvignilo novih 15 domov. Bučka je bila tudi med prvimi, ki je zgradila zadružni dom, ki se že od leta 1948 pomorno dviga na tem našem lepem dolenskem grču. Les smo prispevali sami in tudi prostovoljnih delovnih ur ni nihče štel,« vedro obujajo spomine. V zadružnem domu je krajevni urad, trgovina in dvorana za prireditve, kajti kulturno-prosvetno življenje je neke čase prekašalo celo Škocjan. Tudi elektrika je zasvetila na

Bučki, telefon jo je povezal s širokim svetom, ustanovili so kmečko delovno in splošno kmetijsko združbo, elektrika veliko, so dosegli, ker so ljudje hoteli

Leta se odmakajo, na Bučki je polet nekoliko popustil, življenje pa prinaša nove, zahtevnejše naloge in čas neizprosno terja svoje. Potrebno je vedno več prožnosti in gospodarske pobude, še zlasti, ker so delovno združbo ukinili in je na Bučki, zaradi premalo trdnega gospodarskega zaledja, prenehala obstajati tudi splošna kmetijska združba. Tako so sedaj kmetje z Bučke, računajoč na večjo pomoč, člani škočjanske združbe v novomeškem okraju, politično teritorialno pa je Bučka priključena občini Sevnica. Vprašanje pa je, če se tisti, ki so videli predvsem dimnike sevnjske industrije, in od industrije pričakovali pomoč tudi za Bučko, vendarle niso »ušeli«. Bučka namreč v sedanjem življenju čuti, da je najbolj oddaljena in samo obratni del senovske občine, na katerega občinski ljudski odbor premalo misli. Mnogi mislijo, da bi bilo v novomeški občini bolje. Celo trgovina je na Bučki tako slabo založena, da morajo vendar le hoditi v Sevnico ali v Škocjan,

ne zgane pa se niti občina Sevnica, niti trgovinska zbornica v Novem mestu, da bi dopolnila preskrbo Bučke. Ta »internacionalnost« torej ne prinaša kdove kakšnih koristi, v glavnem le to, da je škočjanska združba vezana na družbeno plana iz vseh občin, nobena občina pa ne skrbi za Bučko tako kot bi bilo treba.

Neobjektivni bi bili, če ne bi priznali, da Bučka napreduje. V kmetijstvu vedno bolj prevladuje živinoreja, ker so se prepričali, da ne kaže pridelovati vsega, ker vse niti ne obradi. »Pšenica naj raste v Banatu,« pravijo, »mi pa bomo šli po novi, donosnejši poti proizvodnje. Iz kooperacije v travništvu so se že pridobili prve izkušnje in zelo odkrito priznavajo, da se izplača sodelovati z združbo, saj da ena ha travniške v kooperaciji zelo lep pridelek in najmanj 10.000 din čistega dohodka. Na Bučki imajo okrog 40 rodovniških krav. Prodajajo predvsem plemenasto živino, a zaradi dobre cene le-te, je manj zanimanja za pitanje goved, imajo pa sedaj več živine kot kdajkoli. Tu ima dolgoletno tradicijo tudi vzreja mladih pujskov, ki jih pošiljajo na Kočevsko in Notranjsko. Škočjanske združbe je že letos

odkupila 390 pujskov, do konca leta pa jih bo kakih pet tisoč. Razen živinoreje je Bučka zelo primerna za sadjarstvo. Pravi jo pa, da je težavno najti komplekse 50 ha za sadne planjate, kolikor je potrebno, da bi lahko zaposlili za kredit na zveznem natečaju. Z obnovo pa nikakor ne bodo mogli več dolga odlašati, kajti sedovnjaki so kljub nenehnemu podpiranju in »krpanju« vedno »raztrgani«. Na področje Sela-Križe, ki je pred vojno slovelo po vinogradih, pa so domala pozabili. Tu propada več kot 50 ha vinogradov. To področje bi bilo treba na novo zasaditi bodi s sadnim drevjem bodi z vinsko trto, ne glede na morebitne prizive posameznih lastnikov.

Na Bučki bi lahko v kratkem času še veliko napravili za splošno napredek. Lahko bi se veliko bolj naslonili na združbo, le zaupati bi morali povsem vanjo in se podrediti planskemu gospodarjenju. Od same združbe pa bi morali priti več odločne pobude za širjenje kooperacije, da bi skupno s krajevnimi čim več pridobili kmetje za skupne širše akcije in ne nazadnje za ustanovitev sadjarke oziroma vinogradniške skupnosti. Upoštevati je treba, da so ljudje v glavnem željni napredka, niso pa dovolj pripravljeni na tržne, ni jim povsem jasno, kako v sedanjih razmerah pospešiti razvoj. Pri tem pa jim bi morala prikažiti na pomoč širša skupnost, ne glede na

to, kam spada Bučka, pod sevnjsko ali novomeško občino, in ne bi bilo prav, če je niti prva niti druga ne bi hotela priznati za »svojo«. Bučka je del naše skupnosti in le-ta ji mora pomagati prav sedaj, ko nekako išče samo sebe, ni pa sposobna sama organizirati in mobilizirati vseh moči in sredstev. Krajevni odbori se trudijo, da bi izpolnili predvidene planske, pri čemer pa bi mu bila potrebna večja pomoč in pobuda ljudi samih, združbe, družbeno političnih organizacij in občinskega ljudskega odbora.

Zakaj ne bi Bučki vrnil stari sloves, da je »puščjce«. Dolenski, saj ima sedaj prav tako kot je imela nekoč veliko vina, sadja in mleka in vedno več tržnih presezkov bo imela. To pomeni, da bi med drugim lahko obnovili tudi turizem, zlasti nedeljskega. Treba pa bi bilo na sončni Bučki poskrbeti za dobro počutje turistov, to je zgraditi vsaj gostišče s premočisti, pa prav gotovo ne bo manjkalo turistov, saj so prav lani Bučko po krajši cesti povežali tudi s Sevnico. Krajevni odbor pa bo moral od razprav o gradnji vodovoda preiti k delu, kajti brez vode, ki je nima Bučka, ni poletni niti pozimi, se turizem ne bi mogel razviti.

Lahko rečemo, da imajo na Bučki škarje in platno v rokah — torej sami bodo odločili, kda se bo Bučka zopet imenovala »puščjce«. Dolenski.

ZASEDANJE SKRBNISKEGA SVETA OZN

Razpravo bodo preložili?

Delegati nočejo razpravljati o Ruandi-Urundi in britanskem Kamerunu v odsotnosti posebnih delegatov s teh področij — Zahteva odbora OZN za jugozahodno Afriko

NEW YORK, 3. febr. (Tanjug). Delegati Francije in Tajske sta na večerajšnji seji skrbniškega sveta predlagala, naj bi odstranili z dnevnega reda in odložili do prihodnjega zasedanja najvažnejše vprašanje, o katerem razpravlja skrbniški svet na sedanjem zasedanju: razpravo o poročilih Belgije in Velike Britanije o položaju na področjih Ruande-Urundi in Britanskega Kameruna, ki ju upravljata.

Velika Britanija in Belgija sta izrazili pripravljenost, da predložita poročila, toda ne v prisotnosti posebnih delegatov s teh področij, kar so številne delegacije zavrnile. Britanski delegat je v skrbništvu izjavil, da posebni predstavniki oblasti v Kamerunu ni mogoče priti v OZN, ker je zaposlen zaradi

priljubljenosti na administrativno ločitev tega področja od Nigerije, o čemer je lani sprejela sklep Generalna skupščina. Belgijski delegat je prav tako opozoril na izostanek posebnega predstavnika iz Ruande-Urundi na lokalne volitve, ki naj bi bile v tej deželi v prvi polovici tega leta.

Pričakujejo, da bo svet odgodil razpravo o poročilih Belgije in Velike Britanije do prihodnjega zasedanja. To bi pomenilo, da bo ta organ OZN hkrati razpravljati o poročilih držav — upraviteljic o vseh področjih jugozahodne Afrike, ki so zdaj pod skrbništvom OZN: Ruanda-Urundi, Britanski Kamerun, Tanganjika, otoki Nauru, Pacifiški otoki in Zahodni Irirjan.

Prihodnje zasedanje skrbniškega sveta naj bi bilo 3. maja. Nekatere delegacije pa zahtevajo, naj bi se zasedanje začelo že v aprilu, tako da bi bilo končano do 1. julija, ko bo Somalijska, ki je pod italijansko upravo, postala neodvisna. S tem bi se izognili proceduralnim težavam zaradi prisotnosti italijanskega predstavnika na sejah, ker Italija ne bi imela več skrbniškega mandata, če bi bilo zasedanje sveta podaljšano. Večina dežel, ki so članice skrbniškega sveta, sodi, da ne bi bilo treba odložiti razprave o poročilih o položaju v Ruandi-Urundi in Britanskem Kamerunu, ker bi lahko tako Belgija kot Velika Britanija zagotovili, da bi se tega zasedanja udeležila tudi posebna predstavnika področij pod skrbništvom.

Odbor OZN za Jugozahodno Afriko je zahteval, naj se njegovi predstavniki, Urugvajec Enrico Rodriguez Fabregat začne pogajati z Južnoafriško unijo o tem, da bi področja Jugozahodne Afrike prišla pod skrbništvo OZN.

Do prve svetovne vojne je bila Jugozahodna Afrika nemška kolonija, potem pa je Društvo narodov izročilo upravo nad njo Južnoafriški uniji. Južnoafriška unija pa zdaj neče vrnila tega ozemlja pod kontrolo svetovne organizacije.

Pogajanja z Južnoafriško unijo so predlagali Fabregat in delegata Danske in Filipinov.

MACMILLANOV GOVOR V JUŽNOAFRIŠKEM PARLAMENTU

Svarilo Južni Afriki

Britanski premier je izjavil, da so politične spremembe v Afriki dejstvo, ki ga morajo upoštevati vse države

CAPETOWN, 3. febr. (Reuter). Predsednik britanske vlade Macmillan, ki je na potovanju po afriških deželah Britanske skupnosti, je danes v parlamentu Južnoafriške unije dejal, da je treba upoštevati spremembe, ki nastajajo na afriški celini. Poudaril je, da povsod, morda v različnih oblikah, opaziti krepitev nacionalne zavesti.

»Najsi hočemo ali ne,« je dejal Macmillan, »ta krepitev nacionalne zavesti je politično dejstvo, ki ga moramo vsi sprejeti, in naše države morajo to v svoji politiki upoštevati.« Macmillan se je dotaknil odnosov z Južnoafriško unijo in je poudaril, da je iskrena želja Velike Britanije, da kot članica Commonwealtha podpre to afriško deželo. Vendar so nekateri vidiki politike južnoafriške vlade za Veliko Britanijo nesprejemljivi. Če bi jih Velika Britanija sprejela, bi se izneverila svojemu prečiščanju o političnem razvoju svobodnih ljudi. Na tem prečiščanju slojijo prizadevanja londonske vlade za razvoj britanskih ozemelj. Samouprava Afričanov v kolonialnih posestvih naj jim omogoči, da bodo v večji meri sodelovali v politični oblasti v svojih deželah.

Britansko stališče je Macmillan pojasnil s sedanjimi odnosi sil na svetu. Dejal je, da je spoštovanje teh načel neogibno, ker je veliko vprašanje druge polovice 20. stoletja, ali se bodo neodvisni narodi Azije in Afrike opredelili za Vzhod ali Zahod. Glede na to, je dejal Macmillan, ni izključeno, da bo Velika Britanija včasih delala očitke Južnoafriški uniji. »Vem pa,« je dejal Macmillan, »da ne boste zahtevali od nas, naj opustimo naše dolžnosti, ki jih boste tudi vi opravljali tako, kakor jih boste umevali.«

Sovjetska zveza združeno za svobodno trgovino

Dunaj, 3. febr. (AFP). Sovjetska vlada je večeraj izročila veleposlanštvom držav, ki so članice evropskega združenja za svobodno trgovino, ter švicarskemu veleposlanstvu v Moskvi noto, v kateri zahteva, naj Sovjetska zveza dobi status najbolj pooblaščen države. Klevzula o tem določa nekatere prednosti glede carin in tistega blaga, o katerem dosežejo države, ki so članice združenja, soglasje na podlagi recipročnosti.

Pomiritev na meji

Na izraelsko-sirski meji ni bilo incidentov, vendar poročajo o koncentraciji čet z obeh strani

KAIRO, 3. febr. (Tanjug). Po najnovejših vesteh je na sirsko izraelski meji, kjer so bili pred dvema dnevmi ostri spopadi, danes mirno. Poveljstvo prve sirske armade je objavilo, da prejšnja noč kot tudi večeraj ni bilo nobenega incidenta, razen manjše prakse pri vasi Tafavik, jugovzhodno od Tiberijskega jezera.

Sporočilo sirske armade pa pravi, da se Izraelci v večjem številu zbirajo ob demilitarizirani coni, ločnici med Izraelom in Sirijo. S tem v zvezi so čete Združene arabske republike utrdele svoje obmejne položaje. Dobile so ukaz, da streljajo na vsak izraelski oddelek, ki bi skušal vdreti v demilitarizirano cono.

Kairska javnost in listi spremljajo razvoj položaja v demilitarizirani coni z največjo pozornostjo.

Norveško obrambno ministrstvo je danes uradno demantiralo vest, objavljeno v nekem ameriškem listu, da namerava poveljnik norveškega odreda v sestavi varnostnih sil OZN general Born umakniti svoj odred s Sinajskega polotoka, če bo prišlo do večjih spopadov med izraelskimi četami in četami Združene arabske republike. Obrambno ministrstvo je sporočilo, da za zdaj umik norveškega odreda ne pride v poštev in da bo odred

Adenauer obišče ZDA

Washington, 3. febr. (AP). Po vesteh diplomatskih krogov v Washingtonu se bo zahodnonemški kancler Adenauer 15. in 16. marca mudil na obisku v ZDA. V Washingtonu se bo ustavil, ko bo potoval v Tokio. Kamor naj bi prispe 25. marca. Poudarilo je obisk, ki ga sprožila bonnska vlada.

Venezuela protestira

Venezuela obtožuje Dominikansko republiko, da je odgovorna za teroristične izpade proti njej

KARAKAS, 3. febr. (Prensa Latina). Venezuelka vlada je poslala organizaciji ameriških držav noto, v kateri zahteva, da je treba proučiti in odstraniti vzroke nenehnega vmešavanja vlade Dominikanske republike v notranje zadeve Venezuele.

Venezuelska vlada poudarja, da je vlada Dominikanske republike soodgovorna za številne teroristične izpade proti Venezueli.

Nota je vzbudila pozornost južnoameriških diplomatskih krogov, ki jo spravljajo v zvezi z nedavnim govorom predsednika Betancourta, v katerem je pojasnil, da so prišli na sled teroristični zaradi režimu. Betancourt je v svojem govoru izjavil, da bo Venezuela smatrala za svojo suvereno obveznost, da sama odločno ukrepa za zaščito dežele, če organizacija ameriških držav ne bo sposobna s skupnimi ukrepi preprečiti sovražnega delovanja dominikanske vlade.

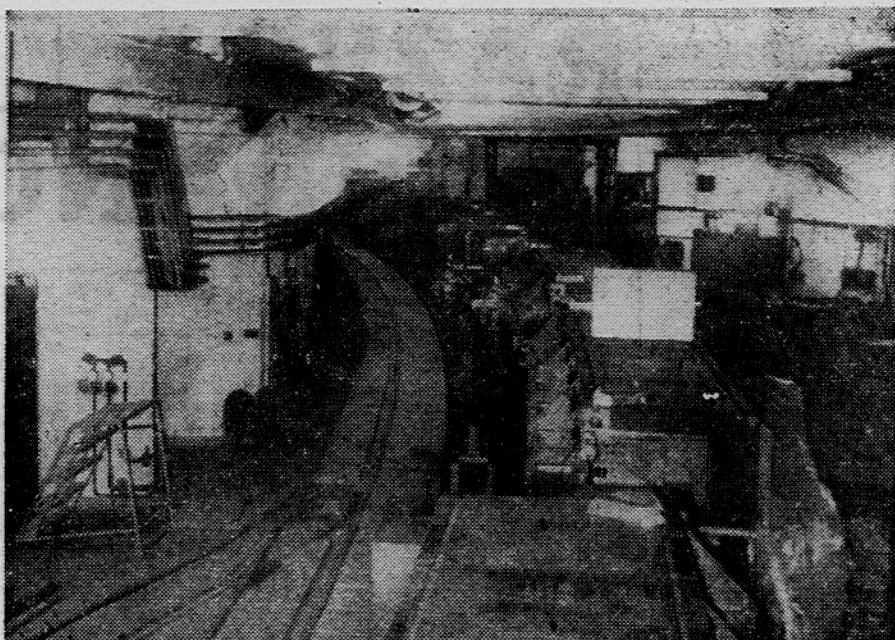
V tej zvezi opozarjajo v Karakasu na organizirano in sistematično kampanjo dominikanskega radia proti Venezueli, na

gospodarsko in finančno pomoč sovražnim organizacijam v Venezueli sami ter poudarjajo, da je venezuelska vlada že sklenila odločno ukrepati proti kakršnimoli rovarjenju znotraj dežele in od zunaj.

Prilominjajo pa, da Venezuela doslej ni uspelo pridobiti južnoameriške vlade za skupno diplomatsko akcijo proti diktatoru, ki so še na krmalu v Južni Ameriki. Vendar izražajo upanje, da bo zadnja nota Venezuele dosegla zaželen uspeh v tem smislu.

Mateos sprejel povabilo na obisk v Kubi

Havana, 3. febr. (Prensa Latina). Mehški predsednik Adolfo Lopez Mateos je sprejel povabilo, naj letos uradno obišče Kuba.

V evropskem atomskem raziskovalnem centru pri Zenevi bodo 5. februarja prvič pognali največji sinhotron na svetu, saj ima premer 200 metrov. Na sliki: del sinhotrona

Od programov k dejanju

OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA

RIM, 3. febr. (Po telefonu). Osnovna misel, ki se je prepletala skozi večino diskusij večerajšnjega popoldneva in današnjega dopoldneva na 9. kongresu italijanske KP, je bila, da je treba preiti od besed k dejanju.

Člani direkcije partije Giorgio Amendola, Pietro Ingrao in Emilio Sereni, ki so razpravljali o posameznih področjih, na katerih se mora razvijati partijska borba, so vsi poudarili tudi osnovno nujnost, namreč da brez stalne borbe množice na vseh področjih ne bo mogoče iztrgati buržoaziji oblasti iz rok, niti ne izpolniti posameznih zahtev, ki jih postavlja delavsko gibanje. V tem je tudi bistvena novost — je dejal Amendola. Na 8. kongresu je partija precizirala svoj program italijanske poti v socializem, 9. kongres pa mora biti po besedah Amendole kongres akcije in borbe. Nova večina v državi se mora

želeti, da bi njegovi razgovori s sovjetskimi voditelji koristili Italiji in miru.

Aca Stanovnik

Vorošilov v Nepal

Moskva, 3. febr. (TASS). Predsednik prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR Vorošilov bo s članji svojega spremstva danes prispel na obisk v Nepal. V to himalajsko deželo prihajajo na povabilo kralja Mahendre. Sovjetski predstavniki so se več dni mudili na uradnem obisku v Indiji.

Bevan izven nevarnosti

London, 3. febr. (AFP). — Zdravstveno stanje laburističnega prvaka Aneurina Bevana, ki je v decembru prejel težavno operacijo, se nadalje izboljšuje in sodijo, da je zdaj izven neposredne nevarnosti.

Mohamed V. v Bejrutu

Bejrut, 3. febr. (AFP). Maroški kralj Mohamed V. je danes prispel v glavno mesto Libanona Bejrut. Sprejel ga je predsednik republike general Fuad Sehab.

Posvetovanje v Moskvi

Danes se sestane tudi posvetovalni odbor varšavske zveze

MOSKVA, 3. febr. (Tanjug). Po prvem dnevu zasedanja najvišjih partijskih in državnih voditeljev osmih evropskih socialističnih dežel, na katerem izmenjujejo izkušnje o razvoju kmetijstva, so objavili sporočilo, da bo konferenca verjetno končana že danes, ker se bo jutri začelo zasedanje politično-posvetovalnega odbora varšavske zveze.

Sporočilo ne vsebuje nobene podrobnosti o konferenci, ki se je udeležujeta tudi delegata Severne Koreje in Mongolije. Kitajska in Severni Vietnam na konferenci nista zastopana.

S posebnim poudarjenostjo pa v Moskvi pričakujejo zasedanje posvetovalnega odbora o mednarodnih vprašanjih in da bo do razpravljali o skupnem stališču dežel varšavske zveze do najvažnejših problemov, ki jih bodo obravnavali na predsedniški konferenci med Vzhodom in Zahodom maja letos v Parizu.

Tukajšnji krogi trdijo, da bodo na moskovskem zasedanju posvetovalnega odbora varšavske zveze pozitivno ocenili pot Hruščeva v ZDA, poudarili sovjetski načrt o razorožitvi in pozuravili zmanjšanje števila sovjetskih oboroženih sil.

posvetovalnega odbora o mednarodnih vprašanjih in da bo do razpravljali o skupnem stališču dežel varšavske zveze do najvažnejših problemov, ki jih bodo obravnavali na predsedniški konferenci med Vzhodom in Zahodom maja letos v Parizu.

Tukajšnji krogi trdijo, da bodo na moskovskem zasedanju posvetovalnega odbora varšavske zveze pozitivno ocenili pot Hruščeva v ZDA, poudarili sovjetski načrt o razorožitvi in pozuravili zmanjšanje števila sovjetskih oboroženih sil.

Ameriški predstavniki dom obsodili antisemitske izpade

Washington, 3. febr. (AFP). Ameriški predstavniki dom je večeraj sprejel resolucijo, v kateri izraža veliko nezadovoljstvo zaradi nedavnih protisovjetskih izpadov v tujini in tudi v ZDA. O resoluciji, ki jo je pripravil zunanje-politični odbor kongresa, bodo glasovali tudi v senatu.

Sklepi bolgarskega Sobraja

Socialno zavarovanje preide ponovno v pristojnost sindikatov — Sprejet je nov zakon o tožilstvu

SOFIJA, 3. febr. (Tanjug). Bolgarsko narodno Sobraje je sinoči zaključilo svoje peto redno zasedanje. Med najpomembnejšimi zakonskimi predlogi, ki so jih izglasovali ljudski poslanci, je zakon, na podlagi katerega bodo za socialno skrbstvo pristojni sindikati in ne več ministrstvo za zdravstvo.

Pred dvema ali tremi leti je bilo socialno skrbstvo še v pristojnosti sindikatov, vendar so tedaj prenesli to pristojnost na ministrstvo za zdravstvo zaradi uspešnejše in boljše organizacije dela in zbiranja sredstev. Ponovni prenos socialnega skrbstva na sindikate je, kakor je dejal predsednik bolgarskih sindikatov Todor Prahov, rezultat krepitev družbene zavesti širokih ljudskih množic, kar omo-

goča, da bi »prenesli na družbene organizacije vrsto državnih funkcij.«

Na zasedanju sobranja so sprejeli tudi novi zakon o tožilstvu, s katerim je okrepljeno nadzorstvo tožilcev nad uveljavljanjem zakonitosti. Tožilci bodo v prihodnje podrejeni izključno glavnemu državnemu tožilcu. Doslej ni bil urejen položaj glede nadzorstva nad odvzemom svobode in priporom kot tudi

pristilno vzgojo. Po novem zakonu so tožilci zadolženi za to nadzorstvo in imajo pravico ustaviti izpolnitev ukrepov, o katerih sodijo, da nasprotujejo zakonu, kakor tudi uveljaviti kazenske ukrepe in disciplinske postopek proti ljudem, ki kršijo zakonitost. Kar zadeva zaščito zakonitosti, je administracija dolžna izpolnjevati ukaze tožilcev.

Na podlagi tega zakona je tožilec zadolžen, da sodeluje z družbenimi organizacijami, kar sodi v okviru prenašanja nekaterih funkcij v zvezi z vzdrževanjem notranjega reda in varnosti na družbene organizacije.

OB ROBU DOGODKOV

Presenetljiva deklaracija

»Zahodnonemška socialna demokracija je tako močno pod vplivom gospodarskega čudeža, da je prepričana, da si bo pridobila simpatije volivcev, če bo sledila ideologiji tega čudeža...« je na zadnjem kongresu socialnodemokratske stranke v Bad Godesbergu dejal neki delegat. Drugi pa je pristavil, »da bi mu bilo veliko lažje pri srcu, če bi bil prepričan, da gre pri tem le za taktiko, da pa se boji, da temu ni tako...«

Ti kritični kongresni pripombi bi bilo moč z »gospodarskega čudeža« razširiti v neki meri tudi na druga področja; vsaj v deklaraciji, ki jo je sprejelo vodstvo socialnodemokratske stranke ob pripravah na predvolilni boj bi bilo moč slišati tako.

Strankina deklaracija namreč ugotavlja, da se borita Adenauerjeva stranka in vlada proti »agresivnemu komunizmu« tako, da oživljata najbolj reakcionarne sile v deželi; hkrati ko deklaracija napoveduje polom take politike, ji že postavlja alternativo, ki da ima upanje na uspeh: demokratske sile naj se zbere okrog socialne demokracije, ki da se bo, če se to ne bo zgodilo, tudi sama postavila v bran agresivnemu komunizmu v svetovnem merilu.

Kazno je, da je imel prav delegat, ki je na kongresu izrazil bojazen, da gre za več kot samo za taktiko. Resno je namreč moč domniti v to, da je v obdobju vsestranskih naporov za omilitve mednarodne napetosti naloga delavske partije v tem, da v okviru zunanjepolitičnih odnosov podpira bistvo in vsebino hladne vojne ter se trudi prenesti vodstvo in izvajanje take politike v svoje roke, v mednarodnem delavskem gibanju pa, da poglablja prepada, ki je nastal med posameznimi delavskimi strankami in med posameznimi pogledi v letih svetovne napetosti in boja za blokovsko razmejitev v svetu.

S. M.

Govor v Pretoriji

»Gospod Macmillan mora vedeti,« je zapisal londonski »The Economist« pred odhodom britanskega ministrskega predsednika v Afriko, »da bodo zdaj njegove izjave o Afriki bolj vlekli na ušesa in bolj kritično tehtali kot njegove izjave o kateri koli drugi zadevi.« Toda javnost je najbolj neestrno pričakovala, kaj bo Macmillan rekel v Južnoafriški uniji, tej zatratki Afrike, ki je v simbolu rasne neestrnosti. To tem bolj, ker britansko javno mnenje od laburistov do konservativcev veča ali manj obsaja politiko južnoafriške vlade. Ta obsoba se v zadnjem času najbolj izraža v gibanju za bojko južnoafriškega blaga, ki se širi tudi izven Britanije.

Macmillan bi lahko v izjavi pred južnoafriškim parlamentom uporabil nekaj ključev iz diplomatske govorice. Toda ker je upošteval razpoloženje doma in so mu brez dvoma še zmerom v spominu prizori z njegove poti po Zahodni in Srednji Afriki, valjuje mnogi črni ljudi, ki nočejo več čakati, otipljivi pritisk osebnostne ideje, ki ga dihaajo Afričani, se je odločil, da južnoafriškemu parlamentu pove resnico, ki ni nič manj brutalna, če jo je povedal v vpludnem diplomatskem jeziku. Govorec o »določenih vidikih v politiki južnoafriške vlade, ki so nesprejemljivi za Britanijo«, je Macmillan jasno poudaril, da južnoafriška vlada, da britanska vlada ne misli ogroziti svojih interesov v Afriki zaradi lepih oči južnoafriških belcev.

In da bi to izjavo še bolj podprli je dejal, da je »veliko vprašanje dvajsetega stoletja v tem, če se bodo neodvisni azijski in afriški narodi opredelili za Vzhod ali Zahod«. S tem je seveda povedal blokovsko resnico, kakor mu jo je dano videti in kakor jo pravzaprav sme videti kot član enega izmed blokov. Če je to tudi resnica, kakor jo pojmujemo prav ti azijski in afriški narodi, je pa seveda drugo vprašanje!

Bip

»Izvestija« o Oberländerju

Moskva, 3. febr. (Tanjug). — Današnja »Izvestija« so objavila nove dokumente o zaodnonemškem ministru Oberländerju, ki je med vojno kot nacistični funkcionar zagrešil razne zločine v Sovjetski zvezi. List piše, da Oberländer ni edini bivši nacist v Adenauerjevi vladi, ter omenja še štiri sedanje ministre Adenauerjeve vlade, ki so bili hitlerjski funkcionarji.

TRIJE LIKOVNI OBRAZI

Ko je vrtarica v Jakopičevem paviljonu snela zvečer zastavo pred vhom, se je še na pragu pogovarjala z zadnjimi tremi obiskovalkami tega dne, ki so o sedanjih razstavi menile: »Vsak po svoje, a vseh treh je človek lahko vse!«

Vladimir Lakovič je razstavil obilico risb. Pravzaprav ilustracij in ilustracije običajno radi podcenjujemo. Toda Lakovičeve ilustracije so v marsičem zrela umetnina. Mišlim tu predvsem na njegov veliki ciklus Decamerona. Z

močno renesančno potezo, brez zardevanja, pa tudi brez strahu pred torturo, na katero so privezali vedno bolj razmišljujočega človeka. Slike so tu dinamične, skupinske, a brez izkonstruirane kompozicije. V boleči, mučeniški Jami iz zadnje vojne so risbe nasprotno dobile ne samo preseljive črne vdrtine v očeh fašističnih žrtve, ampak so se tudi povzdignile do neke epopeje, čeravno je tu čutili nekoliko rahle patetične konstrukcije: morda bolj kot v njegovih sicer že znanih. a

lično nastrojenih motivih iz nacističnih taborišč, kjer je v olju ali gvasu marsikaj povedal z barvo. Nasploh pa se Lakovičeve ilustracije stilno skušajo prilagoditi tekstu. Za Prešernov Krst je uporabil poenostavljeno, čisto, skoraj asketsko linijo, čeravno se mi pri tem zdi, da tu vendar ni zadel likovno ponazoriti literarni izraz pesnikove stvaritve.

Karel Zelenko nam je predstavil šestnajst svojih olj. Rože in tihožitja, otrok in harlekin, čarovnik in nevesta, pa golobica v kletki, mistika in pust. Človek bi dejal, da je že v tem njegovem izboru motivike nekaj svojrskega, čeravno bi sicer trdil, da se nam Zelenko na isti razstavi hkrati odkriva z več med seboj različnih plati. Zdaj je povsem realen in trd, določen, drugič ves fantazijski, skrivnostni, skoraj surrealističen, pa spet sanjavo poetičen ali vdan v usodo. Filozofsko likovna primerjava med ubito odrto živaljo in človekom ni nova, saj smo jo lahko videli že pri nekaterih starih mojstrih tja do Rembrandta, pa vendar jo je Zelenko v svojem Zakolu z odvratnim vijoličasto rdečastim ozadjem, kot je strnjena kri, znova aktualiziral. Zelenko nam sploh veliko pove s svojim ozadjem — zdaj z drzno močno modrino, pošastno črnilno, zdaj s čudovito lično, svežo zelenkasto sinjino. To ima v svojem Zelenem Juriju, dečku z drobno peščeno prosno glavico in ročico, z venčkom in rumeno rožo v laseh ter globokimi, velikimi, prav takimi sinje zelenkastimi očmi. Ne glede na te ali one druge eksperimente — že zaradi te pošteno ljubljene slike je vredno, da slika.

Janez Pirnat izpopolnjuje vmesni prostor s plastikami, čeprav je sicer kipar in slikar; navsezadnje v našem tako, kot njegov pokojni oče. Kri ni voda. A kljub temu, nekam ne nadomna se je pojavil v naši umetnosti novi, mlajši Pirnat.

Morda oster čut za opazovanje, ta ali ona nalomljena poteza spominja na očeto izraz, a vendar je povsem samosvoj in celo v sebi se še vedno razvijajoč. Nekateri njegovi zgodnji kipi iz leta 1954 in 1956 so še polni realističnega portretiranja; zlasti Glava žene osvaja s svojim enostavnim zanosom, polnim toplote. V novejših delih pa je preko stiliziranja in tu in tam rahlo kubističnih prijemov prišel do bolj likovno izraženih, poenostavljenih, čistih oblik. Tu in tam res morda zapade v nevarnost arhitekturne dekorativnosti in hladnejše konstruirane ritmike. Zato tudi njegove Rute ali Bule in Figure ne vsebujejo samo likovne elegancije, ampak dihaajo tudi življenje.

B. Pogačnik

Pedagoški inštitut v Beogradu

V Beogradu bo ta mesec začela delovati nova znanstvena ustanova — Pedagoški inštitut Srbije. Njena osnovna naloga bo teoretično preučevanje, raziskovanje in reševanje raznih problemov s področja pedagogike. Istočasno bo iskala možnosti in oblike za aplikacijo pedagoške znanosti v učni in vzgojni praksi.

Upravni organ inštituta bo svet, v katerem bodo zastopniki filozofske fakultete, pedagoška društva, združenja psihologov, zavodov za napredek šolstva in drugih sorodnih ustanov ter organizacij.

Srbski prosvetni in pedagoški delavci poudarjajo, da se novi inštitut ustanavlja o pravem času: preobrazba šolstva ustvarja dnevno številne probleme, ki terjajo tudi teoretičnih svetilcev, saj jih ni mogoče odpravljati s praktičnimi metodami. Razen tega imamo mnoga znanstvena slaba, ki se tako ali drugače tičejo šolstva, ki pa niso dovolj sistematično obdelana. Slabo je razvito na primer preučevanje psihologije naše mladine — in to je samo ena izmed tem, ki jih ima v narčtu bodoči inštitut.

Sodelavci nove znanstvene ustanove nameravajo sestaviti slovar osnovnih pojmov šolske mladine, prav tako pa bodo vsestransko obravnavali tudi vprašanje poklicne orientacije otrok med šolanjem. Inštitut bo prirejal občasne razstave šolske opreme, učil, učbenikov, pedagoške literature in drugega gradiva s področja šolstva. Organiziral bo tudi sestanke in simpozije z domačimi in tujimi prosvetnimi delavci, na katerih bodo govorili o izkušnjah iz šolske prakse in o rezultatih znanstvenih raziskovanj.

Orkester: v uverturi Corlaionem nervozen in nesproščen, v Eroici in polnem razmahu, v klavirskem koncertu pa mestoma kar prebudo razglašen.

Uroš Prevorsek

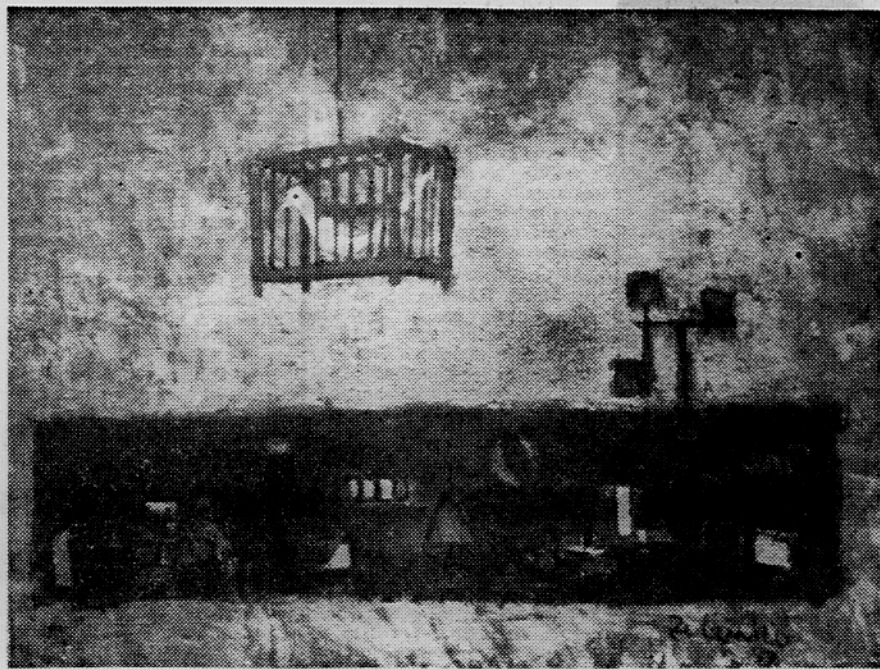
KONCERT: NEPOZABNA EROICA

Ko razmišljam v Beethovnovi Eroici, kakor jo je podal sloviti gost Slovenske filharmonije dirigent Efraim Kuriz, se mi ne hote vsiljuje primerjava z drugo veliko izvedbo tega dela — z Eroico, kot sem jo imel večkrat priliko igrati pod Lovrom Matačićem. Kako prepričljiva, kako edino mogoča se zdi poslušalcu vsaka izmed njih, pa vendar kako zelo se razlikujeta med seboj! Matačić — če se spomnim na njegove siljane razlage pri pripravljanih vajah — poskuša zelo pogosto približati vsebino nekega glasbenega dela v učinkovitih in smiselni literarnih oziroma slikovnih prispodobah. Prav tako izvalja njegova muzika s svojim močno potenceiranim izrazom, s svojim že kar izven območja čiste glasbe privzdignjenimi ostrimi akcenti in viški v poslušalcu neopredeljive slikovne oziroma literarne predstave, kar daje njegovim interpretacijam tisto silovito moč in prodornost, sugestivnost in nazorost, ki nas pri tem močju tako prevzema. Nasprotno temu raste umetnost Efraima Kuriza iz čisto muzikalnih elementov — brez kakršnihkoli programskih primesi, ki jih dirigent smotrno razporeja po najčistejših zakonih glasbene arhitekture in jih harmonično povezuje in stopnjuje v monumentalno, zaokroženo zvočno zgradbo.

Take je izvedba Eroica pod njegovo taktirko brez vsakršnih trdot in pretiravanj. Vsaka skladateljeva misel, najsi še tako podrejena, je bila izpovedana na najbolj preprost in neposreden način. Scherzo je mojster podal v za čudo zmernem, skorajda študijsko počasnem tempu, toda z močno notranjo energijo. Finale, v katerem je dirigent prešel skorajda

brez pavze in je zato učinkoval kot nekakšno nadaljevanje in stopnjevanje Scherza, je dirigent oblikoval reliefno, pedantno in vsaki variaciji njeno bistveno značilnost in vse variacije med seboj čvrsto povezal in stopnjeval v zmagovitem zaključnem Presto.

Acil Bertonec je s interpretacijo Beethovnovskega koncerta št. 5 v celoti potrdil svoj sloves rešil nadarjenega pianista. Popolnoma razumljivo je, če upoštevamo njegovo mladost in neizkušenost v nastopanju, da se je

Karel Zelenko: Tihožitje z grlico

Vladimir Lakovič: Ilustracija za »Jamo«

„Naša sodobnost“

V drugem letošnjem zvezku »Naše sodobnosti« je na uvodnem mestu našljeno »Jubilejno razmišljanje« Josipa Vidmarja, to je deloma izpopolnjen ponatis govora, ki ga je imel na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti njen predsednik ob priložnosti 40-letnice Zveze komunistov Jugoslavije v lanskem decembru. V prvem delu revije sodijo med publicistične prispevke še Jožeta Koruze »Razmišljanje o Grumovi prozi«, ki se bo nadaljevala. Leposlovje predstavljajo v tem zvezku zaključne drame Mateja Bora »Pajčolan iz mesečine«, nadaljevanje novele Filipa Kalana »Gospodična Mary« in pa pesmi Kajetana Koviča »Jesenski dan«, »Gozde«, »Zeleni pesem«, »Zidam« ter Milene Merlak »V drevoredu akacij«, »Smrti mesečnice«, »Slovo v polarni noči«. V rubriki »Med knjigami« pišeta Mitja Mejak o »Mostu« Karla Grabeljške in France Vurnik o knjigi Josipa Ribličiča »Za zapah« ter o »Partizanovem dnevniku«. V gledališki rubriki obravnava Vladimir Kralj »Tri dramske premieres. Likovno publicistično zastopa spis Emiljana Cevca »Batičev rudarski ciklus«. V »Razgledih« zaključuje Jože Gorčar svoje poročilo o knjigi Henrika Lefebvra »La Somme et le Reste«. Sledi še polemika Vladimirja Pavšiča »Kritika drame ali drama kritike?«, zvezek pa zaključujeta zapiska B. B. o »Slovenističnih prizadevanjih Marie Francisc de Castro Gil« in D. Zupančiča o »Slovenskem etnografu«.

»VEZILJA« V SLOVENSKEM PREVODU

Ko je pred nekaj leti Zveza književnikov Jugoslavije podelila makedonskemu pesniku Blažu Koneskemu nagrado za njegovo pesniško zbirko »Vezilja«, ki jo je žirija ocenila za najprejše književno delo leta, je to pomenilo razveseljivo presenečenje. Mlada makedonska književnost je namreč že našla čvrst korak z razvojem sodobne literature v drugih naših republikah, ki se lahko vse ponašajo z večjo tradicijo. Sodobna makedonska poezija je torej preskočila desetletja razvoja in se enakovredno vključila v modernu prizadevanja umetnosti našega časa. Nekateri ocenjevalci so celo menili, da se je makedonska poezija tako hitro razvila prav zato, ker je ni tako ali drugačna tradicija vezala v njenem prizadevanju, kako čimprej ujeti duha modernega časa.

Blaže Koneski torej ni sam: bil je samo najčistejši glas v vrsti ne tako maloštevilnih sodobnih makedonskih pesnikov, ki so s svojo ustvarjalno močjo in izvirnostjo že presegli svoj nacionalni okvir. Njihovo sodelovanje v revijah in časopisih, ki žele biti podobna najboljšega, kar se pri nas dandanes ustvarja na tem področju, ni postalo samo vse česse, temveč tudi trajno. Glas in podoba te umetnosti sta postala zanimiva tudi za slovensko javnost. Pred več leti smo dobili antologijo makedonske poezije s primeri najboljše narodne pesmi ter z antologijskim izborom iz pesniškega dela sodobnih makedonskih pesnikov, pred dvema letoma je Ivan Minatti prevedel pesniško zbirko Ace Sopova, zdaj pa še »Vezilja« Blaža Koneskega.

Koneskega zbirka »Vezilja« je drobna knjižica, obsega komaj dobrih štirideset strani s 36 pesmimi. Menda ni bilo recenzenta, ki ne bi ob njenem izidu skušal razložiti vsebine in vrednosti knjige z aluzijo na sam naslov zbirke. In res je ta zbirka kot celota, kakor tudi skoraj vsaka pesem o njej, dragocena vezena besedna umetnost: drobne zlate in srebrne niti, ki se lesketaje vežejo med seboj v podobe, simbole in čustva. Osnovne značilnosti te poezije so njena

vsebinska preprostost, čistost stihov ter svetlina in izvirnost metafore, ki deluje moderno kljub svoji preprostosti ali morda prav zaradi nje. Težko, če že ne nemogoče, je posredovati objektivno vsebino te poezije: tudi Koneski zajema pri vsakdanjem studencu življenja, ali morda še točneje: pri izviru svojega lastnega srca, toda vselej s tankim poslušom tudi za svet okrog sebe. To daje njegovi poeziji neko moč, težo, njeni intimni ne človeški izpovedi pa pečet prepričljive dozorelosti in neopredeljive modrosti. Včasih je spomni na naslov zbirke — prepleta z bolj slutenimi kot znanimi elementi narodne tvornosti, vselej pa z oblikovalno močjo in življenjskim spoznanjem močne osebnosti pesnika, ki je njen resnični dedič in vez med preteklostjo in prihodnostjo naroda, njegov sedanj, prečiščen zven.

Zatorej bo srečanje s to drobno, a polnokrotno pesniško zbirko za slehernega ljubitelja poezije tudi srečanje z makedonsko narodno psiho in hkrati z osebnostjo pesnika Blaža Koneskega. Uspešno prizadevanje Ivana Minattija, da nam posreduje sodobno makedonsko poezijo v ustreznih slovenskih pesniških oblikah, moramo samo pozdraviti. Zbirka je tista pri kopirski založbi »Lipa« v opremi Jožeta Brumna.

C. Zlobec

Likovna enciklopedija

Delo zagrebškega Leksičografskega zavoda se je široko razmahnilo. Prvič v zgodovini naših narodov si lahko privoščimo marsikaj, kar so drugi, večji narodi imeli že zdavnaj, mi pa smo o čem takem lahko samo sanjali. Zdaj se naše velike želje urešičujejo. Ena izmed takih pravkar izpolnjenih želja je tudi Likovna enciklopedija, katere prvi zvezek prihaja te dni v prvih izvodih med naročnike. Gre za delo, kakršnega doslej še nismo imeli, za prvo enciklopedično delo, posvečeno izključno likovni ustvarjalnosti v svetu in doma.

To obsežno delo je sad truda

Svetozar Radojčić in ing. Oliver Minić. Skrb za ilustrativni del je imel Ljubo Babić.

Po prvem zvezku lahko sodimo, da bo Likovna enciklopedija Leksičografskega zavoda zdaleč obsežnejše delo, kot je bilo prvotno zamišljeno. Obsegalo bo vsaj šest ali sedem zvezkov. Prvi zvezek obsega namreč le nekaj začetnih črk abecede, od A do Čus. Podatki o domači, jugoslovanski likovni ustvarjalnosti so posrečeno vključeni v celotno podobo likovnega sveta. Nekako 40% razpoložljivega prostora zavzemajo reprodukcije. Posebej pomembna in obširno obdelana

več kot dve sto naših likovnih strokovnjakov. V ožji redakciji so poleg glavnega urednika ing. Andrije Mohorovičiča in njegovih pomočnikov dr. Slavka Batičiča in dr. Mirka Šeperja sodelovali še dr. Cvito Fisković, dr. Franc Stelč, Dimče Koco, Zdenko Senoa, Djuro Basler, dr. Milan Garašanin, dr. Andjelko Malinar, dr. Milan Kočanin, dr. 4500 din.

gesla tega zvezka so: akvarel, arheološka nahajališča (pomembna za razvoj likovnih umetnosti), barok, bakropis in bakrorez.

Danes to pomembno leksikografsko delo le najavljamo. Čas bo treba obširneje spregovoriti v njem. V predplačilu stane prvi zvezek 3500, sicer pa

Monografija o Svečnjaku

Pred dnevi je kot enajsti zvezek Male likovne biblioteke, ki jo izdaja zagrebška založba »Naprijed«, izšla drobna monografija slikarja in grafika Vilima Svečnjaka. Umetnik, ki je rojen Zagrebčan (1906), po krvi pa iz puntarskega Hrvatskega Zagorja, je v mladosti večino počitnic prebil v Cabru, onstran Goteniške gore, čisto blizu hrvatsko-slovenske meje. Na zagreški akademiji je najprej študiral kiparstvo, potem pa se posvetil slikarstvu. Spada med levo orientirane hrvatske likovne umetnike, ki so si želeli stika z množicami. Že 1930. leta je v Zagrebu utemeljil Ljudsko gledališče (Pučki teater), nekaj let kasneje pa je urejal štirinajstrednjevnik »Kronika«.

Zaradi javnega delovanja je bil tista leta večkrat zaprt. Po končani akademiji je odšel za leto dni v Pariz, ko se je vrnil v domovino, pa se je pridružil znani likovni skupini »Zemlja«. Že pred vojno je razstavljal v Ljubljani in Mariboru (1936). Precej je popotoval in pred vojno videl razen Pariza Palestino, Egipt in Crno morje, pa še Svico in Italijo. Po vojski je vse do 1951. leta deloval zelo aktivno na Reki, kjer je priredil prvo razstavo otroških risb pri nas in utemeljil tamojšnji Umetniški galeriji. Sedaj že devet let skrbi za umetniško opremo izdaj Leksičografskega zavoda. Večkrat je razstavljal samostojno doma in v tujini, še večkrat pa seveda sku-

pinsko. Zadnje veliko razstavo je priredil lani v Rimu.

Medtem ko so njegova olja v glavnem umirjenjša, pa je njegova grafika, pravzaprav poglavito njegovo usvarjalno področje, zelo polemično razpoložena. Isto je tudi z risbami, ki jih prav tako goji v precejšnji meri. V te zvezi je treba posebej omeniti njegov grafični ciklus, ki je nastal na teme Krleževih »Balad Petrice Kerempuha« istega leta (1936), ko je ljubljanska Akademika založba izdala pomembno Krleževo knjigo. Nič manj ni pomemben njegov ciklus »Belle sculture«, poln vročnosti in izrazitega odpora kot protest proti krvavemu in nečloveškemu času, ki le

nastal sredi zadnje vojne v eni izmed asiških bolnic. Kljub bolehnosti je slikar še vedno zelo aktiven in ustvarjalen, medtem ko je njegova zagrebška samostojna razstava (1952) izvenela v polno in pomenila pravzaprav neke vrste prelomnico, ne samo zanj, ampak tudi za hrvatsko likovno življenje.

Lična monografija, ki je pravkar izšla, prinaša 32 reprodukcij njegovih del v črno-belem, 6 reprodukcij v barvah in še 6 risb med uvodnim tekstom. Izbor reprodukcij za to izdajo je oskrbel likovni kritik Josip Depolo, ki je napisal knjigi tudi tehten predgovor.

Tone Potokar

Največji kmetijski okraj v državi

- Pred kratkim sta se združila kikiški in zrenjaninski okraj; novi zrenjaninski okraj je največji kmetijski okraj v državi.
- Oglejmo si nekaj podatkov o tem.

Novi okraj, čigar središče je Zrenjanin, meri 466.570 ha. Njiv je 350.409 ha, travnikov in pašnikov 72.213 ha, sadovnjakov in vinogradov 5.336 ha, gozda pa 2.419 ha. Družbeni sektor ima 70.213 ha njiv ali petino vseh njivskih površin v okraju.

Zadnja leta so napravili v nekdanjem kikiškem in zrenjaninskem okraju velike kmetijske mehanizacije kmetijstva, tako da imajo danes v novem okraju 2.213 traktorjev, 10.800 priključnih strojev, 216 kombajnov in 44 tako imenovanih silokombajnov.

Sorazmerno s površinami njivskih kultur pa v okraju še ni zadosti živine. Šele lani je preselilo število goveda štiri sto konj. V začetku lanskega leta — novejši podatki nimamo — so imeli v okraju 65.078 glave goveje živine, 61.067 konj, 156.429 ovac in 317.701 svinj.

Samo v zadnjih štirih letih so investirali v kmetijstvo okraja 15 milijard din, kar je privedlo do pomembnega napredka v poljedelski proizvodnji. V zadnjih treh letih so se prideliki podvojili. Lani so pridelali v socialističnem sektorju povprečno 40 metrskih stotov pšenice na hektar, nad 50 metrskih stotov koruze, sladkorne pese pa štiri wagone na hektar. Na posevni površini je bil pridelan dosti manjši. Zasebni kmetje so pridelali na hektar povprečno 20 metrskih stotov pšenice, 33 metrskih stotov koruze in poltretji

Na območju združenih okrajev Kikinde in Zrenjanina so vložili v zadnjih štirih letih 15 milijard v kmetijstvo

vagon sladkorne pese. Kooperacija je pokazala, da omogoča zasebnim pridelovalcem večje pridelke in dohodke. Kooperanti so pridelali povprečno 37 metrskih stotov pšenice na hektar.

Kot kažejo številke, pomeni kmetijstvo poglavitno dejavnost okraja, je temelj, na katerem raste v okraju tudi industrija. Čeprav imajo v okraju kovinsko, lesno, tekstilno in kemično industrijo, ima prehranbena industrija prvo mesto. Velike površine s kmetijskimi kulturama in pospešeni razvoj živinoreje ustvarja zelo ugodno surovinsko bazo za razvoj prehranske industrije. Pri mnogih kmetijskih kombinatih, delovnih zadrugah in združenih zvezah so že zrastle prvi industrijski kombinati ali manjši obrati za predelavo kmetijskih proizvodov.

Popolnoma naravno je, da raste v okraju industrija, za katero imajo surovine doma. Toda industrija ne bo samo prispevek kmetijstva. Prehranbena industrija z novimi zmogljivostmi bo vplivala tudi na razvoj kmetijstva, predvsem na njegovo specializacijo, ker bo zahtevala priskrbo določenih pridelkov oziroma proizvodov. Tako usmeritev okraja pa zahteva še nadaljnje investiranje v industrijo oziroma nadaljnje povečanje kmetijske proizvodnje. To sta dve poglavitni nalogi, ki se ju zdaj lotiva novo okrajno vodstvo.

V kmetijstvu jim je prva naloga doseči veliko kmetijsko proizvodnjo z manjšimi proizvodnimi stroški. Zagotoviti moramo pridelke 50 do 60 metrskih stotov pšenice na hektar s stroški 16 din za kilogram, 80 do 100 metrskih stotov koruze (s stroški 15 din na liter), kilogram mesa bekonoj pa naj bi jih stal 150 din.

— Da bi uresničili to — mi je rekel Svetko Grbić predsednik Okrajne zadrugne zveze, — so nam potrebni strokovni kadri in morali bomo gospodariti poslovali. Ze zdaj zagotavlja socialistični sektor dvakrat večjo proizvodnjo na enoti površine kot zasebni pridelovalci. V prihodnje bomo morali še naprej intenzivirati proizvodnjo v socialističnem sektorju, prav tako pa bomo izboljševali agrotehniko na zasebnih posevkih s kooperacijo.

— Naš poglavitni cilj je zagotoviti racionalno izrabljanje kmetijskih strojev, večjo porabo umetnih gnojil in sodobno agrotehniko. Prav tako moramo zagotoviti tudi to, da bomo hitreje dobivali nove strokovne kadre za kmetijstvo. Ze danes nam primanjkuje kakih 10.000 kvalificiranih in strokovnih poljedelcev, živinorejcev, traktoristov, klavcev in drugih usposobljenih delavcev. Obenem pa bi morali imeti še 1.500 visokokvalificiranih ljudi — veterinarjev, agronomov, ekonomistov, pravnikov in komercialistov.

Toda za novi okraj ne pomeni probleme, kadar govorimo o njegovem kmetijstvu. Je premočno ekonomično poslovanje ter omanjkanje kadra. Eden izmed najhujših problemov, s katerim se morajo spoprijemati, je sorazmerno slaba zemlja. Vojvodina je znana po kislih zemljah, ki otežujejo ali pa onemogočajo kmetijsko proizvodnjo. Računamo, da je v Vojvodini nad 240.000 ha kisle vode; od tega je v zrenjaninskem okraju 10.000 ha, torej skoraj polovica. Glede na vse površine okraja to pomeni, da je kislota četrtina

zemljišča oziroma tretjina vseh ornih površin.

Ob takem položaju si intenzivno prizadevajo za izboljšanje kakovosti kiselih površin. Kmetijski viri bodo dosegli zamernje površine in kmetijska proizvodnja bo naglo napredovala.

Prostor za vskladiščenje pomeni že danes pereč problem. Primanjkuje jim prostora za vskladiščenje 8.000 vagonov žita in 10.000 vagonov umetnega gnojila.

V načrtu imajo tudi to, da bodo postavili dve opekarni z zmogljivostjo 24 milijonov kosov zidne in strešne opeke, potem tovarno stramtih plošč v Zrenjaninu in štedilnico v Bečeju.

Če vsemu temu dodamo še to, da je zrenjaninski okraj središče nafne industrije v Vojvodini, potem so nam jasne perspektive za razvoj okraja, ki je vsekakor največji kmetijski okraj v državi.

Lani je znašal brutoprodukt okraja 92 milijard din, leta 1956 pa samo 47,8 milijarde din. Narodni dohodek je znašal 1.195,42 milijard, leta 1956 pa 21,85 milijarde din. Leta 1959 so zabeležili 123.600 din narodnega dohodka na prebivalca, kar je več, kolikor določa načrt narodnega dohodka na prebivalca v državi za leto 1961.

Ivan Stojiljković

Kako je s premiranjem za pravilno odiranje kože

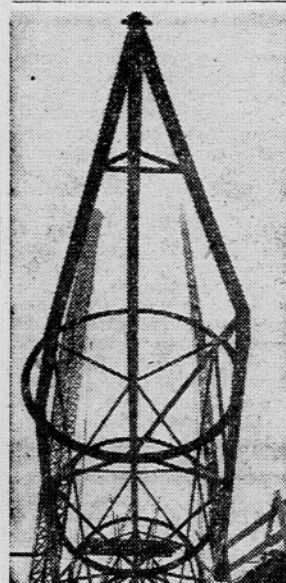
NEIZKOLISČENE PREMIJE

Ze lani aprila sta Zvezna industrijska zbornica in Zveza trgovinskih zbornic predpisali s soglasjem Zveznega urada za cene navodila o zaračunavanju premij za pravilno odiranje in neposkovane goveje, junčje in telečje kože vseh kategorij v višini 10 din za kg soljene kože.

Sredstva, ki jih dobi proizvajalec na ta način, se smeje uporabljati samo za premije osebnih na temelju posebnega pravilnika in se morajo voditi ločeno od drugih rednih dohodkov, tako, da so premije neodvisne od ustvarjenega dohodka podjetja in so zagotovljene v vsakem primeru. Priznavajo pa se na goveje kože vseh kategorij, ce so odte po predpisih. Pri tem je zlasti važno, da ima koža takšno obliko, da njeni robovi ne tvorijo trikotnih delov (se pravi, da koža ni globoko zarezana), nadalje je koža z glavne odra v enem kosu in je ostala cela med rogovi itd. Seveda je tudi pogoj, da podjetje izdela poseben pravilnik o premiranju. Ta način odiranja zahteva le malo več pazljivosti, zagotavlja pa kolektivom lepe zneske za premiranje. Velike koristi imajo tudi tovarne, ker lahko vse drugače predaajo kožo. Usnje iz takih kož pa se lahko bolje izkoristi ob inanjih odpadkih.

V Sloveniji bi praktično lahko odrla tako okrog 90% vseh kož, kar bi dalo za premiranje v bruto znesku okrog 25 milijonov din. Dejansko pa je bilo v preteklem letu izplačanih za te premije le okrog 5 milijonov. Za uvajanje novega načina odiranja se klavnice počasi odločajo. Lani ga je uvedlo šele 12 klavnic v Sloveniji, letos a 1. februarjem pa so se pridružile še tri klavnice, med njimi stara ljubljanska klavnica. Se vedno pa je v Sloveniji vrsta klavnic, tudi velikih, ki čajo še po starem Zato d-avci teh klavnic niso deležni premij, ki bi v nekaterih primerih lahko znašale tudi po nekaj tisočakov mesečno.

Posebne premije bodo v kratkem uvedene tudi za svinjske kože in se bodo zaračunale po lepe cen, ki se oblikujejo na avkcijskih prodajah. O tem pa bodo zvezni državni sekretar za blagovni promet po pooblastilu Zveznega izvršnega sveta izdal še posebne predpise.

Na Sijemenu pri Zagrebu gradijo 82 metrov visok televizijski oddajnik. Na stolpu bo razgled na ploščad, s katere bo lep razgled po zagrebski okolici.

Zdrav duh v zdravem telesu

(Izpoved outsiderja)

Prijatelji, sem za šport. Nikakor nisem proti. Prosim, sem že prileten uradnik šestega plačilnega razreda, zato seve osebno ne sodelujem v nobeni panogi. Sem takorekoč aktivni gledalec, ki se spozna na pravila vsake igre. Skozi dolga leta službovanja po različnih uradih sem se seznanil s kopico kibicev vseh strok in panog. Ze od šolskih klopi dalje sem nosil v ušesih nadebudni vzklík našega profesorja: Mens sana in corpore sano.

Prosim, držal sem se tega načela skozi življenje. Ampak v življenju stojijo stvari drugače, kot si človek načelno zamislija. Pri meni se je začelo zapletati lansko leto. Zaposlen sem bil v podjetju »Separat«. Začel sem s sedmim plačilnim razredom. Potem je šef, nadzorni kibe NK Horuk, zasledil mojo vneto udeležbo za ograjo nogometnega igrišča. Rečem vam, prijatelji, vplil sem, navijal, se drl na sodnika in sploh počel stvari, ki so jih zmnožni samo visoko kvalificirani kibici. »Mevček je naš človek«, je ugotovil šef. Tako sem prišel v šesti plačilni razred.

Ne tajim, prijatelji, da bi ne imel zaradi svoje privržnosti do NK Horuk kakšnih privilegijev. Imel sem jih, prijatelji. »V nedeljo smo jih, kaj?« me je ogovarjal brivec. »Prosim, izvolite!« me je povabil izven vrste na stol. »Brar je dal v nedeljo gol stotletja,« mi je rekel natakar, ko se še nisem niti dobro vsedel za mizo. »S čim smem postreči?« Povsod, kamor sem prišel in nekaj potreboval, sem se našel koga, ki me je prepoznal. »Mi, horukarji, ali ne? Tako, takoj bomo uredili...« Prijatelji, krasno je bilo tisto življenje v podjetju »Separat«. Naši pogovori so se vrstili okrog tekmovalstva in višjih lig, skupinsko smo se vozili za našimi brarji na tujia igrišča, v Spodnji in Zgornji Nemanič, v Srednjo in Dolnjo Kurjo vas.

Toda višja sila me je ločila iz tega kroga vnetih horukarjev in službeno prenestila v podjetje »Fix-Fax«. Takoj prvi dan sem uvidel, da sem zašel med udriharje, fanatične kibice NK Udri. »Naši fantje bodo v nedeljo pokazali,« je zlobudralo okrog mene. »Horukarje nanažemo s šestimi goli.« Prijatelji udriharji so se me strogo izogibali. Zvedeli so za mojo preteklost. Ne iz življenjepisa, nak, tam to ni bilo zapisano. Ampak športni kibici so psihologi, takoj vam uganemo, kakšne barve ste. In tako so že vnaprej vedeli, da sem bil nekoč horukar. Zaradi ljubega miru sem sklenil, da se odrečem vsem obiskom na nogometnih tekmah. »Poglejte ga, dvoživko,« so me začeli nagovarjati znanci iz horukarskega tabora. »Počakajte, tovariši, niste še na vrsti,« me je ogovarjal brivec. »Počakajte, so še gostje, ki so bili pred vami tu,« mi je zabrusil natakar. Znanci po uradih, kjer sem nekoč takoj prišel na vrsto, so vstakli glave med papirje in me niso več poznali. In naposled, prijazni sem se moral z mislijo, da bom ostal v šestem plačilnem razredu do svoje pokojnine. Kajti vest mi ni dala, da bi se preselil v taboro udriharjev v podjetju »Fix-Fax«. V glavi mi je namreč vrsalo geslo: Mens sana in corpore sano. Udriharji so navadili name: »Naš kruh je, za naše mora navijati!« Horukarji so sklenili: »Molčite, če ga vidite, ta bo vse nesel udriharjem na nos.«

Tako sem torej odpovedal. Zdaj iščem podjetje, kjer ni nogometnih kibicev. Službo sprejemam tudi, če bi moral za tri plačilne razrede nazaj. Kajti predobro se zavedam, da bom težko našel podjetje brez vplivov po »športni« liniji. Kdor ve za takšno redko podjetje, naj mi, prosim, pomaga. Sem v silni stiski. Moj naslov: Matjaž Mevček, dosegliv na nogometnem igrišču, na stopnišču »C«.

Večja proizvodnja keksov v »Sanik«

V Tovarni čokolade, bonbonov, keksov in pecilnih praškov »Sana« v Hočah so uredili oddelek za čokolado in jo začeli proizvajati. Prav tako urejajo prostor, v katerem bo kmalu začela obratovati peč za pečenje keksov z zmogljivostjo približno 2000 kg v osmih urah. S to pečjo bodo proizvodnjo keksov povečali skoraj za petkrat. Letos bodo postavili last-

no transformatorsko postajo, ki bo omogočila bistveno povečanje proizvodnje. Sedaj so namreč priključeni na transformator, ki služi za potrebe široke potrošnje. Zaradi preobremenjenosti imajo skoraj vsak dan prekinitve električnega toka. Samo lani so imeli zaradi izpada električne energije za več kot sto ton manjšo proizvodnjo. V podjetju nameravajo zgraditi tudi skladišče z zmogljivostjo 120 ton, v katerem bi lahko vskladiščili enomesečno proizvodnjo. V »Sanik« so v zadnjih treh letih več kot podvojili proizvodnjo in število zaposlenih delovne sile, medtem ko so skladišča in obratni prostori ostali v istem obsegu. Strojni park je popolnoma izstrojen in predstavlja le okrog osem odstotkov nabavne vrednosti. Zato nameravajo nabaviti nove stroje za izdelovanje keksov in napolitank, manjkajoče stroje za proizvodnjo čokolade, stroje za plastične bombone in nekatere druge. Za izboljšanje dostave in ekspektivnejše poslovanje bodo letos kupili tri dostavne avtomobile. V zadnjem času so spremenili tudi način embalaranja izdelkov tako, da embalarajo na zahtevo potrošnikov in samopostrežnih trgovin tudi manjše količine. Anketa med potrošniki izdelkov »Sane« je pokazala, da ima pri nakupu odločilen vpliv izgled izdelka. Na drugem mestu je kvaliteta, medtem ko je le majhen odstotek anketiranih gospodinj odgovoril, da se ravna tudi po ceni izdelkov.

kom

LABELAZENO

Predvsem kakovost

Zgodi se, da v novinarjevi beležnici ostane kakšna »neizrabljena drobtina«, ki jo sicer zapišeš v dobri veri, da čimprej v časniku zagleda luč sveta. No, primerilo se je, da sem konec lanskega leta nehote prezrl v svoji beležnici kar dva listka zapisov o tovarni nogavic v Polzeli. Skoda, zares! Sicer pa ne bo prepozno, če na tem mestu kratko ponovim, za kaj gre. Namreč, zapisal sem, kako »omenjeni tovarni iz leta v leto več proizvajajo, koliko novih vzorcev vsako leto pride na trg, da kupujejo nove pletilne stroje in podobno. Kmalu bodo imeli v tej tovarni tako imenovani snitkov stroj, ki bo iz sintetičnih vlaken izdelal v 16 urah kar 1400 parov nogavic. To so zares nekaj posebnega; torej veliko več nogavic kot doslej. Letos nameravajo v Polzeli predelati kar 60 ton sintetičnih vlaken. Mimo tega nadaljujejo z rekonstrukcijo v nekaterih obratih. To je nedvomno vredno pohvale. Potrošniki dan za dnem želijo nekaj novega; bolj so zadovoljni, če je v trgovinah dovolj blaga za izbiro, negodujejo, če je tega premalo, a še huje je, če ni dovolj trpežne. Na srečo je zdaj blaga zmeraj več. Čedalje več je konkurence med sorodnimi podjetji. Zato ima kakovost izdelkov na tržišču čedalje večjo veljavo in to velja še kako upoštevati.

Zakaj, ni vseno, da moška raztegljiva nogavica že čez kak mesec, potem ko si jo kupil, kliče šivanko. Tako je, kaj bi tajil, vtem ko so bile moške

nogavice iz Polzele (enobarvne in v vzorcu) iz sintetičnih vlaken pred leti dosti bolj trpežne. Ženske prav tako ugovarjajo, češ nogavice niso dovolj tepežne.

Sorodnejša in množična proizvodnja zares ne bi smela niti najmanj prosperirati na račun slabše kakovosti. F.K.

Jutranje sonce je na kmečkem dvorišču posijalo na pisano družino domačih živali, ki se jim cedijo silne ob obilnem zajtrku »gospodarja« dvorišča. Kot vse kaže, zajtrk poučujajo po nočni službi izredno tekne. — (Foto: F. Krivec)

Lov in lovci

O DIVJEM LOVU IN LOVSKIH ČUVAJIH

Pred kratkim nam je dopisnik z Goriškega postal poročilo, kako so goriški lovci zaključili lovsko sezono. Številko o tem ne bi navajali — te bomo ob priložnosti sporočili za vso Slovenijo — pač pa z veseljem zapišemo njegovo ugotovitev, da tudi goriška lovšča napredujejo; posebno pohvali lovce, ki prizadevno skrbijo za red v lovšči.

Nato pa se dotakne divjega lova in v tej zvezi čuvajske službe. Takole piše: Na Goriškem divjega lova, kakršnega poznamo iz časov italijanske zasedbe, ni več, vendar pa zankarji na malo divjad še niso zatrti. Več divjih lovecsev je zagovarjalo pred sodiščem, kjer so jim odmerili ostre kazni. Na področju lovške družine Čaven so divji lovec ujeli celo nekaj srnjadi. Lovska družina Čaven bi rada lahko nastavila lovškega

čuvaja, saj ima sredstva, ne more pa dobiti človeka, ki bi imel veselje za ta poklic. Na vsem Goriškem — pri tem misli tudi na gornje Posočje, ki je del Lovske zveze Gorica — piše naprej, je le devet poklicnih in šestindvajset pomožnih lovskih čuvajev. Zato nadzor ni najboljši. Vzrokov je več. Pomožni lovski čuvaji se za majhen honorar ne potrudijo toliko, da bi imeli izgubo pri rednem delu v podjetju, uradu ali na kmetiji, pa tudi poklicni čuvaji imajo razmeroma majhne plače; dvajset ali trideset tisoč dinarjev ni kaj spodbudna nagrada. Poklicni čuvaji pa imajo tudi prevelika območja; pet, celo šest in še več tisoč hektarov! Tako obiščejo nekatere oddročne kraje komaj enkrat na mesec. Nekaj lovskih družin ima lovškega čuvaja v nekakšni kooperaciji — in seve-

da tako ne nadzoruje niti ene-kega drugega lovšča. Tako naš dopisnik — takoj pa naj dodam, da so na Goriškem med prvimi v Sloveniji posvetili lovski čuvajski službi veliko skrb in da tudi danes zanjo sorazmerno veliko prispevajo. Kako je vse to potekalo in kakšne uspehe so dosegli, bi najbrž večino naših bralcev ne zanimalo. Menim pa, da ne bi bilo odveč prav sedaj, ko se lovške družine pripravljajo na občne zbornice, napisati neko misel predvsem o divjem lovu. Trdim namreč, da sta divji lov in lovška čuvajska služba dva problema, ne pa en sam, čeprav je jasno, da lovski čuvaji divji lov lahko zelo uspešno zatirata. Toda čakati, da bo divji lov odpravil lovski čuvaj, ki ga marsikje nimajo in ga najbrž še ne bodo tako kmalu imeli, se pravi, nabijati s klavdom mimo žebila. Divji lov je namreč problem, ki ne zadeva samo lovecsev, ampak vsa naša javnost — lovstvo pa bi napravilo v kratkem času še skok naprej, če ga ne bi oviral ta grdi ostnnek preteklosti.

Za kaj gre? Divji lov obučitmo v vsej Sloveniji, tu malo manj, drugod bolj, ponekod pa celo zelo hudo, Lovska organizacija

se z njim že dolgo bori, ponekod uspešno, drugod pa kar ne more naleteti na zdrav odmev, žal posebno tam ne, kjer se najbolj cvete. Gre pa za tole: lovška družina si prizadeva, da bi pravilno lovila, se pri lovu omejuje, goji divjad, jo krmi, kupuje — nekdo pa ti krade, načrtno, premišljeno, zvito in ti pobere vse, kar si pridelal, uniči ves trud. Nekdo, ki ga lovci, vas — celo pokrajina! — poznajo, živi — preprosto rečeno — na račun divjadega, kar ni bilo nikoli pravilno, danes pa zasluži vso obsojdo.

Nikoli pa ni dobro in prav gotovo tudi ne koristno, če neki pojav samo površno sojamo, ne potrudimo pa se, da bi polskali njegove osnove. Zato pogledimo divji lov vsaj toliko globlje, kolikor dopušča prostor podlistka; prav na kratko posezimo v najbližjo lovsko zgodovino.

Se ne tako dolgo, že v tem stoletju, da ne zapišem pred nekaj desetletji, so imeli naša lovšča — sicer ne po vsej državi, toda najboljše in dobra pa skoraj vsa — najprej v zakupu tuji (Nemci, Italijani, Mažari, pa tudi nekaj bogatajev drugih narodnosti), potem pa so jih polagoma prevzemali premožnejši domači lovci. Lovili so zakupnik, pod-

zakupnik in njihovi poslovni prijatelji. Sele v zadnjem desetletju pred drugo vojno se je krog lovec, ki so imeli več pravic, nekoliko razširil; to je obdobje, ko so jemale lovšče v zakup tudi lovške družbe bolj ali manj enakovrednih članov. Toda tale koticek ni za zgodovino, zato naj zapišem takoj tole: čim bolj se je pravica do lova širila, tem manj je bilo divjega lova. Moji starejši domačini na primer so bili ob prelomu stoletja strastni, drzni divji lovci — isti lovili že kar disciplinirano kot člani lovške družbe, ki je izdajala lovšče. Ne zamerim mlademu fantu, v katerem je gorela lovška kri, pa je šel pred petdesetimi leti sam ali s prijateljem počakat zajca, srnjaka — pa tudi lisice! — saj sicer ni smel in ni mogel loviti, ne trdim pa, da je ravnal pravilno — grajal pa bi ga, če bi tako delal tudi takrat, ko je imel že možnost, da se s puško pokaže tudi na vasi.

Kako pa je danes? Popolnoma drugače, kot je bilo kdaj koli poprej! Divjad je ljudsko premoženje, ki ga upravljajo lovci. Prevzeli so vse pravice in vse dolžnosti, vse dohodke in vse izdatke. Zao-

da so čimboljše lovskogospodarske enote. Upravljajo jih lovške družine. Vsi člani so enakopravni, nihče nima posebnih pravic. Vsak državljani lahko postane član lovške družine, saj je današnji pri-spevek za upravljanje lovšče v primerjavi s staro zakupnik-malenkosti. Danes ni več dražb na toliko in toliko let, družina ima zares interes, da si uredi lovšče, saj si samo tako lahko poveča lovski užitek — prav nič se ne bom zmotil, če zapišem, da je socialistična družba dala lovecem prav vse, kar jim je doslej mogla dati. V takih razmerah uživa lovške pravice v naši republiki čez 10.000 državljanov — lov je skratka pravica našega delovnega človeka, ne pa več posebna pravica posameznikov ali nekega sloja.

Človek bi mislil, da so divjemu lovu izpodrezone vse korenine, toda goriški dopisnik — da se sklicujem samo nanj! — je pisal resnico. Kaj zdaj? Ali se pase po goriških — in seveda tudi drugih lovšči! — divji lov samo zaradi tega še, ker ni dovolj lovskih čuvajev, ker so slabo honorirani? Ne trdim, da ne bi več lovskih čuvajev, ki bi bili tudi bolj plačani, na tem področju več napravilo. Ne, nikoli tega, tudi to je pot, da od-

pravljamo divji lov, toda rešitev problema je vendarle drugod, mislim, da v temle: lovci in nelovci se moramo vendar že zediniti, da je divji lov tatvina in ga tako tudi ocenjevati, divjega lovca pa imeti za tatu — za družbeno škodljivega človeka! Lovske družine se morajo najodločneje boriti proti vsaki utaji, samovolji, nedisciplini, streljanstvu — vse to so ostanki slabe preteklosti, ki so marsikje zapirali svojih vrat, se povezovali z vaščani in biti z njimi v dobrih odnosih. Lovske družine morajo vsak primer divjega lova takoj kot celoto obravnavati in razčistiti, ne pa ga prepustiti lovs...mu čuvaju. Divji lov nima več družbeno-gospodarskih osnov. Da pa sem pa tja še cvete, pojavlja se še skoraj povsod, smo krivi, ki lovci kot javno menenje, ki divjega lovca ne obsoja, ki divjega lovca ne obsoja pomanjkljiva čuvajska služba. Samo z njo, pa če bo še tako popolna, se te sramote še ne bomo tako kmalu otresli. Treba je samo povedati tole: divji lovec v današnjih razmerah ni pošten državljani in samo skupaj, lovci in nelovci, mu bomo prepredili nadaljnjo dejavnost. Morda bi o zadevi še kdo spregovoril? — e

V NEKAJ VRSTAH

NOVA GORICA

Osnovne organizacije, občinski in okrajni odbori Rdečega križa se na Goriškem že pripravljajo na novo krvodajalsko akcijo, ki bo letos meseca maja. Računajo, da se bo odzvalo vsaj 3.000 krvodajalcev.

CELJE

Iz celjskega okraja bo letos odšlo na zvezno delovno akcijo šest mladinskih delovnih brigad. — Štiri kmečko delavske in dve srednješolske. V prvi celjski MDB "Mladi traktoristi" se bodo brigadirji iz vrst kmečke mladine tudi naučili upravljati traktorje, v drugi celjski MDB pa bodo mladi delavci opravljali izpite za zidarje.

● **KRANJ**
O ustanovitvi mladinskega pevskega zbora v Kranju že dolgo govorijo. Sedaj pa vse kaže, da bodo zbor že ustanovili, saj so na zadnji seji sveta za kulturo in prosveto med drugim tudi razpravljali, kje dobiti pevovodjo. — Soboto bo ob obletnici smrti Franceta Prešerna občinska glasbena revija, na kateri bo nastopil orkester glasbene šole pevski zbor "Franc Prešeren" in pevski zbor "Enakost".

● **RADECE**
Za prizidek k stari šoli, kjer nameravajo zgraditi deset sodobnih učilnic, bodo po predračunu porabili 82 milijonov dinarjev. Ko bo nova zgradba končana, bodo lahko ukinili pouk v treh izmenah. Razen tega bodo letos tudi asfaltirali cesto skozi mesto.

● **HRASTNIK**
Na koncertu rudarske godbe na pihalno pod vodstvom Viktorja Matlova, ki je bil v soboto, so izvajali dela Fučika, Verdieja, Bellinija, Gotovca in Arnika. Na koncertu je bil med drugim tudi skladatelj Blaž Arnič.

● **KOČEVJE**
Poravnalni svet je lani obravnaval 33 zadev, od teh 19 takih, ki so jih prijavili državljani sami. Od vseh obravnavanih primerov jih je poravnalni svet le šest predložil sodišču, v ostalih primerih pa so se stranke poravnale.

● **LOZ**
Na pobudo Kovinskega podjetja se je te dni začel knjigovodski tečaj, ki ga obiskuje 34 tečajnikov osmega razreda osemletke. Računajo, da se bo tečaj zaključil konec aprila.

● **KAMNIK**
V mestu bodo zgradili dva potrošniška centra. Prvi bo na Grabnu v spodnjih prostorih stanovanjskega bloka podjetja Kamnik, drugi pa na Zapirah, v občinskem stanovanjskem bloku. Organizirali bodo tudi dva potrošniška sveta, ki bosta delala v okviru obeh mestnih stanovanjskih skupnosti in skrbela za izboljšanje trgovine ter preskrbe. Stanovanjske skupnosti bodo skrbela za nove uslužnostne obrti. Pralnico s krpalnico in kopalnico so odprli že ta teden v prostorih bivše tiskarne, sedaj pa iščejo prostore za obrat družbene prehrane.

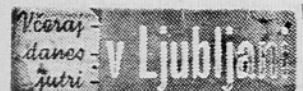
DOLIC

Takoj ko bo toplejše vreme, bodo začeli preurejati drevesnice. Jeseni so že porušili zemljo, sedaj pa nameravajo posaditi sadikne smreke in vrbe ter borove sadike. Drevesnico je doslej urejale aktiv mladih združnikov. Zaradi povečanja zemljišča novih sadik pa bo delo prevzela kmetijska zadruga.

● **SATAHOVCI**
Krajevni odbor je priredil predavanje o nalezljivih boleznih.

Udeleženci partijske konference, ki je bila 2. februarja v Doblarjih

Udeleženci partijske konference, ki je bila 2. februarja v Doblarjih

● **NOVOREGISTRIRANA MOTORNJA VOZILA**
Na prometnem odseku TNZ v Ljubljani so v ponedeljek in torek registrirali tisoč osebni avtomobilov, devetnajst motornih koles in en tovornjak.

● **NOVE DELAVNICE IN KOTLARNA**
V vzgojnem zavodu "Janeza Levca" na Karlovski 18, kjer imajo v 501 152 učencev, so imeli doslej le majhen prostor za delavnice. Zato so že lani začeli graditi poleg stavbe knjižnice, v kateri bo nova kotlarica za centralno ogrevanje prostorov. Sedanje prostore v kleti, kjer so imeli delavnice, pa bodo primerne preuredili za delavnice. Računajo, da bodo nove delavnice (katalinice in odseke za obdelavo lesa in kovin) lahko uporabili že v prihodnjem šolskem letu.

● **KONCERT "MISS RHYTHM"**
V torek, 9. februarja, ob 20.15 bo v dvorani Slovenske filharmonije nastopila italijanska pevka Julia de Palma. Predstavila se bo z nekaterimi italijanskimi popevki, njej pa bo tudi jazz pesmi. Julia de Palma je pred kratkim doživela velik uspeh v ZDA, kjer so ji poslušalci vzeli ime "Miss Rhythm". Na koncertu v Ljubljani jo bo spremljal ansambl Mojmiro Sepeta.

● **VČERAJ: —8 STOPINJ**
Na Hidrometeorološkem zavodu so v torek zabeležili najnižjo temperaturo —7,4 Celzija, v sredo pa se je temperatura znižala na —8 stopinj Celzija. Tudi gladina Ljubljanskega v Mestah se je v torek dvignila na 142 centimetrov (običajna višina je 140 centimetrov), vendar voda počasi upada.

● **ROJSTVA**
V obeh ljubljanskih porodnišnicah se je v torek rodilo pet deklic in osem dečkov.

● **USPEL TEČAJ**
Te dni so zaključili tečaj za igranje in režiranje, ki ga je priredila dramska komisija Okrajnega sveta Svoboda in prosvetnih društev v Ljubljani in ki so se udeležili tečajniki iz oddaljenih krajev ljubljanskega okraja. Na predstavi ob zaključku tečaja so prikazali potek dela v dramski skupini od izbire igrice do uprizoritve. Prikazali so tudi notranje delo v dramski skupini. Udeleženci so si ogledali več uspešnih predstav v Drami, Operi in Mestni muzeji, Narodno galerijo in Mestni muzej, Narodno galerijo ter naprave in studije RTV Ljubljana.

● **POTUJOČE KNJIZNICE**
Okrajni svet Svoboda in prosvetnih društev za okraj Ljubljana daje že več let znatna sredstva za nakup potujočih knjižnic. V sezoni 1959/60 je bilo v prometu 12 takih knjižnic s 1400 knjigami, izposojenih je bilo 2887 knjig. V letošnji sezoni je v prometu 17 potujočih knjižnic s 2300 knjigami.

● **SEJA OBLO RUDNIK**
Na sobotni seji obeh zborov OBLO Ljubljana-Rudnik bo na dnevnem redu poročilo o priključitvi dela občine Laško k občini Rudnik, konstituiranje OBLO Ljubljana-Rudnik, poročilo Sveta za komunalne, gradbene in stanovanjske zadeve ter še nekaj drugih zadev.

● **TEČAJ ZA LUTKARJE**
V torek zjutraj se je začel v prostorih Mestnega lutkovnega gledališča v Ljubljani seminar za lutkovno umetnost. Udeležuje se ga 37 prostovoljnih delavcev, ki bodo v obdobju ljubljanskega okraja amaterska lutkovna gledališča. Tečaj prireja Okrajna zveza prijateljev mladine s sodelovanjem Sveta Svoboda in prosvetnih društev. Udeleženci seminarja si bodo ogledali razne lutkovne predstave in bodo tudi sami praktično sodelovali pri pripravi na lutkovno predstavo.

● **POSLUŠALCI**
Ki so do zadnjega koncerta polnili dvorano v gasilskem domu, so bili s predavanjem zelo zadovoljni.

● **RADECE**
Za prizidek k stari šoli, kjer nameravajo zgraditi deset sodobnih učilnic, bodo po predračunu porabili 82 milijonov dinarjev. Ko bo nova zgradba končana, bodo lahko ukinili pouk v treh izmenah. Razen tega bodo letos tudi asfaltirali cesto skozi mesto.

● **HRASTNIK**
Na koncertu rudarske godbe na pihalno pod vodstvom Viktorja Matlova, ki je bil v soboto, so izvajali dela Fučika, Verdieja, Bellinija, Gotovca in Arnika. Na koncertu je bil med drugim tudi skladatelj Blaž Arnič.

● **KOČEVJE**
Poravnalni svet je lani obravnaval 33 zadev, od teh 19 takih, ki so jih prijavili državljani sami. Od vseh obravnavanih primerov jih je poravnalni svet le šest predložil sodišču, v ostalih primerih pa so se stranke poravnale.

● **LOZ**
Na pobudo Kovinskega podjetja se je te dni začel knjigovodski tečaj, ki ga obiskuje 34 tečajnikov osmega razreda osemletke. Računajo, da se bo tečaj zaključil konec aprila.

● **KAMNIK**
V mestu bodo zgradili dva potrošniška centra. Prvi bo na Grabnu v spodnjih prostorih stanovanjskega bloka podjetja Kamnik, drugi pa na Zapirah, v občinskem stanovanjskem bloku. Organizirali bodo tudi dva potrošniška sveta, ki bosta delala v okviru obeh mestnih stanovanjskih skupnosti in skrbela za izboljšanje trgovine ter preskrbe. Stanovanjske skupnosti bodo skrbela za nove uslužnostne obrti. Pralnico s krpalnico in kopalnico so odprli že ta teden v prostorih bivše tiskarne, sedaj pa iščejo prostore za obrat družbene prehrane.

● **DOLIC**
Takoj ko bo toplejše vreme, bodo začeli preurejati drevesnice. Jeseni so že porušili zemljo, sedaj pa nameravajo posaditi sadikne smreke in vrbe ter borove sadike. Drevesnico je doslej urejale aktiv mladih združnikov. Zaradi povečanja zemljišča novih sadik pa bo delo prevzela kmetijska zadruga.

● **SATAHOVCI**
Krajevni odbor je priredil predavanje o nalezljivih boleznih.

● **NOVOREGISTRIRANA MOTORNJA VOZILA**
Na prometnem odseku TNZ v Ljubljani so v ponedeljek in torek registrirali tisoč osebni avtomobilov, devetnajst motornih koles in en tovornjak.

● **NOVE DELAVNICE IN KOTLARNA**
V vzgojnem zavodu "Janeza Levca" na Karlovski 18, kjer imajo v 501 152 učencev, so imeli doslej le majhen prostor za delavnice. Zato so že lani začeli graditi poleg stavbe knjižnice, v kateri bo nova kotlarica za centralno ogrevanje prostorov. Sedanje prostore v kleti, kjer so imeli delavnice, pa bodo primerne preuredili za delavnice. Računajo, da bodo nove delavnice (katalinice in odseke za obdelavo lesa in kovin) lahko uporabili že v prihodnjem šolskem letu.

● **KONCERT "MISS RHYTHM"**
V torek, 9. februarja, ob 20.15 bo v dvorani Slovenske filharmonije nastopila italijanska pevka Julia de Palma. Predstavila se bo z nekaterimi italijanskimi popevki, njej pa bo tudi jazz pesmi. Julia de Palma je pred kratkim doživela velik uspeh v ZDA, kjer so ji poslušalci vzeli ime "Miss Rhythm". Na koncertu v Ljubljani jo bo spremljal ansambl Mojmiro Sepeta.

● **VČERAJ: —8 STOPINJ**
Na Hidrometeorološkem zavodu so v torek zabeležili najnižjo temperaturo —7,4 Celzija, v sredo pa se je temperatura znižala na —8 stopinj Celzija. Tudi gladina Ljubljanskega v Mestah se je v torek dvignila na 142 centimetrov (običajna višina je 140 centimetrov), vendar voda počasi upada.

● **ROJSTVA**
V obeh ljubljanskih porodnišnicah se je v torek rodilo pet deklic in osem dečkov.

● **USPEL TEČAJ**
Te dni so zaključili tečaj za igranje in režiranje, ki ga je priredila dramska komisija Okrajnega sveta Svoboda in prosvetnih društev v Ljubljani in ki so se udeležili tečajniki iz oddaljenih krajev ljubljanskega okraja. Na predstavi ob zaključku tečaja so prikazali potek dela v dramski skupini od izbire igrice do uprizoritve. Prikazali so tudi notranje delo v dramski skupini. Udeleženci so si ogledali več uspešnih predstav v Drami, Operi in Mestni muzeji, Narodno galerijo in Mestni muzej, Narodno galerijo ter naprave in studije RTV Ljubljana.

● **POTUJOČE KNJIZNICE**
Okrajni svet Svoboda in prosvetnih društev za okraj Ljubljana daje že več let znatna sredstva za nakup potujočih knjižnic. V sezoni 1959/60 je bilo v prometu 12 takih knjižnic s 1400 knjigami, izposojenih je bilo 2887 knjig. V letošnji sezoni je v prometu 17 potujočih knjižnic s 2300 knjigami.

● **SEJA OBLO RUDNIK**
Na sobotni seji obeh zborov OBLO Ljubljana-Rudnik bo na dnevnem redu poročilo o priključitvi dela občine Laško k občini Rudnik, konstituiranje OBLO Ljubljana-Rudnik, poročilo Sveta za komunalne, gradbene in stanovanjske zadeve ter še nekaj drugih zadev.

● **TEČAJ ZA LUTKARJE**
V torek zjutraj se je začel v prostorih Mestnega lutkovnega gledališča v Ljubljani seminar za lutkovno umetnost. Udeležuje se ga 37 prostovoljnih delavcev, ki bodo v obdobju ljubljanskega okraja amaterska lutkovna gledališča. Tečaj prireja Okrajna zveza prijateljev mladine s sodelovanjem Sveta Svoboda in prosvetnih društev. Udeleženci seminarja si bodo ogledali razne lutkovne predstave in bodo tudi sami praktično sodelovali pri pripravi na lutkovno predstavo.

Pričakovanje brez nemira

Pred finalnim šahovskim dvobojem Maribor : Partizan
Presenečenja v boju proti renomiranemu nasprotniku možna le v I. kolu — Drugo kolo bo v Beogradu

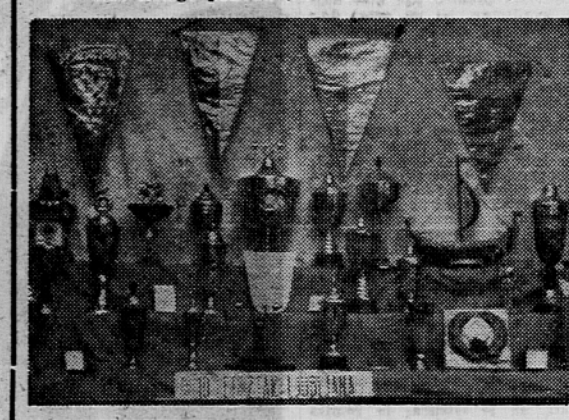
MARIBOR, 3. februarja. — Pred prvim nastopom v finalu letošnjega moštvenega državnega prvenstva v šahu, ki bo v nedeljo v Mariboru, pravzaprav ni nič tako napetega ozračja kot bi človek pričakoval. Če ne zaradi drugega že zaradi samega dejstva, da se je ŽSK Maribor uvrstil prvič tako visoko na tem tekmovanju in da bo nastopil proti renomiranemu ekipi beogradskega Partizana z Gligorićem, Matanovićem in Trifunovićem na čelu.

Vzrok za tako mirno stanje je treba iskati predvsem v dejstvu, da so igralci "Maribora" preprčani, da so pravzaprav napravili že vse, kar so od njih lahko pričakovali tudi največji optimisti, po drugi strani pa tudi, da kljub senzacionalni zmagi nad dvakratnim državnim prvakom Mladostjo, nima jo pričakovati kaj več kot časten poraz. Osnova za tako "malodušje" je v tem, da morajo igrati v finalu dve koli in da bi lahko presenečili številne velemojstre in mojstre kvečjemu v prvem kolu, medtem ko bi v drugem — v Beogradu na vsak način potegnili krajši konec palice. In če človek nima kaj izgubiti, tudi nima razloga, da bi bil razburjen. Zato bo v tem primeru glavna zanimivost ne toliko končni rezultat, kot borba med posamezniki, posebno seveda, če bo prišlo do presenečenja, ki so za kličbe vedno največja poslastica.

Tako na primer, glavni dogodek za ljubitelje šaha na polfinalu v Zagrebu ni nič bila toliko zmaga Mariborčanov kot njihova "taktična" razvreditev od prve do desete deske, ki je osupnila nasprotnike. Beogradčani pa so močnejši nasprotnik in bodo prinašale točke "presenečenja" prej posamezne igre kot pa razvreditev igralcev.

Odvet bi bilo še naprej razglabljati o možnostih maribor-

Železničarski težkoatletski klub "Ljubljana" s sekcijami za judo, boks, dviganje uteži in rokoborbo je ob 10. obletnici — razen nekaterih uspešnih športnih tekmovanj — priredil tudi obsežno razstavo. V izložbah železniške direktorije v Pražakovi ulici in Ulici Moše Pijada so marjiški športni delavci iz tega kolektiva razstavili zelo pisano zbirko okusnih in dragocenih športnih lovorik — pokalov, diplom, priznanj in kolajen, pa tudi mnogo drugega draga (fotografij itd.), ki sodi v trajen društveni arhiv. Pred njimi se je letos ustavil marsikateri ljubljanečan, pa kdaj pa kdaj tudi kak potnik. Skrbno pripravljena tradicionalna razstava je požela zelo mnogo pohval. (H. — Foto: Niko Mušič)

PO DOMAČIH KRAJIH

Dve republiški smučarski prvenstvi

Smučarska zveza Slovenije obvešča vsa smučarska društva in klube, ter društva Partizan, da bo republiško prvenstvo v klasičnih disciplinah — za vse oddelke (soli teki, štafete) v soboto in nedeljo dne 6. in 7. 2. m. v Bohinju. Start in cilj bosta pred hotelom Zlatorog v Bohinju. Spored tekmovanj ostane isti kot je bil objavljen v razpisu.

Smučarska zveza Slovenije obvešča vsa smučarska društva in klube, ter društva Partizan, da bo v nedeljo dne 7. 2. 1960 republiško prvenstvo za člane III., IV. in V. razreda v veleslalomu na Kravcu.

Pravico do nastopa imajo tekmovalci registrirani pri SZS, ki se izkažejo s potrjeno legitimacijo, ter ustreznim zdravniškim potrdilom. Društva naj pošljejo prijave do 7. 2. m. do 10. ure na naslov "Dom na Kravcu". Start bo ob 12. uri.

SMUČARSKA ZVEZA SLOVENIJE

Partizan : Segesta 8:1

V nadaljevanju IV. kola državnega prvenstva v hokeju na ledu je beogradskega Partizana doma premagal Segesta 8:1 (3:1, 2:0, 3:0). Slični so to pot igrali mnogo boljše kakor v tekmi s Crveno zvezdo.

NOVO POTUJEM

Lowain. — Odbojcarska reprezentanca Belgije je premagala Turčijo 3:0 (15:9, 15:5, 15:6).

ATENE. — Nogometaši splitskega Hajduka so na gostovanju po Grčiji premagali domači klub Etoliko 4:2 (2:0). Za Hajduk so dali gole Anković 2, Zenetić in Vukas. Po prikazani igri bi bili Splitčani lahko zmagali še izdatneje.

SLOVENC SE ZMERAJ NIMAMO ZBRANE SVOJE PLANINSKE ZGODOVINE

Z razstavo bi pričeli

Planinska razstava naj bi dala možnost javne kritike, hkrati pa tudi koristne pobude, kako naj bi v doglednem času dobili slovenski planinski muzej

Naša planinska organizacija — Planinska zveza Slovenije — ki je ena najstarejših na Slovenskem, je letos prestopila že v 68. leto obstoja. Kljub obsežni in plodni planinsko-alpinistični dejavnosti, od prvih skromnih začetkov planinskih "piparjev" mimo "Drenovcev" in pozneje "Skalašev" in po NOB tudi sedanje PZS vse doslej še nimamo smotno zbrane sila obširne ter pisane in dolgotrajne planinske zgodovine, predvsem pa nimamo planinskega muzeja.

Ni treba posebej poudarjati, da je naša planinska zgodovina hkrati tudi del zgodovine naroda samega! V besedi in dejanju je bilo že nekaj poskusov, da bi oživili zbiranje zgodovinskega materiala, toda brez vidnejšega odziva in poleta, tako da je vse do današnjih dni ostalo samo pri njih. In vendar ne gre pripisovati planinskemu muzeju samo ozkega pomena — se pravi same težnje in naloge planinske organizacije same, saj naj bi planinski muzej ohranil lik slovenskega gorjanca, postal naj bi del kulturnega zrcala slovenske dežele. Ta ustanova naj bi pričala o duhovnem izročilu — od preproste pastirja in lovca do sodobnega alpinista in ljubitelja prirode — v vsej značilnosti in ne samo kot nem obračun doslužnih predmetov in slik, v vsej dinamičnosti vzgona planinske misli in zavzetji.

Pri tej zamisli bi bilo treba od vsega začeti misliti na to, da je treba najti pravo pot, ki naj pritegne vso našo skupnost. Dokumentarno, slikovno

»Študentska« za nogomet

Minulo nedeljo so nogometaši "Ljubljane" obračunali s delom v preteklem letu. Iz poročila in razprave je izzvenelo, da je klub prav v jubilejnem letu — lani je to društvo praznovalo 40. obletnico ustanovitve — preživel zaradi slabih organizacijskih prijemov nekaj krize.

Iz obširne in pestre razprave o delu Ljubljane v l. 1959 posnemamo primer, ki je tesno povezan z vzgojo in likovno športnika, tako da lahko služimo marsikomu v pouk.

Ni redko, da tudi športniki za študij na raznih šolah dobivajo štipendije. Tako je tudi eden izmed nogometašev Ljubljane, ki pred leti prejel štipendijo za študij na univerzi. Ko je bil pred dnevi sklican sestanek vseh štipendistov, se tega sestanka ni udeležil. Izpolnil in predložil pa je anketni list, v katerem je izoblikoval lastno in precej nerazumljivo stališče do družbenih sredstev kakor tudi do lastnega obstoja. V tem pojasnilu navaja kot opravičilo za skoraj triletni zaostanek v študiju, da mu je bila štipendija dodeljena zato, da bi lahko igral nogomet...

Ta nogometaš je pred dve-ma letoma zapustil Ljubljano in pristopil k drugemu klubu. Kljub temu je pogodbeno razmerje v zvezi s štipendiranjem ostalo v veljavi in je denar iz tega naslova prejemal tudi naprej. Prav to je otipljiv dokaz, da je štipendijo prejemal čisto samo za študij in je torej v veliki zablodi glede svoje prihodnosti. V življenju verjetno ne bo dosegel smotra, ki si ga je zastavil še kot srednješolec, saj mu je bila s štipendijo dana možnost, da uresniči svoj načrt — in postane inženir, tehničar delavec z visoko kvalifikacijo, ki bi se lahko z uspehom vključil v naše gospodarstvo. Tako pa so ti načrti malone že neizvedljivi, ker je ta študent-sportnik dohodek štipendije prišteval k zaslužku od nogometa, pri tem pa po šestletnem "študiju" običajno skoraj na začetku tega dela. Fant se je močno ušel. To za zlasti občutili, ko bo odšel k vojakom, nato pa bo iskal prvo namestitev...

T.

SLOVENC SE ZMERAJ NIMAMO ZBRANE SVOJE PLANINSKE ZGODOVINE

Z razstavo bi pričeli

Planinska razstava naj bi dala možnost javne kritike, hkrati pa tudi koristne pobude, kako naj bi v doglednem času dobili slovenski planinski muzej

Književna in likovna dela planinske umetnosti, ki so izšla v okviru planinskih založb, ki bi bila s pogoji tudi napredna, naj bi poudarjala dostopnost slehernemu ljubitelju planinskega sveta.

Planinska pesem in folklor, reševalna služba, gospodarstvo in planinarstvo, zimska in letna oprema planinca, ostanki opreme ponesrečenih alpinistov, klimatologija in glaciologija ter ne nazadnje tudi delo posameznih pomembnejših podružnic in društev, zgodovina planinstva v Julijcih in Kamniških Alpah in še in še, vse to bi sodilo v tako muzejsko ustanovo.

Vsekakor je treba računati s tem, da bi ob takem še tako smotnem delu nedvomno zadevali ob praznine, ki bi jih bilo treba posebej obdelovati. Nalašč, pred tem organizirana planinska razstava s široko možnostjo javne kritike in dragocenih izkušenj z nje bi bila v veliko korist in pobudo tako sestavljalcem kakor tudi obiskovalcem. Kaj če bi bila taka planinska razstava kdaj v bližnji prihodnosti na Gosposkarskem razstavišču? Ali vsaj njen zamelek? Čisti dohodek take razstave naj bi bil moralna in materialna akontacija, zgovoren porok za zanimanje naše javnosti in predvsem — osnova bodočega planinskega muzeja. Premislimo torej!

T. S.

VSE PRIDENA DAN

MARIBORSKI
drobiž

■ Večer opernih artiljerij. Mariborski akademski klub je priredil v Kazinski dvorani večer opernih artiljerij.

■ Srečni najditelj. Stiri najditelj ni dijak osemletke iz Maribora Ivo Lisenc je prvi našel v zavrtku novega pralnega praška »Oskar« tovarne »Zastora« slika našega atletičarja Lorgerja. Tako bo brezplačno odpotoval na Olimpijado v Rim.

■ Sredstva občinskih stanovanjskih skladov. Razpoložljiva sredstva občinskih stanovanjskih skladov v mariborskem okraju bodo znašala letos 2 milijardi 180 milijonov dinarjev. Pričakujejo, da bodo občine namenile v investicije v solistru iz tega vira 350 milijonov dinarjev.

■ Pomankanje zobozdravnikov. Zdravniška policlinika ima velike težave zaradi pomankanja zobozdravstvenega kadra, prostorov in neustreznih ordinacijskih sob. Stelo pacientov iz leta v leto raste ter so samo lani zabeležili okrog sto tisoč obiskov. Mariborski zobozdravstveni delavci pa bi na stopili službo, če bi mu zobra poliklinika lahko priskrbelo stanovanje.

■ Akademski ples. V soboto bo v »hall C« Mariborskega tedna akademski ples. Na tej prireditvi bo nastopil veliki plesni orkester RTV Zagreb pod vodstvom Miljenka Prohaska, pelega pa bo Gabi Novak.

■ V Tovarni železniških vozil »Boris Kidrič« v Mariboru bodo letos vložili znatna investicijska sredstva za zboljšanje proizvodnje in kvalitete posameznih izdelkov. Tako bodo kupili različne naprave in stroje v skupni vrednosti nad 87 milijonov dinarjev, naročili projekte za rekonstrukcijo podjetja, opremo ambulante in mikroskopa za kovine. Na zasledenju delavkega sveta pa so ustanovili oddelke za razvoj podjetja. K.

Kranjski mozaik

Napis na vratih: tržni inšpektorat. Vstopiti sem. Predstavil sem se tržnemu inšpektorju tovarni Hrastru. Toda nisem se uspel pojasniti, namena svojega prihoda, ko je zavzval telefon. Nekdo je javljal, da je v trgovini kupil zmleto pravo kavo, v kateri je polovico proje. Tržni inšpektor se je potrošniku zahvalil za pomoč in ga prosil, naj mu prinese zavitek kupljene »prave« kave, da bi jo lahko poslal na pregled.

Tovariš Hrastr se je, ko je odločil slušalko, obrnil k meni: »Takega sodelovanja med inšpektorji in potrošniki je še vse premalo. Občinski tržni inšpektorat bi moral imeti po sistemizaciji štiri inšpektorje, dejansko pa delam sam. Kaj moram narediti sam v tako veliki občini kot je Kranjska? Opravljam drobne, tekoče inšpekcijske preglede, za globlje analize poslovanja trgovinskih in drugih podjetij pa že ni časa. Potrošniki bi lahko uspešno pomagali inšpekcijski službi, če bi sproti javljali razne neurednosti in napake v trgovini, gostinstvu ali drugje.«

■ **SAMOPOSTREŽBA.** Poslovalnica preskrbovalnega podjetja »Sadje«, ki so jo ne-

dolgo tega uredili v središču mesta, pravijo »Samopostrežba«. Ne vem, če je to ojen uradni naziv; slišal sem ga iz ust potrošnikov.

Vstopil sem v trgovino. Dve prodajalki sta stregli strankam. Tudi sam sem naposled prišel na vrsto.

»Želite, prosim?« me je vprašala prodajalka.

»Dve pomaranči.«

Medtem ko mi je prodajalka tehtala pomaranči, sem se oziral po »samopostrežbi«. V oddelku na desni sem prebral napis: **Izberite in postrežite si!**

»Kje pa je samopostrežba?« nisem mogel več prikrivati radovednosti.

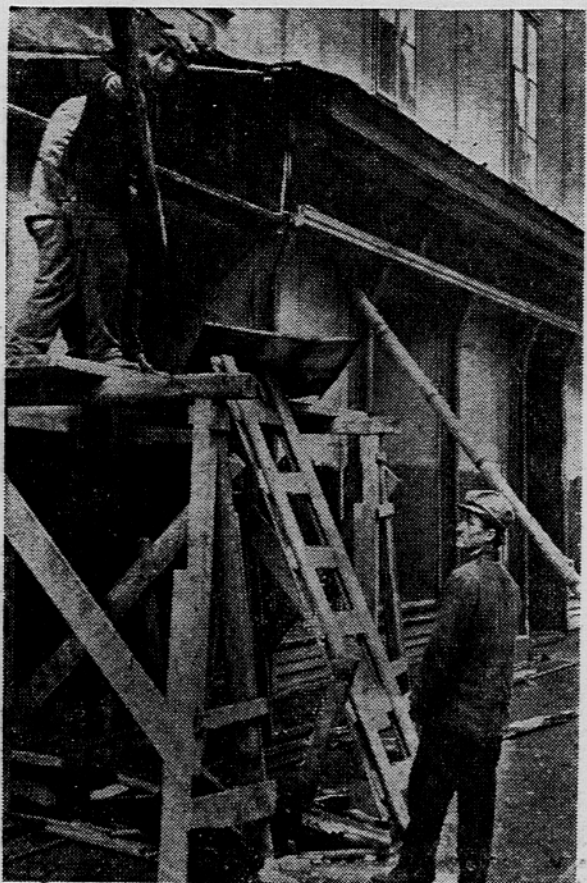
Prodajalka mi je pokazala na mendo z vrvice — ograjen

prostor, kjer je na voljo potrošnikom nepakirano sadje, da si ga sami izbirajo. Le kje je še taka samopostrežna trgovina, kjer si potrošnik sam naloži s sadjem, ki ga je že nesto rok prej otipalo?

■ **BO KMALU BOLJE V PRESKRBI S KRUHOM?**

Preskrba s kruhom v Kranju je bila pred leti kritična, pa tudi še danes ni zadovoljiva. Zlasti ob tržnih dnevih in ponedeljkih rado zmanjka kruha. Pekarne niso samo zastarele in v vseh pogledih neprimerne, ampak jih je tudi manj kot pred vojno, čeravno se je po vojni število prebivalstva več kot podvojilo. Skladišča zadoščajo komaj za enodnevne zaloge moke. Tu je torej vzrok.

LJUBLJANSKA SLIKA

Lokal v Ciril Metodovi ulici, kjer je bila prej poslovalnica Kankarjeve založbe, so pred kratkim pričeli preurejati; v njem bo imelo svojo novo trgovino podjetje »Dom«. V novi trgovini bo poleg oddelka za gospodinjstvo robo in lončarijo tudi oddelke za pletarske izdelke ter oddelke za izdelke folklorne in umetne obrti. Prostore bodo uredili v stilu stare Ljubljane, odprli pa jo bodo najbrž meseca julija. V novim lokalom se bo število poslovalnic podjetja »Dom« v Ljubljani povečalo na sedem. (Foto: Z. Deniša)

Zapisek o pekovskem kruhu

V časopisu sem bral, da nameravajo v Ljubljani prodajati kruh v celofanskih vrečkah, da nameravajo prodajati kruh, ki bo ostal svež dvajset dni in podobno. Vem, da v večini naših gostinskih podjetij segajo gostje najraje po črnem »domačem« kruhu. Slišal sem govoriti ljubljanske gospodinjice, da so naše pekarnice slabe in da je med vsemi se najboljši kruh iz pekarnice, če se ne motim, »Ledine«.

Iz lastne izkušnje vem, da dobrega kruha ne najdem niti v Ljubljani niti v drugih krajih. Kruha, ki bi ga človek z užitek prigriznil ob kosilu ali večerji. Slovi jo zemlja in so za tistega, ki jih ima rad, tudi vse. Kruha po okusu in na bistro po naših pekarnah ne najdem.

Pred leti mi je pripovedoval pek iz Pirana da peče nekaj vrst dobrega kruha in da ga vsako soboto pošlje nekaj v ljubljanski »Turist hotel« za tujce. To so znane koprške »bigice«, ki se jih pred vojno pekli v Koprno celo za Trst. V Ljubljani tudi pečejo »bigice«, vendar niso pol toliko vredne kot pristane koprške.

Pred leti smo začeli peči italijanske vrste pšenice, ki pravijo, so slabše kot domače. Seki tožijo, da ne morejo iz take moke speči dobrega kruha.

Pred dnevi sem govoril s prof. Bonfigliolom, italijanskim strokovnjakom za intenzivne vrste pšenice, ki se letos mudi v Ljubljani kot strokovnjak FAO. V pogovoru je med drugim izjavil, da smo v Jugoslaviji uspešni njihove rekordne pridelke povečati tudi za sto odstotkov, da pa še

vedno ne znamo speči dobrega kruha. Zavrnili sem ga, da intenzivne vrste pšenice pač niso najbolj kvalitetne. Ni mi ostal dolžan, pač pa mi je odgovoril z vprašanjem:

»Ste jedli kruh, ki ga pečejo peki v Italiji?«

»Da.«

»Kakšen je?«

»Še kar dober.«

»Vidite, jaz nisem v Jugoslaviji, razen v restavraciji »Slon« v Ljubljani jedel dobrega kruha. Še nekele zagrebški peki so se že pred dvema letoma razburjali, da ne morejo speči kruha iz italijanskih vrst pšenice. Takrat pa ni bilo v Zagrebu niti kilograma moke iz ljubljanske vrste pšenice.«

Vsekakor poučen razgovor in zanimiva primerjava. Nekaj se pa iz vsega tega le lahko naučimo! Ni dovolj, da pridelamo dovolj pšenice za domačo potrebo, pač pa se moramo naučiti tudi pravilno peči kruh. Nočem trditi, da bi zaradi konkurence zamašili najrazvitejši oblike kruha, ne trdim pa hkrati, da je »struica« in žemlja vse, kar potrošnik rad kupuje.

Mnogo je takih, ki so radi segali po koprskih »bigah« ali postojanskih »skitljah«, mnogo je takih, ki bodo še vedno imeli radi hlebo »domačega« kruha. Če torej že nečemo v ekstravagantne oblike, vsaj ne v toliko oblik, kolikor jih na primer v Italiji narekujejo komada huda medsebojna konkurenca, lahko potrošniki povsem upravičeno zahtevamo, da nam pekovski podjetja začnejo najprej prodajati ne samo užiten, pač pa tudi okusen kruh, čeprav se ne bi bil »pakiran« v celofanski ali povročeni papir in v polietilenskih vrečkah, kakor je bilo pred dnevi zapisano v nekem časopisu.

M. St.

Po Celju

Ob Leskovškovi ulici so začeli pripravljati deli za zidanje velike delavske restavracije za industrijski predel Gaberje. Poslopje bo dolgo 61 m in široko 18,5 metra, v njem pa bo velika jedilnica s 350 sedeli. Sodobno urejena restavracija bo začela posloovati 1961. leta.

V turistično propagando za celjsko turistično področje je bila razmeroma dolgo časa vrzel. Manjkala je namreč poseben, zaokrožen vodnik, ki bi vseboval vse, kar dandanes pomeni turista na dolocenem področju. Ta vrzel je komaj letos »zamašena« z novo publikacijo — vodnikom po Celju in okolici. Obiskovalcem tega področja v prihodnje pač ne bo treba več brskati za raznimi podatki po številnih, premočno prepričljivih turističnih prospektih posameznih krajev.

Na območju celjskega okraja bo letos na razpolago 3 milijardi 750 milijonov dinarjev za zidanje novih stanovanj. Predvidevajo, da bo moč s to vsoto sezidati več kot 1100 različnih družinskih stanovanj.

V dokaj obsežnem programu kmetijskih investicij, ki naj zagotovijo še nagledni razvoj kmetijstva v celjskem okraju, je tudi koroška farma, ki naj bi jo uredili blizu Celja. Farma bi imela 40.000 kokoši-nesnic ter letno proizvedla 8 milijonov jajc za potrebe v potrošnih sredstvih domačega okraja. fk.

V zmedenosti ubil hčerko

Ljubljana, 3. febr. Včeraj jutraj je R. K. v duševni zmedenosti v stanovanju na Bregu v Ljubljani z nožem ubil petletno hčerko Nevenko. Nekaj minut pred 7. uro jutraj je mati odšla v Blaznikovo tiskarno v pritličje hiše potrditi zdravstveno knjižico za mozo, da bi ponevno šel na zdravniški pregled k psihiatru, pri katerem se je zdravil zaradi duševne bolezni. Medtem je oče pristopil k speči hčerki in jo za bodele. Trenutno pozneje se je mati vrnila, vendar je bila vsaka pomoč zaman. P. K. je nato pokusil napraviti samomor vendar so mu to varnostni organi preprečili. Odpeljali so ga v bolnišnico.

Vodovodni stolp je svojevrsna zanimivost Kranja. (Foto: Setinec)

INDUSTRIJSKO PODJETJE V LJUBLJANI

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. ŠEFA KOMERCIJALE
2. ŠEFA RAČUNOVODSTVA
3. SALDOKONTISTA - BLAGAJNIKA
4. 2 INDUSTRIJSKIH TEHNIKOV za obrat

Pogoji: primerna šolska izobrazba in večletna praksa. Ponudbe pošljite v oglasni oddelke »Dela« pod šifro »INDUSTRIJA«.

925

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri

Trgovskem podjetju »LESNINA« Ljubljana

RAZPISUJE

NASLEDNJI DELOVNI MESTI:

1. REVIZORJA poslovnih enot

z višjo strokovno izobrazbo in večletno prakso v revizijski službi;

2. ADMINISTRATORJA

z znanjem stroještva

Ponudbe z opisom dosedanjega zaposlitve pošljite na Podjetje »LESNINA«, Ljubljana, Farmova ulica 41.

975

Na podlagi odločbe

OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA DOMŽALE

z dne 22. decembra 1959, št. 0/3/9-5113/1 sta se združili

Karoserijska delavnica Vir - Domžale

in

Obrtna avtoličarska, tapetniška in sedlarska delavnica Domžale v eno podjetje, ki posluje od 1. januarja 1960 pod novim imenom

»AVTOSERVIS« - DOMŽALE

Novi bančni račun je št. 600-706

1-370

NADALJE PREVZEMAMO VSA AVTOKAROSERIJSKA, AVTOLIČARSKA IN AVTOTAPETNIŠKA DELA.

VSEM STRANKAM SE ŠE NADALJE VLUJNO PRIPOROČAMO.

985

Po dolgi in mučni bolezni nas je za vedno zapustila naša dobra sestra in teta

JERICA ŽIČKAR

gostilničarka

Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 5. februarja, ob 15. uri na pokopališče v Sevnici.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Zalujoči sorodniki in dobri znanci.

Želja po znanju

Osnovna značilnost afriške mladine

Novinarji, ki so spremljali britanskega predsednika Macmillana po Afriki, so pisali reportaže o nekdanjih kolonijah, ki so zdaj na poti k neodvisnosti, pa tudi o kulturni in ekonomski preobrazbi. Zlasti zanimive so reportaže, ki opisujejo željo po znanju in šolanju. V vaseh Ugande, Kenije, Tanganjike, Njase in drugih dežel je mladina pripravljena storiti vse, da bi prišla v šole, čeprav so daleč, ter se naučila brati in pisati. Redne šole izpodirajo misijonske postaje, vendar jih je tako malo, da niti zdaleč ne morejo ustreči veliki želji in ljubezni domače mladine do šole.

V Afriki je okoli štiri petine prebivalstva nepismenega. Med sto Afričani, ki zaključijo osnovno šolo, se ponudi le enemu priložnost, da gre v gimnazijo. Mladi Afričani hodijo po deset kilometrov daleč, da pridejo iz pragozdnih vasi do najbližjega šolskega poslopja. Razen pomanjkanja šolskih poslopij je težko tu li zaradi pedsodkov. Plemenski vrači v zaostalih vaseh namreč preklinjajo šole in obsojajo vsakogar, kdor bere ali se

uč. Zaradi tega afriška mladina nasprotuje staršem, ki so vajeni poslušati vrača.

Vpis na univerzo je eden največjih dosežkov afriškega dijaka. Za sedaj najvišja ustanova v Afriki je univerza v Gani, ki je v desetih letih podelila diplome 550 domačim študentom. To je zelo malo v primeru, ki bi radi v šole. Kolonialne sile so le malo storile za šolanje domačinov. Med tistimi neznatnimi napori je Britanija na prvem mestu, medtem ko so Francija, Belgija in druge dežele hotele vzgajati domačine predvsem v svojih glavnih mestih, da bi si tako ustvarile privrženo afriško inteligenco. Zgodovina pa jih je postavila na laž, zakaj mnogi nekdanji študentje iz Pariza in Londona so zdaj voditelji svojega ljudstva v Afriki.

Živa skladišča

Prazen želodec velikega kita tehtata približno 600 kilogramov. V njem je dovolj prostora za tona hrane. Kitov jezik tehtava več kot tona.

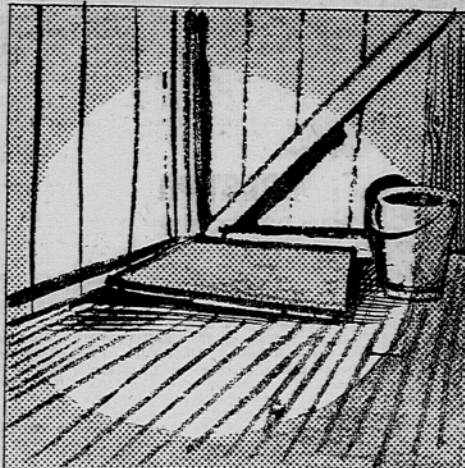
LUCIEN CHAUVET

OTROKA V PRISTANIŠČU

RISE DRAGO STRMEC

34. Tu nekje je Burja potegnil iz žepa baterijo in osvetljeval stene vagonov, mimo katerih so hodili. Zarek je padel na velik, s kredom narisani krog, v katerem se je belila črka M. Splezal je na stopnico, odsunil drsna vrata in s široko kretanjjo pokazal v temno notranjost: »Prosim, ogledajte si novo stanovanje. Majhno, a prijetno!«

35. Pomagal je Milu in Desiju v vagon in z baterijo v roki razkazoval: »Tukaj je kuhinja.« Kot vagona, ki ga je baterija razsvetljevala, je predstavljal kuhinjo le z veliko pločevinasto ploščo in s prav tako velikim vedrom z vodo. Sele v tistem trenutku se je Milo zavedel vseh težav, katere si je bil nakopal s svojo odločitvijo.

36. Burja mu ni dal časa za premišljevanje. Odvedel ga je v nasprotni kot. »Tukaj je spalnica,« je razložil, ko je posvetil na kup sveže slame, pokrite s starimi vrečami. Kot dokaz pozornosti in dobrodošlice pa je bil na steni vagona pritrjen sopek na pol uvelih nageljinov. Desi je gledal razočarano in se ni mogel znajti. Tudi Mila je skrbelo.

ELEKTRIKA IZ HRUPA

Zametek tona — električnih central? — Tovarniška sirena prižige žarnice

V laboratorijih neke ameriške družbe v Tampi na Floridi so zastopnikom tiska pokazali izum, ki se zdi na prvi pogled vse prej kot realističen, čeprav so se z njim ukvarjali inženirji. Seveda so postregli novinarjem le z najbolj splošnimi podatki o novem aparatu, ki je dobil ime »phono-power«. Načela, po katerih deluje, je razložil izumitelj Russell, direktor eksperimentalnega oddelka družbe. Po njegovih besedah deluje »phono-power« v nasprotnem smislu kot radijski sprejemnik. Medtem ko radio sprejema električno energijo in jo spreminja v zvoke, pa pretvaja novi aparat zvoke in šume v električno energijo. Znano je, da so zvočni valovi neke vrste energija, »phono-power« pa je prva naprava, ki jih uspešno spreminja v elektriko.

Poskus so napravili v večji laboratorijski dvorani. Na eksperimentalni mizi je bil majhen bencinski motor, kakršne uporabljajo pri kosilnih strojih za vrtove. Na izpušno cev so pritrdili mikrofoni, povezani s skatlo, ki je bil v njej »phono-power«. Dokler motor ni brnel, ni bilo kaj videti, ko pa je začel delovati, je demonstrator najprej izključil baterijo, potem pa dinamo. Po vseh pravih bil moral motorček utihniti, ker ni bilo več vira, da bi oskrboval z električnim tokom njegove svečke, ki z iskrami povzročajo eksplozijo v cilindrih. Vendar je motorček še dalje brnel zaradi električne energije, ki jo je proizvajal in mu jo posredoval »phono-power«.

Izumitelj je dejal, da lahko proizvajata ta aparat v navadnem avtomobilu dovolj električne energije za žaromete, hupo, notranje lučke in za radio, hkrati pa polni baterijo. Te ni mogoče izključiti, ker mora sprožiti motor, saj »phono-power« ne more delovati, dokler motor ne brni in torej ne dela hrupa.

Najbolj zanimiva je izumiteljeva trditev: če je vir hrupa dovolj močan, lahko proizvede

novi aparat dovolj energije za delovanje tega vira in še več. Preostane torej presežek, izumitelj pa pravi, da bi bilo mogoče zgraditi fono-električno centralo, ki bi z električno energijo oskrbovala večje naselje.

Potem je izumitelj povabil obiskovalce še v drugo dvorano, v kateri jim je dokazal, da novi aparat ne deluje samo zaradi hrupa, ki ga dela eksplozivni motor. Bolj zaželena je preprostejša naprava, ki porabi manj električne energije.

Popolna avtomatizacija

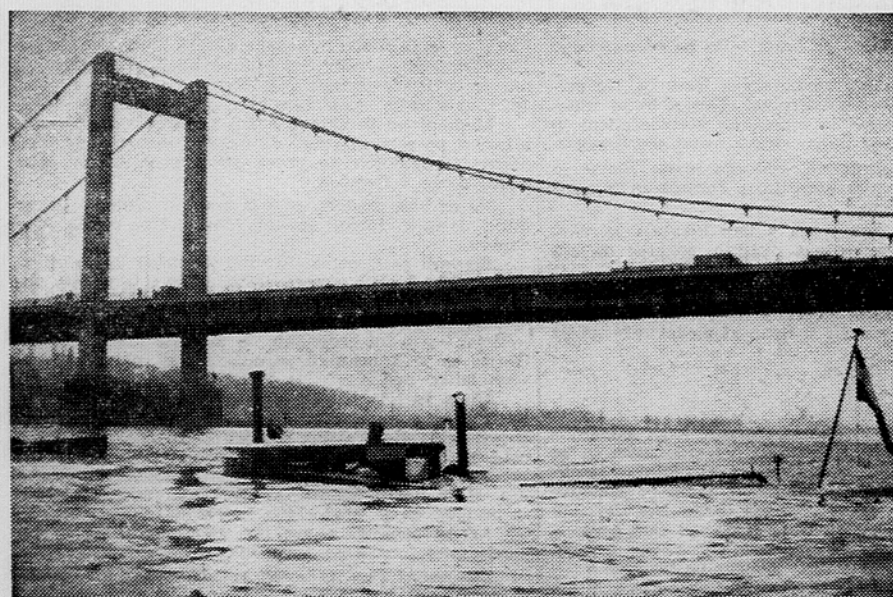
V Fordovi poskusni tovarni v Clevelandu so montirali avtomatični trak za izdelavo glav šestilindrskih avtomobilskih motorjev. Trak je dolg tri in pol kilometra, na njem je 42 zapletenih strojev, ki izdelajo 4.600 blokov na dan. Namesto velikega števila delavcev in tehnikov je pri strojih en sam inženir, ki jih nadzoruje, razen njega pa je zaposlena v dvorani le še snalžka.

Oblike iz steklenih vlaken

Tehnologijo so pridobili steklene vlakna posebne vrste. Ta vlakna imajo lastnosti, ki so povsem nasprotna našim običajnim predstavam o steklu, saj vemo, da je prozorno ali prosojno, trdo, neprozorno in krhko. Nova vlakna niso prozorna, hkrati pa so mehka in prožna. Iz njih je mogoče izdelovati tkanine, ki jih lahko barvajo kot druge tekstilne izdelke. Se posebej se bo to steklo uveljavilo v znanstvenih laboratorijih, ker so ugotovili, da v določenem obsegu prestreza rentgenske žarke.

Knjižnega tatu so prijeli

Policija zahodnonemškega univerzitetnega mesta Göttingen je prijela menda najhujšega knjižnega tatu v zgodovini evropske kriminalistike. Menijo, da je nakradel knjig za 20 milijonov mark. Joachim Krüger je kradel prve izdaje in druge redke knjige v zahodnonemških, francoskih in švicarskih knjižnicah. V Berlinu je imel prodajalno, prijavljeno na ime svoje zaročenke. Redke knjige je prodal v Ameriko in na Japonsko.

Pri Kölnu so se zaleteli na Renu rečna ladja »Lina« z Nizozemskega ter nemški tovorni ladji »16« in »Rhenus«. Nizozemska ladja je bila pri krmlu tako zelo poškodovana, da se je takoj potopila, drugi dve pa sta se tudi morali zateči v bližnje pristanišče. Posnetek kaže »Lino«, ki se je potopila pod enim izmed kölnskih mostov.

na primer navadna tovarniška sirena, je rekel in jih povabil v dvorano, v katere stenah je bila steklena volna za dušitev zvoka. Novinarjem je razdelil voščene kroglice, ki so si jih dali v ušesa. Kljub temu zaščitnemu sredstvu so bili v dvorani skoraj omotični zaradi hrupa, ki ga je delala močna tovarniška sirena. Pod stropom je visela dolga vrsta zelo močnih žarnic, ki so delale v dvorani pravo tropsko vročino. Velika hladilna naprava je delovala z vso zmogljivostjo. Gostom so povedali, da ta

sirena deluje neprenehoma že devetnajst dni samo zaradi »phono-powerja«, prav toliko časa pa že gorijo žarnice in delujejo ventilatorji. Razlaga: novi aparat je tuljenje sirene spreminjal v električno energijo za nadaljnje delovanje same sirene, presežek pa je zadoščal za žarnice pod stropom in za ventilatorje. Zamisel je napravila vtis, čas pa bo pokazal, koliko bo aparat izpolnil upe, ki jih vanj polaga izumitelj, vendar dosednji uspeh opravičuje njegov optimizem.

WALT DISNEY PODOBE IZ NARAVE SPRETNI PARČEK ČEDNO SKUPINSKO DELO OPRAVITA SAMEC IN SAMICA JUŽNOAFRIŠKE KUKAVICE

NAJPREJ SE SAMEC SMUKA OKOLI GNEZDA, KI STA SI GA IZBRALA, IN TAKO IZVABI PRAVA LASTNIKA ZA SEBOJ.

SAMICA, KI ČAKA V BLIŽINI, SMUKNE V TUJE GNEZDO IN ZNESE JAJCE. SKRB ZA SVOJ ZAROD NALOŽITA TUGCEM.

Občutljive naprave

Posebne naprave, ki registrirajo toplotno sevanje oziroma valove, so zelo občutljive. Primer: 2.000-valni grelec registrirajo na razdaljo 16 km.

Naivna žrtev

»domače apoteke«

Zdravniki kruševske bolnišnice so se tri dni na vso moč trudili, da bi rešili 34-letno Malino Stankovič, gospodinjico in mater dveh otrok iz Črnje v kruševskem okraju.

Malina je že dlje časa čutila, da jo hudo boli glava. Vaške babnice so ji priporočale najrazličnejša zdravila, čaje in obkladke, pa ni pomagalo. Bolečine so bile iz dneva v dan hujše.

Neka »izkušena« vaška mazačka ji je priporočila, naj si glavo umije z zmesjo bencina in petroleja. Nekega popoldneva si je umila glavo v lahko vnetljivi tekočini. Ker so ji

svetovali, da las ne sme očeti, kajti »zdravilo mora imeti za delovanje dovolj časa«, je Malina z mokrimi lasmi, polnimi petroleja in bencina, hodila po hiši in si dala opraviti pri številniku.

Opazila je, da ogenj pojema. Ne da bi slutila nevarnost, je stopila k številniku in začela pihati v žerjavico. Nenadoma so jo obljeli plameni. S petrolejem in bencinom prepojen lasje so se vneli. Malinina glava je bila v trenutku živa bakla. Nesrečnica je vpila na pomoč in se z gorčimi lasmi v svetlovali, da las ne sme očeti, kajti »zdravilo mora imeti za delovanje dovolj časa«, je Malina z mokrimi lasmi, polnimi petroleja in bencina, hodila po hiši in si dala opraviti pri številniku.

ljela po tleh. Domači so brž pritekli, Malino pokrili s plahito in ugasili plamen, ki pa je že s cvrli lase in kožo na glavi. Malina je dobila hude opekline, prepeljali so jo na kirurški odelček kruševske bolnišnice. Tam se je začel dramatičen boj za življenje gospodinjice in matere. Tri dni in noči so zdravniki bdeli nad bolnico, četrti dan so se odahnil: Malina bo ostala živa. Potem so jo plastično operirali. Zdravniki upajo, da bo nesrečnica preživela hude opekline brez večjih posledic.

BALONI S PREMIEROM 90 m

Prvi podatki, ki so jih posredovali veliki zračni baloni, kažejo, da vlečejo na področju Karibskega morja v višini 35 km močni stalni vetrovi od vzhoda proti zahodu. Hitrost teh vetrov znaša 248 km na uro. Strokovnjaki za meteorologijo so presenečeni, ker niso pričakovali, da se v tako velikih višinah tako naglo gibljejo zračne gmote.

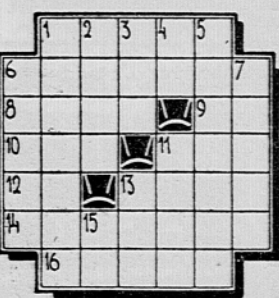
V bližnji prihodnosti nameravajo na karibskem področju izpustiti še dva balona s premerom 90 m. Zaradi stralo-

sferskih vetrov, ki jih zdaj že poznajo, bodo morali balona spustiti 800 km vzhodno od točke, ki je bila prvotno predvidena. Gibanje balonov bodo spremljali z ladjami, da bodo po pristanku rešili instrumente, ki bodo zaznamovali dragoocene podatke.

Tablete in ljudje

Da bi usposobili organizem za naraščajoči življenjski tempo, so Američani porabili v 1969. letu 450 ton sredstev za pomirjenje živcev in 350 ton uspavalnega praška.

Križanka

VODORAVNO: 1. vrsta igre na srečo, 6. kitajski veletok (Rumena reka), 8. lopatica za strganje pluta, 9. začetek abecede, 10. podzemeljska žival, 11. konica, 12. puška pesnitev, 13. alkoholna pijača, 14. češki pisatelj, 15. zgodovinski romanov, katerega delo »Proti vsem« je nedavno izšlo v slovenskem prevodu, 16. predsednik ZAR.

NAVPIČNO: 1. tovariš v trpljenju, 2. ritem, 3. žensko ime, 4. dva soglasnika, 5. »večni Zida«, 6. zimska športna igra, 7. cirkušnja, 11. pritok Seine iz Ardenov, 13. cona, območje, 15. kemični znak za radij.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE VODORAVNO: 1. gospoda, 3. artiler, 9. dno, 10. ma, 11. apolon, 14. zmenek, 15. me, 16. era, 18. Engadin, 21. strastil.

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

Široka pooblastila vladi

Francoska skupščina in senat sta z veliko večino odobrila vladno zahtevo, da izdaja dekreta z zakonsko veljavo za vzdrževanje reda, zaščito države, pacifikacijo in upravljanje v Alžiriji

PARIZ, 3. febr. (Reuter). Francoska narodna skupščina je objavila pregledane rezultate sinočnjega glasovanja na izrednem zasedanju skupščine. Za posebno pooblastila vladi je glasovalo 441 poslancev, 75 pa jih je bilo proti. Danes je pooblastila odobrila tudi senat z 226 proti 39 glasovom. Na podlagi posebnih pooblastil bo lahko vlada sprejemala odloke z zakonsko veljavo za dobo 14 mesecev zaradi »ohranitve reda, zaščite države, pacifikacije in upravljanja v Alžiriji.«

Od 75 poslancev, ki so glasovali proti izrednim pooblastilom vladi, je 30 poslancev Pinayevske skupine neodvisnih, 21 alžirskih poslancev, 10 poslancev komunistične partije, 9 neodvisnih desničarskih in alžirskih poslancev, trije poslanci republikanske stranke ter dva izmed 44 poslancev socialistične stranke v narodni skupščini.

V senatu, kjer se je danes popoldne začela debata o vladnem načrtu zakona o izrednih pooblastilih, je predsednik francoske vlade Michel Debre izjavil, da so temelji vladne politike odklonitev slehernih političnih pogajanj z alžirsko osvo-

publike. — je dejal Debre. Govorniki vladne koalicije, ki so zagovarjali načrt zakona, so bili mnenja, da bodo posebna pooblastila pomagala vladi, da onemogoči nove incidente, podobne tistim v Alžirju. Socialistični poslanec Defferre je podprl zahtevo vlade in izrazil zaupanje svoje stranke v generala de Gaulle. Ugotovil je, da gre dejansko za pooblastila šefu države.

Govorniki iz skupine neodvisnih in kmetov so se, kakor včeraj v parlamentu, izrekli proti pooblastilom. Svoje stališče so obrazložili z nezadovoljstvom, ker je vlada »skušala prebivalstvo metropole postaviti nasproti Francozom v Alžiriji.«

V imenu komunistične partije se je senator Jacques Duclos izrekel proti pooblastilom vladi. Francoski senat je nocoj z 226 proti 39 glasovom odobril vladno zahtevo po pooblastilih. Pričakujejo, da bodo v petek,

ko se bo ponovno sestaj kabineta, ki mu bo predsedoval predsednik de Gaulle, objavljene prvi dekreti na podlagi dobljenih pooblastil.

Uradna francoska agencija AFP javlja, da pripravila predsednik de Gaulle rekonstrukcijo sedanje vlade. Do sprememb naj bi prišlo v bližnji bodočnosti, najverjetneje pa še pred koncem tedna. AFP ve povedati, da bodo zamenjani trije ministri. Mesto ministra za Saharo naj bi Jacques Soustelle odstopil sedanjemu obrambnemu ministru Guillaumeu ali ministru za informacije Freyju. Minister Guillaume bo izročil svoj resor enemu izmed kandidatov na ta položaj Jeanu Mesmeru, dosedanjemu visokemu komisarju v Ekvatorialni Africi ali Pieru Antoniniju, direktorju uprave francoskih železnic.

Včeraj je bilo objavljeno, da je politija aretirala voditelja skrajne desnice, poslanca Biagija, ki je aktivno sodeloval v kolonističnem uporu proti vladi. Takoj po prihodu iz Alžirja so ga spravili v jetnišnico »Santé«, kjer že sedi eden izmed obeh kolovodij upora Lagallarde. Izdali so tudi nalog za aretacijo alžirskega poslanca Kauhaha, ki je prav tako sodeloval v uporu.

Direktor vodilnega kolonističnega dnevnika »Echo d'Algérie« Alain de Serigny je postavljen pod policijsko nadzorstvo. Prijeli so ga na ladji, ki je bila namenjena iz Alžira v Španjo.

Izjava predstavnika alžirske vlade

Kairo, 3. febr. (AFP). Predstavniki začele alžirske vlade je danes v Kairu izjavil, da bo bližnja bodočnost pokazala, ali se je Francija odločila za pozitivno politiko v reševanju alžirskega problema. Dejal je, da dogodki v zvezi z zaroto francoskih kolonov ne dovoljujejo, da bi se zdaj sklopili, ali se vse to prispevalo k rešitvi problema in ali akcija francoske vlade pomeni tudi spremembo njene dosedanje politike.

Naš izvoz v Francijo

lani za tri in pol milijarde dinarjev

Beograd, 3. febr. Leta 1959 je menjava blaga med Francijo in Jugoslavijo dosegla vrednost 7,7 milijard din. Bila je za 3,1 milijarde manjša kot 1958. leta. Jugoslovanski izvoz je znašal 3,5 milijarde, uvoz pa 4,2 milijarde. Izvoz se je zmanjšal za 1 milijardo, uvoz pa za 3,1 milijarde din.

Zmanjšal se je izvoz skoro vsega jugoslovanskega blaga, najbolj pa živil (za 1,3 milijarde din) in surovin (za 251 milijonov). Lani je izostal izvoz živine, mesa, nekaterih destilnatov, otrobov, izvoz paradižnikov meze pa se je omejil od 137 na 39, sadnih

Rudnik »Kreka« letos 3,4 milijona ton lignita

Tuzla, 3. febr. Delavski svet rudnika lignita »Kreka« je sprejel proizvodni plan za letošnje leto. Izkopati namenjajo 3,4 milijone ton lignita, kar je za 13,3% več kot lani. Izkop na posameznega delavca na izmenno se bo povečal na 1,570 kg. Predvideno je tudi zmanjšanje proizvodnih stroškov, izboljšanje asortimana premoga itd.

Sporazum o tranzitu med CSR in Trstom

Trst, 3. febr. (Po telefonu). Po dvanajstih dneh pogajanj je bil danes podpisan sporazum med Českoslovaško in Trstom glede českoslovaškega uvoza in izvoza preko tržaškega pristanišča. Za zdaj sporazum zagotavlja Trstu okoli 100.000 ton českoslovaškega blagovnega tranzitnega prometa.

Zbor mladine v Bukarešti

Predlogi predstavnikov Ljudske mladine Jugoslavije na mednarodni konferenci mladinskih organizacij Balkana in jadranskega področja

BUKAREŠTA, 3. febr. (Tanjug). Srečanja mladine in študentskih organizacij Balkana in jadranskega področja so se nadaljevala v Bukarešti z mednarodno mladinsko konferenco in drugimi manifestacijami. Predstavniki Ljudske mladine Jugoslavije so dali vrsto konkretnih predlogov, ki imajo za smoter boljše spoznavanje, objektivno informiranje in zblizevanje mladih generacij s tega področja.

Sekretar Centralnega odbora Zveze študentov Jugoslavije Milo Beljić je na sestanku študentske komisije predlagal vzpostavitev širokega medsebojnega sodelovanja študentskih organizacij tega področja in podpis protokolov o programu sodelovanja. Nadalje je predlagal sklicanje sestanka predstavnikov študentskih turističnih birojev z namenom, da bi določili program izmenjave študentov. Jugoslovanske študentske organizacije tudi predlagajo, da bi bil vsako leto študentski seminar, posvečen deželi, ki bi ga pripravila.

Milo Beljić je povabil predstavnike organizacij, zastopane na sestanku v Bukarešti, naj se udeležijo mednarodnega študentskega seminarja »Univerza danes« v Dubrovniku in petega neuradnega sestanka voditeljev nacionalnih študentskih uni, ki

Brzjavka predsednika Tita Dahanajaku in Vorošilovu

Beograd, 3. febr. (Tanjug). — Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal predsedniku vlade, obrambnemu ministru Cejlona Dahanajaku tole čestitko:

»V imenu narodov in vlade Jugoslavije in v svojem imenu izražam s posebnim zadovoljstvom Vaši ekselenci, vladi in ljudstvu Cejlona najiskrenejše čestitke ob narodnem prazniku in najlepše želje za napredek cejlonskega naroda.«

Predsednik republike je poslal predsedniku prezdija Vrhovnega sovjeta ZSSR Klimentu Efremonovu Vorošilovu naslednjo brzjavko:

»Dovolite mi, tovariš predsednik, da Vam ob Vašem rojstnem dnevu izrazim prisrčne čestitke in najboljše želje za Vašo osebno srečo in za nadaljnji napredek bratskega sovjetskega ljudstva.«

Poveljnik UNEF obiskal el Ariš

El Ariš, 3. febr. (Tanjug). Novi poveljnik varnostnih sil OZN na Sinaju general Džanj je obiskal taborišče jugoslovanskega odreda v el Arišu ter kontrolni postaji v Ras el Nagbu in el Kusejju kakor tudi opazovalnico na el Sabki. Seznanil se je z načinom življenja jugoslovanskih vojakov ter se dalj časa razgovarjal z oficirji odreda. Dejal je, da je že vedel za pogum in borbenost Jugoslovancev in je izrazil svoje prepričanje, da bodo tudi v prihodnje z uspehom izpolnjevali vse naloge, ne glede na težave.

Zbori volivcev in plani

S seje odbora Stalne konference mest za krajevno samoupravo in družbeno upravljanje

BEograd, 3. febr. (Tanjug). Na seji odbora Stalne konference mest, ki se ukvarja s proučevanjem krajevnega samouprave in družbenega upravljanja, so danes obravnavali družbene plane in proračune občin ter priprave in vsebino potočil ljudskih odborov in njihovih svetov.

Predstavniki posameznih občinskih ljudskih odborov so poročali, da bo kmalu sestavljen osnutek letošnjih družbenih

Pozornost vzbuja poskus Ljudskega odbora Novega Sada, da bi osnutek družbenega plana, ki se nanaša na standard ter javne in komunalne službe, sestavili na podlagi neposrednih pobud in zahtev samih državljanov in stanovanjskih skupnosti. Prvi takšen poskus so napravili v drugi stanovanjski skupnosti v tem mestu, kjer so državljeni sami sestavili osnutek družbene in komunalne graditve v tej skupnosti.

Glede priprave in vsebine poročil ljudskih odborov in njihovih svetov, so sklenili, da bi bilo bolj koristno, če bi ljudski odbori in zbori volivcev razpravljali o posameznih preloženih problemih iz dela vsakega sveta, splošno poročilo o delu svetov in njihove administracije pa naj bi pripravila posebna komisija.

RAZGOVORI V BUKAREŠTI

Bukarešta, 3. febr. (Tanjug). Skupina poslancev italijanske socialistične stranke, ki jo vodi član centralnega odbora Dominico Ceravolo, je imela v Bukarešti razgovore s poslanci romunske velike narodne skupščine, med njimi predsednikom nacionalne skupine medparlamentarne unije bivšim ministrom Petrom Constantinescuem. Govorili so o sodelovanju med balkanskimi deželami in deželami ob Jadranskem morju ter posebej o sodelovanju med Italijo in Romunijo.

Skupina italijanskih socialističnih poslancev se v Bukarešti udeležuje srečanj mladinskih in študentskih organizacij balkanskih dežel in dežel ob Jadranu, kjer so podprli pobu-

Posvetovanje o usnjarski industriji

Beograd, 3. febr. Na današnjem sestanku strokovnega odbora za proizvodno obnovo Zdrženje usnjarsko-predelovalne in gumarske industrije so razpravljali o predlogih strokovnjakov za obnovo industrije, ki so se nedavno vrnili iz ZDA. Ti so predložili ukrepe za povečanje produktivnosti dela, izboljšanje kvalitete, razvojni program proizvodnje. Predlogi se nanašajo tudi na racionalnejše izkoriščanje obratnih in osnovnih sredstev. V zvezi s tem so razpravljali tudi o usnjarskih standardih, ki jih bo treba spopolniti in spremeniti.

do za to, da bi bil ta del sveta spremenjen v cono miru, v katerem ne bi bilo atomskega orožja. Zavzel' so se tudi za širše gospodarske stike izven sedanjih evropskih gospodarskih grupacij med vsemi deželami jugovzhodne Evrope.

V DANAŠNJI ŠTEVILKI

- Str. 2 — Prvomajska
- Str. 3 — Iz dela SZDL v celjskem okraju
- Str. 4 — Presenetljiva deklaracija
- Str. 5 — Trije likovni obrazi
- Str. 6 — Največji kmetijski okraj v državi — Lovski koteček
- Str. 7 — Najdihojca
- Str. 9 — Pred šatovskim dvobojem »Maribor«: Partizani

V ZEME

Stanje 3. februarja: Področje v sokega zračnega pritiska se razprostira nad Vzhodno in Srednjo Evropo ter Sredozemjem. Atlantski frontalni motnje se polagoma pomikajo proti Alpam. V zvezi z njimi dojeta nad Alpe toplejši zrak.

Napoved za četrtek: Pretežno jasno, čez dan ob zahoda naraščajoča oblakost. — Temperature povišane med -4 in -10, v Primorju 6, čez dan med 0 in 3, v Pri-morju 8 stopinj Celzija.

KONFERENCA ZA OKROGLO MIZO V LONDONU

Razorožitev prevladuje

Po mnenju britanskega filozofa Russela so dame večje možnosti za razorožitev kot kdaj koli prej — Predlogi Noel-Bakerja

LONDON, 3. febr. (Tanjug). Na neuradni konferenci uglednih predstavnikov zahodnih in vzhodnih držav, ki jo je organizirala skupina poslancev britanske laburistične stranke, se je danes nadaljevala razprava o perečih mednarodnih vprašanjih.

Konferenca je v poslopu britanskega parlamenta, udeležuje pa se je okrog 60 predstavnikov iz 19 dežel, med njimi iz Jugoslavije predsednik zveznega zbora Zvezne ljudske skupščine dr. Mladen Iveković in glavni urednik »Borbe« Miroslav Vitorović. V razpravo so došle med drugimi posegli sovjetski književnik A. Kornejčuk, član predstavnika doma ZDA Charles Porter, član izvršnega odbora socialistične stranke Italije Vit-

Eisenhower za opustitev atomskih poskusov

Washington, 3. febr. (AFP). — Predsednik ZDA Eisenhower se je na današnjem sestanku z novinarji zavzel za popolno opustitev atomskih poskusov. Dejal je, da bo ameriška delegacija ostala na zasedanju v Ženevi, na katerem razpravljajo o opustitvi atomskih poskusov, dokler bodo možnosti za uspeh konference.

Eisenhower se je zavzel za ublažitev Macmahonovega zakona, tako da bi lahko ZDA posredovale več podatkov s področja atomistike svojim zaveznikom, dokler bodo prepričane, da bodo njihovi zavezniki v primeru nevarnosti na strani ZDA. Izrekel pa se je proti temu, da bi ameriški zavezniki dobili informacije, ki jih Sovjetska zveza nima.

Eisenhower je povedal, da si je Hušev in razgovorih v Camp Davidu pridržal pravico, da sklene posebne sporazume z Vzhodno Nemčijo, in podkrepil svojo tezo z dejstvom, da so zahodne sile sklenile poseben sporazum z Zahodno Nemčijo.

Nadalje je ameriški predsednik povedal, da so ZDA potrošile dve milijardi dolarjev za izdelavo prve atomske bombe.

Melioracije na Kosmetu

Gradijo pet hidromelioracijskih objektov, ki bodo veljali kakih šest milijard dinarjev

Priština, 3. febr. (Tanjug). Izvršni svet Kosovsko-metohijske avtonomne pokrajine je na današnji seji pod predsedstvom Fadila Hodže sklenil ustanoviti oblastno upravo za vodno gospodarstvo s sedežem v Prištini.

Na Kosmetu grade pet hidromelioracijskih objektov v vrednosti kakih šest milijard. Na prave za namakanje Spodnjega Podrinja so bile dograjene lani, letos pa bodo začeli graditi sistem za Srednje Podrinje in »Vitorijico«. Za ta dva sistema, s katerima bodo umetno namakali blizu 6000 ha, bodo znašale investicije blizu področja milijardo. Rekonstruirali bodo tudi hidromelioracijska sistema na Prizrenskem polju in ob Južnoslovenskem kanalu. Z nji-

ma bodo umetno namakali kakih 6000 ha zemlje. Polovica te zemlje zdaj ni obdelana. Na Kosmetu namakajo zdaj umetno kakih 42.000 ha.

Na današnji seji Pokrajinskega izvršnega sveta so poudarili, da je treba temeljito proučiti roke za odplačevanje amonijak. Podaljšati bi jih bilo treba in vsikdati z naraščanjem kmetijske proizvodnje ter splošnim zboljšanjem standarda. Svet je priporočil ljudskim odborom komun, naj prouče možnosti, da bi zgradili manjše krajevne sisteme za umetno namakanje. Pred koncem februarja bo v Prištini sestanek, na katerem bodo proučili rezultate dosedanjih investicij v objekte vodnega gospodarstva.

ZASEDANJE SKRBNISKEGA SVETA OZN

Razpravo bodo preložili?

Delegati nočejo razpravljati o Ruandi-Urundi in britanskem Kamerunu v odsotnosti posebnih delegatov s teh področij — Zahteva odbora OZN za jugozahodno Afriko

NEW YORK, 3. febr. (Tanjug). Delegata Francije in Tajske sta na včerajšnji seji skrbniškega sveta predlagala, naj bi odstranili z dnevnega reda in odložili do prihodnjega zasedanja najvažnejše vprašanje, o katerem razpravlja skrbniški svet na sedanjem zasedanju: razpravo o poročilih Belgije in Velike Britanije o položaju na področjih Ruande-Urundi in Britanskega Kameruna, ki ju upravljata.

Velika Britanija in Belgija sta izrazili pripravljenost, da predložita poročila, toda ne v prisotnosti posebnih delegatov s teh področij, kar so številne delegacije zavrle. Britanski delegat je v skrbništvu izjavil, da poseben predstavnik oblasti v Kamerunu ni mogel priti v OZN, ker je zaposlen zaradi

priprav na administrativno ločitev tega področja od Nigerije, o čemer je lani sprejela sklep Generalna skupščina. Belgijski delegat je prav tako opravičeval izostanek posebnega predstavnika iz Ruande-Urundi na lokalne volitve, ki naj bi bile v tej deželi v prvi polovici tega leta.

Pričakujejo, da bo svet odgodil razpravo o poročilih Belgije in Velike Britanije do prihodnjega zasedanja. To bi pomenilo, da bo ta organ OZN hkrati razpravljal o poročilih držav — upraviteljic o vseh področjih jugozahodne Afrike, ki so zdaj pod skrbništvom OZN: Ruanda-Urundi, Britanski Kamerun, Tanganjika, otoki Nauru, Pacifiški otoki in Zahodni Irirjan.

Prihodnje zasedanje skrbniškega sveta naj bi bilo 3. maja. Nekateri delegatji pa zahtevajo, naj bi se zasedanje začelo že v aprilu, tako da bi bilo končano do 1. julija, ko bo Somalijska, ki je pod italijansko upravo, postala neodvisna. S tem bi se izognili proceduralnim težavam zaradi prisotnosti italijanskega predstavnika na sejah, ker Italija ne bi imela več skrbniškega mandata, če bi bilo zasedanje sveta podaljšano. Večina dežel, ki so članice skrbniškega sveta, sodi, da ne bi bilo treba odložiti razprave o poročilih o položaju v Ruandi-Urundi in Britanskem Kamerunu, ker bi lahko tako Belgija kot Velika Britanija zagotovili, da bi se tega zasedanja udeležila tudi posebna predstavnika področij pod skrbništvom.

Odbor OZN za jugozahodno Afriko je zahteval, naj se njegov predsednik, urugvajec Enrico Rodriguez Fabregat začne pogajati z Južnoafriško unijo o tem, da bi področja Jugozahodne Afrike prišla pod skrbništvo OZN. Do prve svetovne vojne je bila Jugozahodna Afrika nemška kolonija, potem pa je Društvo narodov izročilo upravo nad njo Južnoafriški uniji. Južnoafriška unija pa zdaj ne želi vrniti tega ozemlja pod kontrolo svetovne organizacije. Pogajanja z Južnoafriško unijo so predlagali Fabregat in delegata Danske in Filipinov.

MACMILLANOV GOVOR V JUŽNOAFRIŠKEM PARLAMENTU

Svarilo Južni Afriki

Britanski premier je izjavil, da so politične spremembe v Afriki dejstvo, ki ga morajo upoštevati vse države

CAPETOWN, 3. febr. (Reuter). Predsednik britanske vlade Macmillan, ki je na potovanju po afriških deželah Britanske skupnosti, je danes v parlamentu Južnoafriške unije dejal, da je treba upoštevati spremembe, ki nastajajo na afriški celine. Poudaril je, da povsod, morda v različnih oblikah, opaziti krepitve nacionalne zavesti.

„Najsi hočemo ali ne,“ je dejal Macmillan, „ta krepitve nacionalne zavesti je politično dejstvo, ki ga moramo vsi sprejeti, in naše države morajo to v svoji politiki upoštevati.“

Macmillan se je dotaknil odnosov z Južnoafriško unijo in je poudaril, da je iskrena želja Velike Britanije, da kot članica Commonwealtha podpre to afriško deželo. Vendar so nekateri vidiki politike južnoafriške vlade za Veliko Britanijo nesprejemljivi. Če bi jih Velika Britanija sprejela, bi se izneverila svojemu prečiščanju o političnem razvoju svobodnih ljudi. Na tem prečiščanju slojijo prizadevanja londonske vlade za razvoj britanskih ozemelj. Samouprava Afričanov v kolonialnih posestvih naj jim omogoči, da bodo v večji meri sodelovali v politični oblasti v svojih deželah.

Britansko stališče je Macmillan pojasnil s sedanjimi odnosi sil na svetu. Dejaj, da je spoštovanje teh načel neogibno, ker je veliko vprašanje druge polovice 20. stoletja, ali se bodo neodvisni narodi Azije in Afrike opredelili za Vzhod ali Zahod. Glede na to, je dejal Macmillan, ni izključeno, da bo Velika Britanija včasih delala očitke Južnoafriški uniji. „Vem pa,“ je dejal Macmillan, „da ne boste zahtevali od nas, naj opustimo naše dolžnosti, ki jih boste tudi vi opravljali tako, kakor jih boste umevali.“

Nov predlog za Panamo

Ameriški senator Aiken predlaga, naj bi Panamski prekop postavili pod mednarodno nadzorstvo

WASHINGTON, 3. febr. (Tanjug). Ameriški kongres je bil stavljen še en predlog, naj bi Panamski prekop, ki je zdaj pod upravo ZDA, postavili pod mednarodno nadzorstvo. Predlog je dal republikanski senator Aiken.

Aiken poudarja, da je napočil čas, da ZDA temeljito razmislijo takšno rešitev. Senator Aiken, ki je znan strokovnjak za vprašanja Latinske Amerike, je prišel do tega zaključka po obiskih v Venezueli, Braziliji, Peruju, Boliviji in Panami, kamor je potoval v lanskem novembru. V Aikenovem poročilu zunanjepolitičnemu odboru senata je rečeno, da je internacionalizacija Panamskega prekopa edini

izhod, „ker se bodo ZDA prej ali slej znašle v položaju, ko bodo morale uporabiti silo, da bi obdržale prekop pod svojo upravo, ali pa se popolnoma umaknile. Aiken sodi, da bi bilo najbolje, da bi nadzorstvo nad prekopom poverili OZN.“

Nadalje navaja, da je panamska vlada proti internacionalizaciji, ker znašajo dohodki od prekopa četrtino skupnega narodnega dohodka Paname. V poročilu je Panamo označil za „oligarhično deželo, v kateri živi milijon prebivalcev v revščini, petdeset družin pa v revščini. Objektive okolščine vevajo, da ZDA spremenijo svoje stališče glede tega vprašanja, ker morajo razumeti, da se v Latinski Ameriki obije boj

med evolucijo in revolucijo.“ Skupina predavateljev čilške univerze, ki je pripravila za zunanje politični odbor senata študijo o politiki ZDA do Latinske Amerike, je pred dvema mesecema sročila podoben predlog. Toda kaže, da zamisel o internacionalizaciji Panamskega prekopa za zdaj ne bo prodrla zaradi odločnega odpora predsednika Eisenhowerja, večine članov kongresa, pa tudi panamske vlade.

Sukarno

obišče Romunijo

Bukarešta, 3. febr. (Tanjug). Predsednik republike in predsednik vlade Indonezije dr. Ali-Sudarno bo v aprilu letos prišel na uradni obisk v Romunijo. Sukarno bo prvi obiskal to deželo.

KPF O POLITIČNEM POLOŽAJU

Pariz, 3. febr. (AFP). S sprejetjem resolucije o stališču KP Francije do sedanjih političnih situacij je bil danes v Parizu končan plenarni CK KPF. Ko zahteva razpust fašističnih organizacij v deželi, prepoved njihovega tiska, ostre ukrepe proti fašističnim elementom v armadi in policiji ter razpust „teritorialnih enot, resolucija hkrati predlaga razpust sedanjih skupščin in izvolitev nove na načelu proporcionalnega predstavnštva.

Plenum CK KPF je ponovno izrazil svojo privrženost politiki samoodločbe v Alžiriji. Plenum je nadalje dal pojasnilo za stališče komunističnih

Posvetovanje v Moskvi

Danes se sestane tudi posvetovalni odbor varšavske zveze

MOSKVA, 3. febr. (Tanjug). Po prvem dnevu zasedanja najvišjih partijskih in državnih voditeljev osmih evropskih socialističnih dežel, na katerem izmenjujejo izkušnje o razvoju kmetijstva, so objavili sporočilo, da bo konferenca verjetno končana že danes, ker se bo jutri začelo zasedanje politično-posvetovalnega odbora varšavske zveze.

Sporočilo ne vsebuje nobenih podrobnosti o konferenci, ki se je udeležujeta tudi delegata Severne Koreje in Mongolije. Kitajska in Severni Vietnam na konferenci nista zastopana. S posebno pozornostjo pa v Moskvi pričakujejo zasedanje posvetovalnega odbora o mednarodnih vprašanjih in da bodo razpravljali o skupnem stališču dežel varšavske zveze do najvažnejših problemov, ki jih bodo obravnavali na predsedniški konferenci med Vzhodom in Zahodom maja letos v Parizu.

Tukajšnji krogi trdijo, da bodo na moskovskem zasedanju posvetovalnega odbora varšavske zveze pozitivno ocenili pot Hruščeva v ZDA, poudarili sovravnostni načrt o razorožitvi in pozoravili zmanjšanje števila sovjetskih oboroženih sil.

Dr. Raab bo odstopil kot predsednik Ljudske stranke

DUNAJ, 3. febr. (Tanjug). Avstrijski kancelar dr. Julius Raab je nocoj izjavil, da bo na izrednem partijskem kongresu prihodnje nedelje odstopil kot predsednik Ljudske stranke. Za novega predsednika predlaga Alfons Gorbach, podpredsednika parlamenta in predsednika pokrajinske organizacije stranke na Štajerskem, za sekretarja pa Hermann Withalm.

Poziv za umik čet

JERUZALEM, 3. febr. (AP). Ti-skovni predstavnik sil OZN za nadzorstvo premirja je danes povedal, da so poslali poziv Siriji in Izraelu, naj umakne svoje oborožene sile iz demilitarizirane cone. Izraelski razgovor je sporočil, da je Sirija pripravljena pogajati se o problemih, ki so nastali po izraelsko-sirskem sporu.

Sofija, 3. febr. (Tanjug). Bolgarsko narodno Sobranje

je sinoči zaključilo svoje peto redno zasedanje. Med važnejšimi zakonskimi predlogi, ki so jih izglasovali ljudski poslanci, je zakon, na podlagi katerega bodo za socialno skrbstvo pristojni sindikati in ne več ministrstvo za zdravstvo.

Pred dvema ali tremi leti je bilo socialno skrbstvo še v pristojnosti sindikatov, vendar so tedaj prenesli to pristojnost na ministrstvo za zdravstvo zaradi uspešnejše in boljše organizacije dela in zbiranja sredstev. Ponovni prenos socialnega skrbstva na sindikate je, kakor je dejal predsednik bolgarskih sindikatov Todor Prahov, rezultat krepitve družbene zavesti širokih ljudskih množic, kar omogoča, da bi „prenesli na družbene organizacije vrsto državnih funkcij.“

Na zasedanju sobranja so sprejeli tudi novi zakon o tožilstvu, s katerim je okrepjeno nadzorstvo tožilcev nad uveljavljanjem zakonitosti. Tožilci bodo v prihodnje podrejeli izključno glavnemu sodnemu tožilcu. Doselej ni bil urejen položaj gledalcev nadzorstva nad odvzemom svobode in priporom kot tudi prisilno vzgojo. Po novem zakonu so tožilci zadolženi za to nadzorstvo in imajo pravico ustaviti izpolnitev ukrepov, o katerih sodijo, da nasprotujejo zakonu, kakor tudi uveljaviti kazenske ukrepe in disciplinski postopek proti ljudem, ki kršijo zakonitost. Kar zadeva zaščito zakonitosti, je administracija dolžna izpolnjevati ukaze tožilcev.

Na podlagi tega zakona je tožilec zadolžen, da sodeluje z družbenimi organizacijami, kar sodi v okviru prenašanja nekaterih funkcij v zvezi z vzdrževanjem notranjega reda in varnosti na družbene organizacije.

OB ROBU DOGODKOV

Presenetljiva deklaracija

„Zahodnonemška socialna demokracija je tako močno pod vplivom gospodarskega čudeža, da je prepričana, da si bo pridobila simpatije volivcev že, če bo sledila ideologiji tega čudeža...“ je na zadnjem kongresu socialnodemokratske stranke v Bad Godesbergu dejal neki delegat. Drugi pa je pristavil, „da bi mu bilo veliko lažje pri srcu, če bi bil prepričan, da gre pri tem le za taktiko, da pa se boji, da temu ni tako...“

Ti kritični kongresni pripombi bi bilo moč z „gospodarskega čudeža“ razširiti v neki meri tudi na druga področja: vsaj v deklaraciji, ki jo je sprejelo vodstvo socialnodemokratske stranke ob pripravah na predvolilni boj bi bilo moč sodelati tako.

Strankina deklaracija namreč ugotavlja, da se borita Adenauerjeva stranka in vlada proti „agresivnemu komunizmu“ tako, da oživljata najbolj reakcionarne sile v deželi; hkrati ko deklaracija napoveduje polom take politike, ji že postavlja alternativno, ki da ima upanje na uspeh: demokratske sile naj se zberejo okrog socialne demokracije, ki da se bo, če se to ne bo zgodilo, tudi sama postavila v bran agresivnemu komunizmu v svetovnem merilu.

Kazno je, da je imel prav delegat, ki je na kongresu izrazil bojazan, da gre za več kot samo za taktiko. Resno je namreč moč dvomiti v to, da je v obdobju vstranjskih napovorov za omilitve mednarodne napetosti naloga delavske partije v tem, da v okviru zunanjepolitičnih odnosov podpira bistvo in vsebino hladne vojne ter se trudi prevzeti vodstvo in izvajanje take politike v svoje roke, v mednarodnem delavskem gibanju pa, da poglablja prepričanje, ki je nastal med posameznimi delavskimi strankami in med posameznimi pogledi in letih svetovne napetosti in boje za blokousko razmejitev v svetu.

S. M.

Govor v Pretoriji

„Gospod Macmillan mora vedeti,“ je zapisal londonski „The Economist“ pred odhodom britanskega ministrskega predsednika v Afriko, „da bodo zdaj njegove izjave o Afriki bolj vlekli na ušesa in bolj kritično tehtali kot njegove izjave o kateri koli drugi zadevi.“ Toda javnost je najbolj nestrpno pričakovala, kaj bo Macmillan rekel v Južnoafriški uniji, tej zatiralki Afričanov in simbolu rasne nestrpnosti. To tem bolj, ker britansko javno mnenje od laboristov do konservativcev več ali manj obseva politiko južnoafriške vlade. Ta obsodba se v zadnjem času najbolj izraža v gibanju za boj kot južnoafriškega blaga, ki se širi tudi izven Britanije.

Macmillan bi lahko v izjavi pred južnoafriškim parlamentom uporabil nekaj ključev iz diplomatske govorice. Toda ker je upošteval razpoloženje doma in so mu brez dvoma še zmerom v spominu prizori z njegove poti po Zahodni in Srednji Afriki, valujoče množice črnih ljudi, ki nočejo več čakati, otipljivi pritisk osvobodilne ideje, ki danes prešnja celo zrak, ki ga dihajo Afričani, se je odločil, da južnoafriškemu parlamentu pove resnico, ki ni nič manj brutalna, če jo je povedal v ljudnem diplomatskem jeziku. Govorec o „dolocenih vidikih v politiki južnoafriške vlade, ki so nesprejemljivi za Britanijo“, je Macmillan jasno povedal južnoafriški vladi, da britanska vlada ne misli ogroziti svojih interesov v Afriki zaradi lepih oči južnoafriških belcev.

In da bi to izjavo še bolj podpiral je dejal, da je „veliko vprašanje dvajsetega stoletja v tem, če se bodo neodvisni azijski in afriški narodi opredelili za Vzhod ali Zahod.“ S tem je seveda povedal blokovsko resnico, kakor mu jo je dano videti in kakor jo pravzaprav sme videti kot član enega izmed blokov. Če je to tudi resnica, kakor jo pojmujejo prav ti azijski in afriški narodi, je pa seveda drugo vprašanje!

Bip

„Izvestija“ o Oberländerju

Moskva, 3. febr. (Tanjug). — Današnja „Izvestija“ so objavila nove dokumente o zgodnjem nemškem ministru Oberländerju, ki je med vojno kot nacistični funkcionar zagrešil razne zločine v Sovjetski zvezi. List piše, da Oberländer ni edini bivši nacist v Adenauerjevi vladi, ter omenja še štiri sedanje ministre Adenauerjeve vlade, ki so bili hitlerjevski funkcionarji.

PARLAMENTARNE VOLITVE V KERALI

Trivandrum, 3. febr. (Reuter). V Trivandrumu so danes objavili neopollne rezultate parlamentarnih volitev v državi Kerali. Od skupaj 126 poslanskih mest so doslej znani rezultati za 120 mest. Kongresna stranka je dobila 60 mandator, njena koo-

licijska zavezništva — pradža socialistična stranka in muslimanska liga pa 19 oziroma 10 mest. Komunisti so dobili 26, njim bližnji neodvisni pa 3, medtem ko sta socialistična stranka in stranka Karnatak samiti dobili po eno mesto v parlamentu.

Sedem ministrov bivše komunistične vlade, ki so kandidirali, ni bilo izvoljenih za poslanca, medtem ko je bivši premier komunistične vlade Nambudripad z znatno večino glasov premagal svojega kongresnega nasprotnika.

Konferenca o Kongu

BRUSELJ, 3. febr. (Tanjug). Konferenca o bodočnosti Belgijskega Konga je danes nadaljevala delo v komisijah. Kakor se je zvedelo, so komisije razpravljale o problemih bodoče državne strukture neodvisnega Konga. Konferenci v Bruslju se je ponovno priključil voditelj Afričanov Dolnega Konga Kasavubu, ki je teden dni boljkrat konferenco, ker belgijski udeleženci niso hoteli uspeti z zahtevam afriških delegatov, kako naj Konga dobi neodvisnost.

Adenauer obišče ZDA

Washington, 3. febr. (AP). Po vesteh diplomatskih krogov v Washingtonu se bo zahodnonemški kancelar Adenauer 15. in 16. marca mudil v ZDA.

Najnovejše v športa

Zmaga naših šahistov v Bukarešti

BUKAREŠTA, 3. febr. (Tanjug). Mladinska šahovska reprezentanca Jugoslavije je osvojila „pokal prijateljstva“. Nocoj je premagala reprezentanco Bolgarije 21 in z 9 točkami zasedla prvo mesto. Parma je premagala Zankova, Ivkov in Džurašević pa sta remizirala s svojimi anarot tpaouciaktumalalimih jima nasprotnikoma.

Rokometaši „Mladosti“ premagali „Odra“

LJUBLJANA, 3. febr. (Tanjug). Na zlskem rokometnem prvenstvu je nocoj zagrebški „Mladost“ premagala ljubljanski „Odra“ 23:16 (10:11).

Hokejisti „Beograda“ premagali „Crveno zvezdo“

BEograd, 3. febr. (Tanjug). Prvenstvena tekma v hokeju na ledu med „Beogradom“ in „Crveno zvezdo“ se je končala z zmago „Beograda“ 2:1 (0:0, 2:0, 0:1).

Venezuela protestira

Venezuela obtožuje Dominikansko republiko, da je odgovorna za teroristične izpade proti njej

KARAKAS, 3. febr. (Prensa Latina). Venezuelanska vlada je poslala organizaciji ameriških držav notu, v kateri zahteva, da je treba proučiti in odstraniti vzroke nenehnega vmešavanja vlade Dominikanske republike v notranje zadeve Venezuele.

Venezuelska vlada poudarja, da je vlada Dominikanske republike soodgovorna za številne teroristične izpade proti Venezueli.

Nota je vzbudila pozornost južnoameriških diplomatskih krogov, ki jo spravljajo v zvezo z nedavnim govorom predsednika Betancourta, v katerem je pojasnil, da so prišli na sled teroristični zaroti proti režimu. Betancourt je v svojem govoru izjavil, da bo Venezuela smatrala za svojo suvereno obveznost, da sama odločno ukrepa za zaščito dežele, če organizacija ameriških držav ne bo sposobna s skupnimi ukrepi preprečiti sovražnega delovanja dominikanske vlade.

V tej zvezi opozarjajo v Karakasu na organizirano in sistematično kampanjo dominikanskega radia proti Venezueli, na

gospodarsko in finančno pomoč sovražnim organizacijam v Venezueli sami ter poudarjajo, da je venezuelska vlada že sklenila odločno ukrepati proti kakršnekoli rovarjenju znotraj dežele in od zunaj.

Pripominjajo pa, da Venezuela doslej ni uspelo pridobiti južnoameriške vlade za skupno diplomatsko akcijo proti diktatoru, ki so na krmilu v Južni Ameriki. Vendar izražajo upanje, da bo zadnja nota Venezuele dosegla zaželen uspeh v tem smislu.

Mateos sprejel povabilo na obisk v Kubi

Havana, 3. febr. (Prensa Latina). Mehikiški predsednik Adolfo Lopez Mateos je sprejel povabilo, naj letos uradno obišče Kubo.